

Klasa: 217-01/11-01/01

Urbroj: 5030109-11-1

Zagreb, 13. listopada 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o strancima, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129., 159. i 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o strancima, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomislava Karamarka, ministra unutarnjih poslova i Ivicu Buconjića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O STRANCIMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O STRANCIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Područje ulaska, boravka i rada stranaca u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009) koji se primjenjuje od 1. siječnja 2008. godine.

Prijedlogom ovog Zakona provedeno je daljnje usklađivanje s Europskom pravnom stečevinom, otklonjeni su određeni sadržajni i normativni nedostaci važećeg Zakona o strancima te su izmijenjene odredbe o radu stranaca kako bi se unaprijedio i ubrzao postupak odobravanja boravka i rada stranaca uvažavajući potrebe za stranom radnom snagom s jedne strane, te sprječavajući zlouporabe s druge strane, pri čemu se vodi računa o sigurnosnim aspektima.

Važeći Zakon o strancima donesen je 2007. godine, izmijenjen je 2009. godine, te je usklađen s tada važećim *acquisom* Europske unije na području migracija i viza. Tijekom provedbe važećeg Zakona ustanovljeno je da neke odredbe *acquisa* Europske unije nisu najbolje prenesene u naše zakonodavstvo i da je potrebna izmjena odredbi ili njihovo preciznije definiranje. Jednako tako, u međuvremenu su na razini Europske unije doneseni novi pravni akti koji uređuju to područje, a Republika Hrvatska kao buduća država članica ima obvezu uskladiti se s novim instrumentima.

Stoga se ovim Prijedlogom zakona hrvatsko zakonodavstvo dodatno usklađuje, odnosno u njega se prenose odredbe sljedećih dokumenata europske pravne stečevine:

- Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskoga Parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. kojom se uspostavlja Zakonik Zajednice o vizama (Zakonik o vizama), koji je stupio na snagu 5. travnja 2010. godine, a koji uređuje postupak izdavanja jedinstvenih viza;
- Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskoga Parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o Viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka između država članica o kratkotrajnim vizama (Uredba o VIS-u);
- Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskoga Parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. kojom se uspostavlja Zakonik Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica (Zakonik o Schengenskim granicama);
- Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupanjima država članica u vezi s vraćanjem osoba trećih zemalja čiji je boravak nezakonit;

- Direktiva Vijeća 2004/38 od 29. travnja 2004. o pravu državljana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice;
- Direktiva Vijeća 2009/50/EC od 25.05.2009. godine o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih država u svrhu zapošljavanja visokokvalificirane radne snage;
- Direktiva 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije od 18. lipnja 2009. godine kojom se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih država koji nezakonito borave;
- Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o raspoređivanju radnika u okviru pružanja usluga.

Prijedlogom zakona ponajprije se redefiniraju vrste viza i njihove značajke, ukida se mogućnost izdavanja vize na zajedničku putnu ispravu, propisuje se da osobe koje su upisane kao sukorisnici u putnu ispravu podnose zasebni zahtjev i utvrđuju se minimalni uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi zahtjev za izdavanje vize bio zaprimljen. Propisuje se mogućnost da vize za Republiku Hrvatsku izdaju i diplomatske misije/konzularni uredi drugih država s kojima je Republika Hrvatska sklopila dvostrani ugovor o zastupanju, kao i da u postupku izdavanja viza sudjeluje komercijalni posrednik i/ili vanjski pružatelj usluga.

Najveća novina u području viza jest uvođenje instituta žalbe na odluku o odbijanju vize, koja se dostavlja strancu u pisanom obliku, na propisanom obrascu. Predviđeno je da o žalbi odlučuje Povjerenstvo pri ministarstvu nadležnom za vanjske poslove koje je središnje državno tijelo nadležno za pitanja viza.

U Zakon se uvodi i institut jamstvenog pisma, koji je kao dokaz o svrsi boravka podnositelja zahtjeva za izdavanje vize dosad bio propisan podzakonskim aktom.

Prijedlogom zakona propisana je pravna osnova za pohranjivanje i obradu podataka o zahtjevima za izdavanje vize, kao i osobnih podataka stranaca i pozivatelja iz Republike Hrvatske u Hrvatskom viznom informacijskom sustavu.

Prijedlogom zakona razrađeni su uvjeti za prikupljanje biometrijskih podataka od podnositelja zahtjeva za izdavanje vize, no predviđeno je da te odredbe stupe na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nadalje, Prijedlogom zakona provedeno je usklađivanje s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupanjima država članica u vezi s vraćanjem osoba trećih zemalja čiji je boravak nezakonit. Radi usklađivanja s navedenom Direktivom uvedeni su novi instituti: rješenje o napuštanju Republike Hrvatske i odgoda prisilnog udaljenja. Definiiraju se kategorije stranaca koje uživaju posebnu zaštitu u primjeni mjera za napuštanje Republike Hrvatske, primjerice invalidi, starije osobe, trudnice, žrtve nasilja, maloljetnici, samohrane majke s maloljetnom djecom. Odgovarajuće je normirano produljeno vrijeme smještaja u prihvatnom centru za strance i uveden je institut smještaja do donošenja odluke o protjerivanju (pripremi smještaj). Utvrđena je zaštita maloljetnika u postupku prisilnog udaljenja, kao i poseban postupak prema strancima koji nezakonito borave u Republici Hrvatskoj, a imaju odobrenje boravka u nekoj državi članici Europskog ekonomskog prostora (EEP-a).

U području rada i zapošljavanja stranaca uvodi se novi termin dozvola za boravak i rad unutar godišnje kvote i izvan godišnje kvote, koja je istovremeno odobrenje za privremeni boravak i rad. Dozvolu za boravak i rad izdaje policijska uprava/policijska postaja

jedinstvenim upravnim aktom. Na ovaj način ubrzat će se i pojednostaviti postupak odobravanja boravka u svrhu rada strancima. Utvrđene su kategorije stranaca koje do određenog vremenskog razdoblja mogu u Republici Hrvatskoj raditi temeljem potvrde o prijavi rada. Kao i u važećem Zakonu, propisane su kategorije stranaca koje mogu temeljem već odobrenog statusa u Republici Hrvatskoj raditi bez dozvole za boravak i rad. Prijedlogom Zakona omogućuje se strancima koji su vlasnici ili koji rade u trgovačkim društvima koja su nositelji poticajnih mjera za ulaganje da na jednostavniji način reguliraju boravak i rad. U odnosu na važeći Zakon promijenjeni su uvjeti za izdavanje dozvole za boravak i rad strancima koji obavljaju ključne poslove u trgovačkom društvu jer je u praksi uočeno da se ta mogućnost zloupotrebljava u velikom broju slučajeva. Stranci osnivaju trgovačka društva i često su jedini radnici u njima te obavljaju sve poslove za poduzeće, a ne samo ključne poslove kako je propisano Zakonom. Česti su primjeri i da stranci osnivaju poduzeća u kojima je primjerice, zaposleno više direktora nego djelatnika (prodavača, pekara, zidara i sl.), posluju s gubitkom, a ključnom osoblju isplaćuju minimalne plaće. Na taj način narušava se sustav kvota radnih dozvola i stanje na tržištu rada. Stoga se propisuju dodatni uvjeti za odobravanje boravka i rada ključnom osoblju. Traži se da takva poduzeća zapošljavaju i hrvatske državljane te da plaće ključnog osoblja ili osoba koje se samozapošljavaju budu u visini barem prosječne plaće isplaćene u Republici Hrvatskoj. Ujedno se propisuje obveza policijskim upravama odnosno policijskim postajama da odluke o izdanim dozvolama za boravak i rad odnosno potvrde o prijavi rada dostavljaju poslodavcima, područnim uredima ili ispostavama Porezne uprave.

Detaljnije su razrađene odredbe koje se odnose na uvjete za odobrenje stalnog boravka te je proširena kategorija kojoj se prije ispunjenja uvjeta od pet godina zakonitog boravka može odobriti stalni boravak u Republici Hrvatskoj. Tako se stalni boravak može odobriti osobama koje u Republici Hrvatskoj imaju neprekidno 3 godine odobren privremeni boravak, a u statusu izbjeglice su bile najmanje 10 godina i osobama koje su na dan 8. listopada 1991. imale prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, a korisnici su programa povratka, obnove ili stambenog zbrinjavanja i vratili su se u Republiku Hrvatsku, te djetetu čija oba roditelja u trenutku njegova rođenja imaju odobren stalni boravak, odnosno djetetu samohranog roditelja kojem je odobren stalni boravak.

Odredbe Direktive Vijeća 2004/38 od 29. travnja 2004. o pravu državljana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice, ugrađene su u glavu XI. Prijedloga zakona koja sadrži odredbe kojima se propisuje ulazak, boravak i rad državljana država članica EEP-a i članova njihove obitelji. Utvrđene su odredbe koje se odnose na reguliranje privremenog boravaka u svrhu spajanja obitelji, rada, studiranja ili stručne izobrazbe te u druge svrhe, zadržavanje prava boravaka u slučaju posebnih okolnosti, primjerice rastave braka, kao i stjecanje stalnog boravka, prestanak privremenog i stalnog boravka, te zaštitne mehanizme od protjerivanja navedene kategorije stranaca.

Radi usklađivanja sa Direktivom Vijeća 2009/50/EC predložena je nova glava XIII Prijedloga zakona kojom se uređuje status odnosno izdavanje dozvole boravka i rada visokokvalificiranim državljanima trećih država, u obliku „EU plave karte“. Ove odredbe primjenjivat će se danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Propisani su uvjeti za podnošenje zahtjeva za odobrenje „EU plave karte“ visokokvalificiranih državljana trećih država koja će istodobno važiti kao odobrenje boravka i rada. Osim navedenog, utvrđeni su uvjeti koji se odnose na isplatu plaće u određenoj grani djelatnosti za navedenu kategoriju stranaca, uvjeti pod kojim visokokvalificirani državljanin treće države može mijenjati poslodavca, uvjeti za prestanak dozvole boravka i rada, pravo na spajanje obitelji, pravo na

stalni boravak, prestanak boravka i posebni uvjeti pod kojima navedena kategorija stranaca može nakon proteka određenog roka raditi na području druge države članice Europske unije.

Tekst Prijedloga zakona je usklađen s Direktivom 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije od 18. lipnja 2009. godine kojom se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih država koji nezakonito borave. Tako se primjerice, propisuje obveza da poslodavci ne smiju zapošljavati državljane trećih država koji nemaju važeću dozvolu za boravak i rad, te sankcije za poslodavce koji se koriste radom takvih stranaca. Nadalje, propisuje se mogućnost odobrenja privremenog boravaka stranaca koji sudjeluju u kaznenom postupku protiv poslodavca koji ih je nezakonito zapošljavao.

Prijedlogom zakona su predložene nove kaznene odredbe.

Odredbe Prijedloga zakona usklađene su s odredbama Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj: 47/2009).

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona za razvitak Hrvatske baze podataka o vizama i uspostavu Hrvatskog VIS-a i povezivanje s viznim informacijskim sustavom Europske unije osigurano je 3.650.000,00 kuna. Ova sredstva osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske, i to na poziciji Ministarstva unutarnjih poslova u iznosu 1.150.000,00 kuna te na poziciji Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija u iznosu od 2.500.000,00 kuna.

Za 2012. i 2013. godinu za istu namjenu potrebno je osigurati 1.500.000,00 kuna godišnje. Ova sredstva osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske na poziciji Ministarstva unutarnjih poslova u iznosu 500.000,00 kuna te na poziciji Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija u iznosu od 1.000.000,00 kuna godišnje.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, budući se tekst Zakona usklađuje s Europskom pravnom stečevinom.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O STRANCIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom propisuju uvjeti ulaska, kretanja i boravka, rad stranaca i uvjeti rada i prava raspoređenih radnika u Republici Hrvatskoj.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na boravak i rad stranaca ne primjenjuju se na članove diplomatskih misija, konzularnih ureda, članove misija organizacija Ujedinjenih naroda i drugih specijaliziranih ustanova Ujedinjenih naroda, članove misija međunarodnih organizacija akreditiranih u Republici Hrvatskoj te članove njihovih obitelji odnosno zajedničkog kućanstva.

(3) U ovom Zakonu određene imenice navedene su u muškom rodu, a koriste se kao neutralne za muški ili ženski rod.

(4) Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. kojom se uspostavlja Zakonik Zajednice o vizama (Zakonik o vizama); (SL L 243, 15.09.2009.),

- Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskoga parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o Viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka između država članica o kratkotrajnim vizama (Uredba o VIS-u); (SL L 218, 13.8.2008.),

- Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. kojom se uspostavlja Zakonik Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama); (SL L 105, 13.4.2006.),

- Direktiva 2008/115/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupanjima država članica u vezi s vraćanjem osoba trećih zemalja čiji je boravak nezakonit; (SL L 348, 24.12.2008.),

- Direktiva Vijeća 2001/51/EZ od 28. lipnja 2001. kojom se dopunjuju odredbe članka 26. Konvencije o primjeni Sporazuma iz Schengena od 14. lipnja 1985.; (SL L 187, 10.07.2001.),

- Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. kojom se definira pomaganje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka; (SL L 328, 05. 12. 2002.),

- Direktiva Vijeća 2003/110/EZ od 25. studenoga 2003. o pomoći u slučajevima tranzita u svrhe udaljavanja zračnim putem; (SL L 321, 06.12.2003.),

- Direktiva Vijeća 2001/40/EZ od 28. svibnja 2001. o uzajamnom priznavanju odluka o protjerivanju državljana trećih država; (SL L 149, 02.06.2001.),

- Okvirna odluka Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. o jačanju kaznenog okvira u cilju sprečavanja omogućivanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka; (SL L 328, 05.12.2002.),

- Odluka Vijeća 2004/191/EZ od 23. veljače 2004. kojom se utvrđuju kriteriji i praktični dogovori za naknade zbog financijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ o uzajamnome priznavanju odluka o protjerivanju državljana trećih država; (SL L 60, 27.02.2004.),

- Odluka Vijeća 2004/573/EZ od 29. travnja 2004. o organizaciji zajedničkih letova za udaljavanje državljana trećih zemalja za koje postoji nalog o udaljenju, sa državnog područja dviju ili više država članica; (SL L 261, 06.08.2004.),

- Direktiva Vijeća 2004/38/EZ od 29. travnja 2004. o pravu državljana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice; (SL L 158, 30.04.2004.),
- Direktiva Vijeća 2009/50/EZ od 25. svibnja 2009. godine o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih država u svrhu zapošljavanja visokokvalificirane radne snage; (SL L 155, 18.06.2009.),
- Direktiva 2009/52/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. godine kojom se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih država koji nezakonito borave; (SL L 168, 30.06.2009.),
- Direktiva 96/71/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o raspoređivanju radnika u okviru pružanja usluga, (SL L 18, 21. 1. 1997.),
- Direktiva Vijeća 2003/109/EZ od 25. prosinca 2003. godine o statusu državljana trećih država koji imaju stalni boravak; (SL L 16, 23.01.2004.),
- Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji;(SL L 251, 03. 10. 2003),
- Direktiva Vijeća 2004/114/EZ od 13.prosinca 2004. o uvjetima prihvata državljana trećih država u svrhu studiranja, razmjene učenika, neplaćene izobrazbe ili dobrovoljnog rada; (SL L 375, 23.12.2004.),
- Direktiva Vijeća 2004/81/EZ od 29.travnja 2004. o odobrenju boravka državljanima trećih zemalja koji su žrtve trgovine ljudima ili im je pružena pomoć da ilegalno imigriraju, a surađuju s nadležnim tijelima; (SL L 261, 06.08.2004.),
- Direktiva Vijeća 2005/71/EZ od 12. listopada 2005. o posebnom postupku za ulazak državljana trećih zemalja u svrhu znanstvenoga istraživanja; (SL L 289, 03.11.2005.),
- Rezolucija Vijeća 97/C 382/01 od 04. prosinca 1997. o mjerama koje se trebaju prihvatiti kako bi se suzbili brakovi iz računa; (SL C 382, 16.12.1997.),
- Preporuka Vijeća od 27. rujna 1996. glede borbe protiv ilegalnog zapošljavanja državljana trećih zemalja; (SL C 304, 14.10.1996.).

Članak 2.

Pojedini izrazi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeće značenje:

1. Stranac je osoba koja nije hrvatski državljanin.
2. Osoba bez državljanstva je stranac koju ni jedna država sukladno svom nacionalnom zakonodavstvu ne smatra svojim državljaninom.
3. Putna isprava je strana putna isprava i putna isprava za stranca.
4. Strana putna isprava je isprava koju nadležno tijelo druge države izdaje svojim državljanima ili strancima za putovanje u inozemstvo.
5. Putna isprava za stranca je putni list za stranca, putna isprava za osobe bez državljanstva i putna isprava za azilanta izdana sukladno odredbama Zakona o azilu.
6. Prijevoznik je fizička ili pravna osoba koja ima registriranu djelatnost pružanja usluga prijevoza osoba.
7. Poslodavac je pravna ili fizička osoba koja je sa strancem zasnovala radni odnos ili se koristi njegovim radom.
8. Podizvođač je poslodavac – pravna ili fizička osoba, koji ima sklopljen ugovor o podizvođenju radova s drugom pravnom ili fizičkom osobom i koji je sa strancem zasnovao radni odnos ili se koristi njegovim radom.
9. Dnevni migrant je državljanin susjedne države u kojoj ima prebivalište i svakodnevno dolazi na rad u Republiku Hrvatsku i vraća se u matičnu državu.
10. Sezonski radnik je stranac nastanjen u državi čiji je državljanin ili u kojoj ima odobren stalni boravak i koji je s poslodavcem sa sjedištem u Republici Hrvatskoj sklopio

ugovor o obavljanju određenog posla u određenom vremenskom razdoblju koje nije duže od 6 mjeseci.

11. Državljanin države članice Europskog ekonomskog prostora (u daljnjem tekstu: EEP) je stranac koji ima državljanstvo jedne od država članica EEP-a.

12. Državljanin treće države je stranac koji nema državljanstvo države članice EEP-a.

13. Visokokvalificirani radnik je državljanin treće države koji je u Republici Hrvatskoj zaposlen sukladno posebnim propisima kojima se uređuju radno-pravni odnosi u Republici Hrvatskoj, za taj rad je plaćen i ima potrebnu odnosno odgovarajuću i posebnu stručnost koja se dokazuje visoko stručnim kvalifikacijama.

14. Visokostručnim kvalifikacijama smatra se završena visokoškolska izobrazba ili završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij.

15. Agencija za privremeno zapošljavanje je poslodavac koji na temelju sporazuma o ustupanju radnika ustupa radnika korisniku za obavljanje privremenih poslova.

Članak 3.

Stranac koji ima višestruko državljanstvo dužan se za vrijeme boravka služiti i izaći iz Republike Hrvatske s putnom ispravom s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku.

Članak 4.

(1) Stranac je dužan za vrijeme kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj pridržavati se zakona i propisa te odluka državnih tijela Republike Hrvatske.

(2) Stranac kojemu je ograničeno kretanje na određenom području smije se kretati samo na tom području.

(3) Strancu koji prekrši odredbu stavka 2. ovoga članka može se oduzeti isprava za kretanje na određenom području, o čemu se izdaje potvrda.

Članak 5.

(1) Sigurnosnu provjeru za stranca u svrhu utvrđivanja razloga nacionalne sigurnosti provodi Sigurnosno-obavještajna agencija.

(2) U odluci kojom se iz razloga nacionalne sigurnosti odbija ili prestaje boravak strancu ili se stranac protjeruje, navest će se zakonska odredba bez obrazlaganja razloga koji su bili odlučujući za donošenje odluke.

II. PUTNE ISPRAVE

Članak 6.

(1) Putna isprava za stranca izdaje se osobi koja je navršila 14 godina.

(2) Osoba mlađa od 14 godina upisat će se u putnu ispravu za stranca jednog od roditelja ili u ispravu zakonskog zastupnika.

(3) Iznimno, kad za to postoje opravdani razlozi, putna isprava za stranca iz stavka 1. ovoga članka može se izdati i osobi mlađoj od 14 godina.

(4) Putna isprava za osobe bez državljanstva izdaje se pod uvjetima utvrđenim međunarodnim konvencijama.

(5) Putni list za stranca izdaje se s rokom važenja do 30 dana.

Izdavanje putnog lista za stranca

Članak 7.

(1) Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema stranu putnu ispravu ako:

1. mu je prestalo hrvatsko državljanstvo - za odlazak u inozemstvo,
2. država čiji je državljanin nema svoju diplomatsku misiju odnosno konzularni ured u Republici Hrvatskoj niti njezine interese zastupa druga država – za odlazak u inozemstvo,
3. je u inozemstvu izgubio putnu ispravu za azilanta ili putnu ispravu za osobe bez državljanstva koju je izdala policijska uprava odnosno policijska postaja – za povratak u Republiku Hrvatsku,
4. je u postupku prisilnog udaljenja – za odlazak u inozemstvo.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, putni list za stranca može se izdati i ako za to postoje drugi opravdani razlozi.

Članak 8.

(1) Putni list za stranca izdaje:

1. u slučajevima iz članka 7. stavka 1. točke 1., 2. i 4. ovoga Zakona – policijska uprava odnosno policijska postaja prema boravištu odnosno prebivalištu stranca,
2. u slučajevima iz članka 7. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona – diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova u sjedištu (u daljnjem tekstu: Ministarstvo),
3. u slučajevima iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona – policijska uprava odnosno policijska postaja ili diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

(2) Putnu ispravu za osobe bez državljanstva izdaje policijska uprava odnosno policijska postaja prema boravištu odnosno prebivalištu stranca.

Odbijanje izdavanja putne isprave za stranca

Članak 9.

(1) Putna isprava za stranca neće se izdati strancu:

1. protiv kojeg se vodi kazneni ili prekršajni postupak, osim ako postoji suglasnost državnog tijela koje vodi postupak,
2. koji je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži odnosno dok ne plati novčanu kaznu,

3. koji nije regulirao svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu za koju postoji ovršni naslov,

4. ako to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

(2) Strancu koji je u postupku prisilnog udaljenja može se izdati putni list za stranca neovisno od postojanja okolnosti iz stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka stranac ima pravo žalbe o kojoj odlučuje Povjerenstvo za žalbe koje imenuje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Oduzimanje putne isprave za stranca

Članak 10.

(1) Policijska uprava odnosno policijska postaja kada utvrdi postojanje nekih od razloga iz članka 9. ovoga Zakona, oduzet će putnu ispravu za stranca.

(2) O oduzimanju putne isprave za stranca donosi se rješenje. Protiv rješenja stranac ima pravo žalbe o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

III. VIZE

Članak 11.

(1) Viza je odobrenje za:

1. tranzit kroz područje Republike Hrvatske ili boravak na području Republike Hrvatske u najduljem trajanju od 3 mjeseca u svakom šestomjesečnom razdoblju od datuma prvog ulaska na područje Republike Hrvatske,

2. tranzit kroz međunarodni tranzitni prostor zračne luke.

(2) Na temelju vize stranac ne može raditi na području Republike Hrvatske.

(3) Vlada Republike Hrvatske propisuje vizni sustav Republike Hrvatske Uredbom o viznom sustavu na prijedlog ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

(4) Ministarstvo u čijem su djelokrugu vanjski poslovi je središnje tijelo državne uprave za pitanja viza.

Članak 12.

Vrste viza su:

1. zrakoplovno-tranzitna viza (viza A),

2. kratkotrajna viza (viza C).

Zrakoplovno-tranzitna viza

Članak 13.

- (1) Stranac koji za vrijeme međupristajanja u zračnoj luci u Republici Hrvatskoj ili na međunarodnim letovima ne napušta međunarodni tranzitni prostor ne treba vizu.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Vlada Republike Hrvatske može odrediti da državljani određenih država te nositelji putnih isprava koje su izdala nadležna tijela tih država trebaju zrakoplovno-tranzitnu vizu.
- (3) Zrakoplovno-tranzitna viza izdaje se strancu za jedan, dva ili više prolazaka kroz međunarodni tranzitni prostor zračne luke.
- (4) Rok valjanosti zrakoplovno-tranzitne vize obuhvaća i dodatno vrijeme od 15 dana.
- (5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi javnog poretka.
- (6) Višekratna zrakoplovno-tranzitna viza izdaje se s rokom valjanosti do 6 mjeseci.

Kratkotrajna viza

Članak 14.

- (1) Kratkotrajna viza izdaje se u svrhu tranzita kroz Republiku Hrvatsku ili u svrhu boravka na području Republike Hrvatske.
- (2) Kratkotrajna viza izdaje se za jedan, dva ili više ulazaka u Republiku Hrvatsku.
- (3) Rok valjanosti kratkotrajne vize ne može biti dulji od pet godina.
- (4) Kratkotrajna viza za višekratni ulazak izdaje se s rokom valjanosti između 6 mjeseci i 5 godina ako je stranac dokazao:
 1. potrebu ili opravdao namjeru da često i/ili redovito putuje, osobito iz poslovnih ili obiteljskih razloga i
 2. svoje poštenje i pouzdanost, osobito zakonitim korištenjem prethodno izdanih viza, svojom financijskom situacijom u zemlji podrijetla i stvarnom namjerom da napusti područje Republike Hrvatske prije isteka vize koju je zatražio.
- (5) U slučaju tranzita duljina odobrenog boravka odgovara vremenu potrebnom za tranzit.
- (6) Rok valjanosti vize obuhvaća i dodatno vrijeme od 15 dana.
- (7) Iznimno od stavka 6. ovog članka dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi javnog poretka Republike Hrvatske.
- (8) Izdana viza nije jamstvo da će strancu biti odobren ulazak u Republiku Hrvatsku.

Suradnja s komercijalnim posrednikom i vanjskim pružateljem usluga

Članak 15.

(1) Komercijalni posrednik i/ili vanjski pružatelj usluga može sudjelovati u prikupljanju zahtjeva za izdavanje vize na način propisan podzakonskim propisom kojim se uređuje izdavanje viza.

(2) Vanjski pružatelj usluga može prikupljati i biometrijske podatke od podnositelja zahtjeva za izdavanje vize na način propisan podzakonskim propisom kojim se uređuje izdavanje viza.

Članak 16.

(1) Stranac kojemu je za ulazak u Republiku Hrvatsku potrebna viza, dužan je pribaviti vizu prije ulaska u Republiku Hrvatsku.

(2) Vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske, a može je izdati i diplomatska misija odnosno konzularni ured druge države s kojom je Republika Hrvatska sklopila ugovor o zastupanju u izdavanju viza.

(3) Prije izdavanja vize diplomatska misija odnosno konzularni ured dužan je, u slučajevima utvrđenim podzakonskim propisima, zatražiti prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

(4) Prije izdavanja suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka, ministarstvo nadležno za vanjske poslove dužno je u slučajevima utvrđenim podzakonskim propisima zatražiti mišljenje Ministarstva i Sigurnosno-obavještajne agencije.

(5) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, vizu može izdati policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice, sukladno članku 26. ovoga Zakona.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize

Članak 17.

(1) Zahtjev za izdavanje vize podnosi se na propisanom obrascu najviše 3 mjeseca prije početka namjeravanog putovanja.

(2) Stranac koji je upisan u putnu ispravu stranca koji podnosi zahtjev za izdavanje vize, podnosi zahtjev za izdavanje vize na zasebnom obrascu iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Uz zahtjev za izdavanje vize prilažu se isprave o svrsi i uvjetima tranzita ili boravka u Republici Hrvatskoj.

(4) Od stranca koji dolazi u privatni ili poslovni posjet fizičkoj ili pravnoj osobi u Republici Hrvatskoj može se zatražiti da priloži jamstveno pismo i/ili drugi dokaz da će ta fizička ili pravna osoba snositi troškove njegova boravka u Republici Hrvatskoj, uključujući i troškove smještaja i uzdržavanja te troškove napuštanja Republike Hrvatske.

(5) Pokretanje postupka naplate troškova iz stavka 4. ovoga članka u nadležnosti je Ministarstva.

(6) Obrazac iz stavka 1. ovoga članka, isprave iz stavka 3. ovoga članka i jamstveno pismo te drugi dokazi iz stavka 4. ovoga članka propisat će se podzakonskim propisom kojim se uređuje izdavanje viza.

Članak 18.

(1) Viza se unosi u valjanu putnu ispravu u obliku naljepnice.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako to zahtijevaju humanitarni razlozi ili nacionalni interes Republike Hrvatske, a putna isprava se ne priznaje valjanom za prelazak državne granice i unošenje vize, viza se unosi u obrazac za unošenje vize.

(3) Obrazac iz stavka 2. ovoga članka izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske ili policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice.

Putno zdravstveno osiguranje

Članak 19.

(1) Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje kratkotrajne vize za jedan ili dva ulaska dužan je dokazati da ima odgovarajuće i valjano putno zdravstveno osiguranje za pokriće troškova koji mogu nastati u vezi s povratkom u državu podrijetla iz koje je došao zbog zdravstvenih razloga, hitne medicinske pomoći i/ili hitnog bolničkog liječenja ili smrti tijekom njegova boravka u Republici Hrvatskoj.

(2) Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje kratkotrajne vize za višekratni ulazak dužan je dokazati da ima odgovarajuće i valjano putno zdravstveno osiguranje koje pokriva vrijeme njegova prvog namjeravanog posjeta i potpisati izjavu o obvezi posjedovanja putnog zdravstvenog osiguranja za kasnije posjete.

(3) Iznimno od stavka 1. i 2. ovoga članka, dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju nisu dužni priložiti:

1. nositelji diplomatskih putovnica,
2. pomorci i druge profesionalne skupine, koji već imaju putno zdravstveno osiguranje zbog svoje profesionalne djelatnosti.

Hrvatski vizni informacijski sustav

Članak 20.

(1) Zahtjevi za izdavanje vize i podaci prikupljeni od stranca i fizičke ili pravne osobe iz članka 17. stavka 4. ovoga Zakona pohranjuju se i obrađuju u Hrvatskom viznom informacijskom sustavu (u daljnjem tekstu: Hrvatski VIS), u skladu s podzakonskim propisom koji uređuje Hrvatski VIS i propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

(2) Podaci o izdanim, produljenim, odbijenim, poništenim i ukinutim vizama unose se u Hrvatski VIS, u skladu s podzakonskim propisom koji uređuje Hrvatski VIS.

Prikupljanje biometrijskih podataka

Članak 21.

(1) Stranac koji prvi put podnosi zahtjev za izdavanje kratkotrajne vize mora se osobno javiti u diplomatsku misiju odnosno konzularni ured Republike Hrvatske radi uzimanja biometrijskih podataka:

- fotografije skenirane ili snimljene u trenutku podnošenja zahtjeva u skladu s podzakonskim propisom kojim se uređuje izdavanje viza i
- otisaka 10 prstiju uzetih s ravno položenih prstiju i digitalno pohranjenih, u skladu s podzakonskim propisom kojim se uređuje Hrvatski VIS.

(2) Biometrijski podaci iz stavka 1. ovoga članka unose se u Hrvatski VIS.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, otisci prstiju ne uzimaju se od:

1. djece mlađe od 12 godina,
2. osoba kod kojih je uzimanje otisaka prstiju fizički nemoguće. Ako je moguće uzimanje manje od 10 otisaka prstiju, uzima se najveći mogući broj otisaka prstiju. U slučaju privremene nemogućnosti, stranac je dužan dati otiske prstiju prilikom podnošenja sljedećeg zahtjeva,
3. čelnika države i članova vlade i bračnih drugova u njihovoj pratnji te članova izaslanstava ako su ih Vlada Republike Hrvatske ili međunarodna organizacija pozvali u službeni posjet,
4. vladara i drugih visokih članova kraljevske obitelji ako su ih Vlada Republike Hrvatske ili međunarodna organizacija pozvali u službeni posjet.

Dopuštenost zahtjeva za izdavanje vize

Članak 22.

(1) Zahtjev za izdavanje vize je dopušten ako:

1. je podnesen manje od 3 mjeseca prije namjeravanog putovanja,
2. je podnesen na obrascu iz članka 17. ovoga Zakona,
3. je uz njega predložena putna isprava u skladu sa člankom 24. stavkom 1. ovoga Zakona,
4. je priložena fotografija,
5. su prikupljeni biometrijski podaci,
6. je uplaćena propisana upravna pristojba.

(2) Ako nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka, zahtjev za izdavanje vize je nedopušten i strancu se vraćaju sve isprave koje je priložio, uništavaju se prikupljeni biometrijski podaci i vraća se iznos uplaćene upravne pristojbe.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, zahtjev koji ne ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka može se smatrati dopuštenim ako postoje humanitarni razlozi ili nacionalni interes Republike Hrvatske.

Rok za odlučivanje o zahtjevu za izdavanje vize

Članak 23.

- (1) O zahtjevu za izdavanje vize odlučuje se u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Rok iz stavka 1. ovoga članka može se produžiti do 30 odnosno do 60 dana, ako za to postoje opravdani razlozi.

Putna isprava

Članak 24.

- (1) Viza se unosi u putnu ispravu koja ispunjava sljedeće uvjete:
1. vrijedi još najmanje 3 mjeseca nakon namjeravanog datuma odlaska iz Republike Hrvatske ili u slučaju nekoliko posjeta, nakon posljednjeg namjeravanog datuma odlaska iz Republike Hrvatske,
 2. sadrži najmanje dvije prazne stranice,
 3. izdana je u posljednjih 10 godina.
- (2) Iznimno od stavka 1. točke 1. ovoga članka, u opravdanim slučajevima žurnosti, viza se može unijeti u putnu ispravu čiji je rok valjanosti kraći.

Izdavanje vize na graničnom prijelazu

Članak 25.

- Na graničnom prijelazu kratkotrajna viza može se izdati:
1. za boravak do 15 dana,
 2. u svrhu tranzita,
 3. pomorcu u svrhu tranzita.

Članak 26.

- Viza se može izdati na graničnom prijelazu, ako stranac ispunjava sljedeće uvjete:
1. ima valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu propisanu za prelazak državne granice,
 2. opravda svrhu i ima dostatna sredstva za uzdržavanje tijekom boravka u Republici Hrvatskoj i povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu,
 3. njegov je povratak u državu podrijetla ili boravišta ili tranzit ocijenjen sigurnim,
 4. nema zabranu ulaska i boravka i nije obuhvaćen međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obvezuju Republiku Hrvatsku,
 5. ne predstavlja prijetnju javnom poretku, nacionalnoj sigurnosti ili javnom zdravlju Republike Hrvatske.

Članak 27.

- Viza iz članka 26. ovoga Zakona može se izdati ako stranac nije bio u položaju unaprijed podnijeti zahtjev za izdavanje vize u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu

Republike Hrvatske i priložio je, ako je potrebno, isprave kojima se dokazuju nepredviđeni i neodložni razlozi za ulazak u Republiku Hrvatsku.

Članak 28.

Kratkotrajna viza u svrhu tranzita na graničnom prijelazu izdat će se pomorcu ako:

1. je nositelj pomorske knjižice ili druge isprave koja se priznaje kao identifikacijska isprava pomorca sukladno odredbama međunarodnih ugovora,
2. ispunjava uvjete iz članka 26. i 27. ovoga Zakona te prelazi državnu granicu zbog ukrcaja, ponovnog ukrcaja ili iskrcaja s plovila na kojem radi, radit će ili je radio u svojstvu pomorca.

Članak 29.

(1) Izdavanje vize na graničnom prijelazu odbit će se ako nisu ispunjeni uvjeti iz članka 26. i 27. ovoga Zakona ili postoje razlozi iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Odluka o odbijanju vize dostavlja se strancu na propisanom obrascu.

(3) Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka stranac ima pravo izjaviti žalbu putem nadležne diplomatske misije odnosno konzularnog ureda Republike Hrvatske. O žalbi odlučuje Povjerenstvo za žalbe pri ministarstvu nadležnom za vanjske poslove.

Produljenje vize

Članak 30.

(1) Viza se ne može produžiti.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, rok valjanosti i/ili trajanje boravka odobrenog temeljem izdane vize:

1. produljit će se zbog više sile ili humanitarnih razloga,
2. može se produljiti zbog ozbiljnih osobnih razloga.

(3) Zahtjev za produženje vize i/ili produženje trajanja boravka odobrenog temeljem izdane vize podnosi se u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prije isteka važenja vize i/ili boravka odobrenog temeljem izdane vize, a o zahtjevu odlučuje Ministarstvo u roku 7 dana.

(4) Do donošenja odluke iz stavka 3. ovoga članka stranac može boraviti na području Republike Hrvatske.

Odbijanje vize

Članak 31.

(1) Viza će se odbiti:

1. ako stranac:
 - predoči oštećenu, krivotvorenu ili tuđu putnu ispravu;
 - ne opravda svrhu i uvjete namjeravanog boravka;

- ne posjeduje dostatna sredstva za uzdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u Republici Hrvatskoj, za povratak u državu njegova podrijetla ili boravišta, ili za tranzit u treću državu koja ga prihvaća, ili nije u mogućnosti zakonito pribaviti ta sredstva;

- je već boravio tri mjeseca tijekom tekućeg šestomjesečnog razdoblja u Republici Hrvatskoj na osnovi izdane vize;

- ima zabranu ulaska i boravka ili je obuhvaćen međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obvezuju Republiku Hrvatsku;

- predstavlja prijetnju javnom poretku, nacionalnoj sigurnosti ili javnom zdravlju Republike Hrvatske;

- ne dokaže da ima odgovarajuće i valjano putno zdravstveno osiguranje, ako je potrebno;

ili

2. ako postoji opravdana sumnja u vjerodostojnost priloženih isprava i njihova sadržaja, istinitost izjava stranca ili u njegovu namjeru da će napustiti područje Republike Hrvatske prije isteka roka važenja zatražene vize.

(2) Odluka o odbijanju vize i razlozi na kojima je zasnovana dostavlja se strancu na propisanom obrascu.

(3) Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka stranac ima pravo izjaviti žalbu putem nadležne diplomatske misije odnosno konzularnog ureda Republike Hrvatske. O žalbi odlučuje Povjerenstvo za žalbe pri ministarstvu nadležnom za vanjske poslove.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, viza se može izdati ako to zahtijevaju humanitarni razlozi, nacionalni interes ili međunarodne obveze Republike Hrvatske.

Ispunjavanje naljepnice vize

Članak 32.

(1) Svi unosi na naljepnicu vize se tiskaju, te se ne smiju unositi ručne ispravke u otisnutu naljepnicu vize.

(2) Naljepnica vize može se popunjavati ručno samo u slučaju tehničkih teškoća uslijed više sile. Ručno ispunjena naljepnica vize ne smije se mijenjati.

Poništenje i ukidanje vize

Članak 33.

(1) Viza će se poništiti ako se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uvjeti za njezino izdavanje ili ako postoje ozbiljni razlozi za sumnju da je ishođena na prijevaran način.

(2) Viza će se ukinuti ako se utvrdi da više nisu ispunjeni uvjeti za njezino izdavanje.

(3) Vizu može poništiti ili ukinuti diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske ili policijska uprava odnosno policijska postaja.

(4) Odluka o poništenju ili ukidanju vize i razlozi na kojima je zasnovana dostavlja se strancu na propisanom obrascu.

(5) Protiv odluke iz stavka 4. ovoga članka stranac ima pravo izjaviti žalbu putem nadležne diplomatske misije odnosno konzularnog ureda Republike Hrvatske.

(6) O žalbi odlučuje Povjerenstvo za žalbe pri ministarstvu nadležnom za vanjske poslove.

(7) Žalba ne odgađa izvršenje odluke iz stavka 4. ovoga članka.

(8) Viza se može ukinuti i na zahtjev stranca kojemu je viza izdana, u kojem slučaju žalba nije dopuštena.

IV. ULAZAK I IZLAZAK STRANACA

Članak 34.

(1) Smatra se da je stranac ušao u Republiku Hrvatsku kada je na graničnom prijelazu prošao mjesto obavljanja granične kontrole, a u ostalim slučajevima kada je prešao graničnu crtu.

(2) Stranac koji je upisan u putnu ispravu druge osobe može ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske samo s osobom u čiju je putnu ispravu upisan.

Članak 35.

(1) Stranac je dužan prilikom ulaska i izlaska iz Republike Hrvatske podvrgnuti se graničnoj kontroli.

(2) Granična kontrola iz stavka 1. ovoga članka obavlja se sukladno zakonu kojim se uređuje nadzor državne granice, a obuhvaća i utvrđivanje razloga iz članka 36. ovoga Zakona.

Odobrenje ulaska stranca u Republiku Hrvatsku

Članak 36.

(1) Strancu se može odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku ako:

1. posjeduje valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice,

2. posjeduje valjanu vizu ili valjano odobrenje boravka, ako je potrebno,

3. opravda svrhu i uvjete ulaska i boravka te ako posjeduje sredstva za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu,

4. nema zabranu ulaska i boravka i nije obuhvaćen međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obvezuju Republiku Hrvatsku,

5. ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnosti ili javno zdravlje.

(2) Strancu koji ne ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka, može se odobriti ulazak u Republiku Hrvatsku na određenom graničnom prijelazu, ako to zahtijevaju ozbiljni humanitarni razlozi, nacionalni interes ili međunarodne obveze Republike Hrvatske.

Članak 37.

(1) Vlada Republike Hrvatske može odrediti da državljani pojedinih država mogu ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske i s valjanom osobnom iskaznicom, odnosno drugom ispravom kojom se dokazuju identitet i državljanstvo, ako ispunjavaju uvjete iz članka 36. stavka 1. točke 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske može odrediti da pod određenim uvjetima, državljani pojedinih država mogu ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske uz posjedovanje valjane putne isprave u koju je unesena valjana dozvola boravka ili valjana viza tipa C jedne od države potpisnice Schengenskog provedbenog sporazuma, ako ispunjavaju uvjete iz članka 36. stavka 1. točke 1., 3., 4. i 5. ovoga Zakona.

Odbijanje ulaska strancu u Republiku Hrvatsku

Članak 38.

(1) O odbijanju ulaska stranca policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice donosi rješenje.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba putem nadležne diplomatske misije odnosno konzularnog ureda Republike Hrvatske, o kojoj odlučuje Povjerenstvo. Žalba ne odgađa izvršenje.

Nezakoniti ulazak stranca u Republiku Hrvatsku

Članak 39.

Nezakonitim ulaskom u Republiku Hrvatsku smatra se ako stranac:

1. prijeđe državnu granicu izvan mjesta ili vremena određenog za prelazak državne granice,
2. izbjegne graničnu kontrolu,
3. uđe dok je na snazi zabrana ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj,
4. uđe prije proteka roka iz članka 46. stavka 4. ovoga Zakona,
5. uđe na temelju tuđe ili krivotvorene putne ili druge isprave koja služi za prelazak državne granice odnosno vize ili odobrenja boravka.

Izlazak stranaca iz Republike Hrvatske

Članak 40.

(1) Stranac može slobodno izaći iz Republike Hrvatske.

(2) Strancu će se zabraniti izlazak iz Republike Hrvatske ako:

1. prilikom izlaska iz Republike Hrvatske upotrijebi tuđu ili krivotvorenu putnu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice ili
2. postoji opravdana sumnja da namjerava izbjeći kazneno ili prekršajno gonjenje, uhićenje, privođenje, dovođenje ili izvršenje kazne zatvora.

Obveze prijevoznika

Članak 41.

- (1) Prijevoznik može dovesti stranca na granični prijelaz ili u Republiku Hrvatsku ako stranac ima valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice, valjanu vizu, ako mu je potrebna ili odobrenje boravka.
- (2) Ako je strancu odbijen ulazak prijevoznik koji ga je dovezao dužan ga je bez odgađanja i na svoj trošak odvesti s graničnog prijelaza ili iz Republike Hrvatske, a ukoliko to nije moguće, prijevoznik je dužan na vlastiti trošak pronaći drugi način prijevoza ili ako drugi način prijevoza nije odmah moguć, preuzeti troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca.
- (3) Odredba stavka 2. ovoga članka odnosi se i na prijevoznika koji je dovezao stranca u tranzitu:
1. ako ga je prijevoznik, koji ga je trebao prevesti u državu odredišta, odbio prevesti ili
 2. ako mu je zabranjen ulazak u državu odredišta.
- (4) Odredbe ovoga članka odnose se i na zapovjednika plovila za šport i razonodu.

Obveza organizatora turističkih ili poslovnih putovanja

Članak 42.

Kad stranac nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj i nema sredstava za povratak, troškove povratka stranca, dužan je snositi organizator turističkih ili poslovnih putovanja u Republici Hrvatskoj, u čijoj je organizaciji stranac došao, ako se utvrdi da je do nezakonitog boravka došlo zbog propusta organizatora putovanja.

Zabrana pomaganja strancu

Članak 43.

- (1) Zabranjeno je pomaganje strancu u nezakonitom prelasku državne granice, u tranzitu preko državnog područja ako je stranac nezakonito ušao u Republiku Hrvatsku te u nezakonitom boravku.
- (2) Pomaganje strancu u ostvarivanju prava iz članka 107. stavka 5. ovoga Zakona, ne smatra se pomaganjem u smislu stavka 1. ovoga članka.

V. BORAVAK STRANACA

Članak 44.

Stranac može boraviti u Republici Hrvatskoj na kratkotrajnom boravku, privremenom ili stalnom boravku.

Kratkotrajni boravak

Članak 45.

(1) Kratkotrajni boravak je boravak stranca u trajanju do 3 mjeseca na temelju vize ili bez vize.

(2) Stranac kojemu za ulazak u Republiku Hrvatsku ne treba viza može boraviti u Republici Hrvatskoj najduže 3 mjeseca u vremenskom razdoblju od 6 mjeseci, računajući od dana prvog ulaska.

(3) Stranac iz stavka 2. ovoga članka koji je iskoristio 3 mjeseca boravka prije proteka vremenskog razdoblja od 6 mjeseci, može ponovno ući i boraviti u Republici Hrvatskoj kada protekne vremensko razdoblje od 6 mjeseci računajući od dana prvog ulaska.

Otkaz i prestanak kratkotrajnog boravka

Članak 46.

(1) Kratkotrajni boravak prestaje strancu ako:

1. mu je zabranjen ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj,
2. istekom roka važenja vize,
3. je iskoristio vizu,
4. je iskoristio 3 mjeseca boravka iz članka 45. stavka 2. ovoga Zakona,
5. otkazom boravka.

(2) Strancu će se otkazati kratkotrajni boravak ako:

1. ne posjeduje valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice,
2. ne opravda svrhu i uvjete ulaska i boravka,
3. ne posjeduje sredstva za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu,
4. ne podmiri dospjele financijske obveze prema Republici Hrvatskoj,
5. postoji opravdana sumnja da njegov boravak nije korišten u namjeravanu svrhu.

(3) Protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Stranac kojem je otkazan boravak može ponovno ući u Republiku Hrvatsku kada protekne 30 dana računajući od isteka roka za napuštanje Republike Hrvatske.

Privremeni boravak

Članak 47.

(1) Privremeni boravak odobrava se strancu koji namjerava boraviti ili boravi u Republici Hrvatskoj u svrhu:

1. spajanja obitelji,
2. srednjoškolskog obrazovanja i studiranja,
3. znanstvenog istraživanja,

4. humanitarnog razloga,
5. rada i
6. rada raspoređenog radnika.

(2) Privremeni boravak u svrhu rada iz stavka 1. točke 5. ovoga članka odobrava se kao dozvola za boravak i rad.

(3) Privremeni boravak u svrhu rada raspoređenog radnika može se odobriti državljaninu treće države ako ispunjava uvjete iz članka 54. i članka 86. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, strancu se može odobriti privremeni boravak i u druge svrhe, najduže do 6 mjeseci u godini dana.

(5) Državljaninu države članice EEP-a vlasniku nekretnine u Republici Hrvatskoj može se odobriti privremeni boravak u druge svrhe do godine dana.

(6) Privremeni boravak može se odobriti i kao autonomni boravak u trajanju do godine dana sukladno članku 60. ovoga Zakona.

Podnošenje zahtjeva za privremeni boravak

Članak 48.

(1) Zahtjev za odobrenje privremenog boravka podnosi se u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

(2) Zahtjev za odobrenje privremenog boravka za stranca kojemu za ulazak u Republiku Hrvatsku nije potrebna viza, može se podnijeti i u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu namjeravanog boravka stranca, sjedištu poslodavca ili mjestu rada stranca.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka stranac kojem je za ulazak u Republiku Hrvatsku potrebna viza, a dolazi radi studiranja na visokom učilištu u statusu redovitog studenta na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini, te stranac iz i članka 76. stavka 1. točke 12., 13., 14. i 15. ovoga Zakona i članovi njegove uže obitelji mogu zahtjev za odobrenje privremenog boravka podnijeti i u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji.

(4) Stranac iz stavka 2. i 3. ovoga članka koji podnese zahtjev za odobrenje privremenog boravka prije isteka kratkotrajnog boravka može ostati u Republici Hrvatskoj do izvršnosti odluke o zahtjevu.

Članak 49.

Zahtjev za odobrenje privremenog boravka podnosi stranac, a zahtjev za dozvolu za boravak i rad može podnijeti i poslodavac.

Odlučivanje o zahtjevu za odobrenje privremenog boravka

Članak 50.

- (1) O zahtjevu za odobrenje privremenog boravka odlučuje policijska uprava odnosno policijska postaja prema mjestu boravišta odnosno namjeravanog boravka stranca.
- (2) Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka, može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.
- (3) Protiv odluke o odbijanju dozvole za boravak i rad zbog popunjenosti godišnje kvote ili ako nije utvrđena godišnja kvota za produženje, novo zapošljavanje ili sezonsko zapošljavanje, nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Reguliranje privremenog boravka djece rođene u Republici Hrvatskoj

Članak 51.

- (1) Roditelj ili skrbnik djeteta rođenog na području Republike Hrvatske dužan je do navršenih 3 mjeseca života djeteta podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka za dijete.
- (2) Privremeni boravak iz stavka 1. ovoga članka može se odobriti na vrijeme na koje je odobren privremeni boravak jednom roditelju ili skrbniku djeteta odnosno do godine dana ako je jedan od roditelja ili skrbnik stranac na stalnom boravku.

Rok važenja privremenog boravka

Članak 52.

- (1) Odobrenje za privremeni boravak izdaje se na rok važenja do godine dana.
- (2) Rok važenja putne isprave mora biti najmanje 3 mjeseca duži od roka na koji se izdaje odobrenje za privremeni boravak.
- (3) Strancu koji nema valjanu stranu putnu ispravu, a zahtjev za privremeni boravak podnese u Republici Hrvatskoj, izdaje se rješenje o odobrenju privremenog boravka.
- (4) Stranac iz stavka 3. ovoga članka zahtjevu za produženje privremenog boravka dužan je priložiti stranu putnu ispravu.

Produženje privremenog boravka

Članak 53.

- (1) Zahtjev za produženje odobrenja privremenog boravka podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka roka važećeg odobrenja za privremeni boravak, u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravišta odnosno sjedištu poslodavca ili mjestu rada stranca.

(2) Stranac koji je podnio zahtjev za produženje odobrenja privremenog boravka prije isteka roka važećeg privremenog boravka može ostati u Republici Hrvatskoj do izvršnosti odluke o zahtjevu.

Uvjeti za odobrenje privremenog boravka

Članak 54.

Strancu će se odobriti privremeni boravak ako:

1. dokaže svrhu privremenog boravka,
2. ima valjanu putnu ispravu,
3. ima sredstva za uzdržavanje,
4. ima zdravstveno osiguranje,
5. nema zabranu ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj,
6. ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji

Članak 55.

(1) Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji može se odobriti strancu koji je član uže obitelji:

1. hrvatskog državljanina,
2. stranca koji ima odobren stalni boravak,
3. stranca koji ima odobren privremeni boravak,
4. stranca kojemu je odobrena zaštita sukladno odredbama Zakona o azilu.

(2) Iznimno od stavka 1. točke 3. ovoga članka, članu uže obitelji stranca koji u Republici Hrvatskoj boravi temeljem važeće dozvole za boravak i rad odobrene na godinu dana sukladno godišnjoj kvoti za zapošljavanje stranaca, može se odobriti privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji samo ako je stranac s kojim se traži spajanje obitelji u Republici Hrvatskoj imao najmanje 2 godine odobren privremeni boravak.

(3) Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji neće se odobriti članu obitelji stranca kojem je izdana dozvola za boravak i rad u svrhu sezonskog rada.

Članovi obitelji

Članak 56.

(1) Članovi uže obitelji u smislu ovoga Zakona su:

1. bračni drugovi,
2. osobe koje su u izvanbračnoj zajednici,
3. maloljetna zajednička djeca bračnih i izvanbračnih drugova, njihova maloljetna posvojena djeca te maloljetna djeca svakog od njih, a koja nisu zasnovala vlastitu obitelj,
4. roditelji ili posvojitelji maloljetne djece.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, članom uže obitelji hrvatskog državljanina, stranca kojem je odobren privremeni ili stalni boravak i stranca koji ima status azilanta, može se smatrati i drugi srodnik, ako postoje posebni osobni ili ozbiljni humanitarni razlozi za spajanje obitelji u Republici Hrvatskoj.

(3) U slučaju poligamnog braka, spajanje obitelji na području Republike Hrvatske odobrit će se samo jednom bračnom drugu.

(4) Spajanje obitelji neće se odobriti ako je bračni ili izvanbračni drug oženjen ili je u dugotrajnoj vezi s drugom osobom.

(5) Izvanbračna zajednica u smislu ovoga Zakona je životna zajednica neudate žene i neoženjenog muškarca, koja traje najmanje 3 godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Brak iz koristi

Članak 57.

(1) Odobrenje za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji neće se odobriti ako je brak sklopljen iz koristi.

(2) Brakom iz koristi, u smislu ovoga Zakona, smatra se brak koji je sklopljen radi izbjegavanja uvjeta koji su potrebni za ulazak i boravak stranca.

(3) Okolnosti koje mogu ukazivati da je brak sklopljen iz koristi su:

1. bračni drugovi ne održavaju bračnu zajednicu,
2. bračni drugovi ne izvršavaju obveze koje proizlaze iz braka,
3. bračni drugovi nisu se upoznali prije sklapanja braka,
4. bračni drugovi ne daju dosljedne osobne podatke,
5. bračni drugovi ne govore jezik koji oboje razumiju,
6. za sklapanje braka dana su materijalna sredstva, osim ako se ne radi o sredstvima koja se daju kao miraz, a supružnici dolaze iz zemalja u kojim je davanje miraza običaj,
7. postoje dokazi ranijih brakova iz koristi na strani bilo kojeg bračnog druga u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu.

(4) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na izvanbračnu zajednicu i u postupku odobrenja stalnog boravka.

Reguliranje privremenog boravka za člana obitelji stranca koji ima zaštitu sukladno odredbama Zakona o azilu

Članak 58.

Član uže obitelji stranca kojem je odobrena zaštita sukladno odredbama Zakona o azilu za odobrenje privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji ne mora ispunjavati uvjete utvrđene člankom 54. stavkom 1. točkom 3. i 4. ovoga Zakona.

Rok važenja privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji

Članak 59.

(1) Odobrenje za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji izdaje se s rokom važenja do godine dana odnosno do isteka roka važenja odobrenja privremenog boravka stranca s kojim se traži spajanje obitelji.

(2) Strancu koji je prethodno imao neprekidno odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji u trajanju od najmanje 2 godine, odobrenje privremenog boravka u istu svrhu može se odobriti s rokom važenja do 2 godine, odnosno do isteka roka važenja odobrenja privremenog boravka stranca s kojim se traži spajanje obitelji.

Autonomni boravak

Članak 60.

(1) Bračnom ili izvanbračnom drugu i djetetu koje je postalo punoljetno, može se odobriti autonomni boravak ako ispunjava uvjete iz članka 54. stavka 1. točke 2. do 6. ovoga Zakona i ako je imao odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji u neprekidnom trajanju od 4 godine.

(2) Iznimno, strancu iz stavka 1. ovoga članka, može se odobriti autonomni boravak ako ispunjava uvjete iz članka 54. stavka 1. točke 2. do 6. ovoga Zakona i ako ima odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji u neprekidnom trajanju od 3 godine u slučaju da je osoba na temelju koje mu je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji umrla.

Prava stranca na privremenom boravku u svrhu spajanja obitelji i autonomnog boravka

Članak 61.

Stranac kojem je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji i stranac iz članka 60. ovoga Zakona ostvaruje pravo na obrazovanje, usavršavanje, rad i samozapošljavanje sukladno odredbama ovoga Zakona.

Privremeni boravak u svrhu srednjoškolskog obrazovanja

Članak 62.

(1) Privremeni boravak u svrhu srednjoškolskog obrazovanja odobrit će se strancu koji uz uvjete iz članka 54. ovoga Zakona, ispunjava i sljedeće uvjete:

1. nije stariji od 18 godina života ukoliko upisuje zadnju godinu obrazovanja,
2. upisan je u srednjoškolsku ustanovu,
3. sudjeluje u priznatom programu razmjene učenika koji je odobrilo ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja i znanosti,
4. priloži suglasnost roditelja ili zakonskog zastupnika za planirani boravak u svrhu srednjoškolskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj,

5. dostavi dokaz da će organizacija koja provodi program razmjene učenika biti za njega odgovorna za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj, naročito u pogledu sredstava za uzdržavanje, učenja, zdravstvene brige i troškova povratka i

6. da obitelj kod koje boravi udovoljava uvjetima sukladno posebnim propisima i koja je izabrana sukladno programu razmjene učenika.

(2) Odobrenje za privremeni boravak u svrhu srednjoškolskog obrazovanja izdaje se s rokom važenja do godine dana.

Privremeni boravak u svrhu studiranja

Članak 63.

(1) Privremeni boravak u svrhu studiranja odobrit će se strancu koji ispunjava uvjete iz članka 54. ovoga Zakona i:

1. studira na visokom učilištu u Republici Hrvatskoj,
2. dolazi u okviru razmjene studenata odnosno mobilnosti mladih ili
3. dolazi na praksu putem ovlaštene organizacije ili na temelju međunarodnih ili međusveučilišnih sporazuma.

(2) Odobrenje za privremeni boravak u svrhu studiranja izdaje se s rokom važenja do godine dana odnosno do kraja akademske godine.

(3) Obavljanje stručne prakse stranca iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se radom u smislu odredbi ovoga Zakona.

Privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja

Članak 64.

(1) Privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja odobrit će se strancu ako ima ugovor o gostovanju i ispunjava uvjete iz članka 54. ovoga Zakona, osim dokaza o zdravstvenom osiguranju.

(2) Odobrenje za privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja izdaje se s rokom važenja do godine dana.

(3) Stranac koji je zaključio ugovor o gostovanju u državi članici EEP-a i na temelju kojeg ima odobren boravak u toj državi, može radi provođenja istraživanja boraviti u Republici Hrvatskoj do 90 dana, ako ima sredstva za uzdržavanje i ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga

Članak 65.

(1) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga odobrit će se strancu u sljedećim slučajevima:

1. ako je kao žrtva trgovanja ljudima (u daljnjem tekstu: žrtva) prihvatio program pomoći i zaštite,

2. ako je maloljetnik koji je napušten ili je žrtva organiziranog kriminala ili je iz drugih razloga ostao bez roditeljske zaštite, skrbništva ili bez pratnje,

3. strancu koji je do dana podnošenja zahtjeva najmanje 10 godina bio u statusu izbjeglice ili koji je obuhvaćen programom obnove ili povratka ili stambenog zbrinjavanja izbjeglica iz Republike Hrvatske, što se dokazuje potvrdom nadležnog državnog tijela za izbjeglice,

4. ako surađuje s nadležnim tijelima i njegovo je sudjelovanje neophodno u kaznenom postupku koji se vodi protiv poslodavca koji ga je nezakonito zapošljavao,

5. iz ozbiljnih opravdanih razloga humanitarne prirode.

(2) Stranac iz stavka 1. ovoga članka ne mora ispunjavati uvjete iz članka 54. stavka 1. točke 3. i 4. ovoga Zakona.

(3) Prije izdavanja odobrenja za privremeni boravak iz stavka 1. točke 5. ovoga članka policijska uprava odnosno policijska postaja dužna je zatražiti suglasnost Ministarstva.

Žrtva trgovanja ljudima

Članak 66.

(1) Identifikaciju žrtve obavlja Ministarstvo u suradnji s organizacijama civilnog društva, a kada se radi o žrtvi-maloljetniku Ministarstvo je dužno surađivati i s ministarstvom nadležnim za socijalnu skrb.

(2) O žrtvinom prihvaćanju programa pomoći i zaštite Operativni tim Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima (u daljem tekstu: Operativni tim) obavještava Ministarstvo.

(3) Program pomoći i zaštite obuhvaća zdravstvenu i psihosocijalnu zaštitu, siguran smještaj, usluge prevođenja i tumačenja, pravnu pomoć te siguran povratak u državu podrijetla.

(4) Osoba gubi pravo na pomoć i zaštitu ako je iskaz temeljila na lažnim činjenicama, ako su prestale okolnosti radi kojih je ostvarila pravo na pomoć i zaštitu ili ako se ponaša suprotno pravilima utvrđenim programom pomoći i zaštite. O gubitku prava na pomoć i zaštitu Operativni tim obavještava Ministarstvo.

Članak 67.

(1) Stranac identificiran kao žrtva ima pravo u roku od 60 dana odlučiti o svom sudjelovanju u programu pomoći i zaštite.

(2) Skrbnik maloljetnika koji je identificiran kao žrtva ima pravo, uz suglasnost zavoda za socijalnu skrb u županiji u roku od 90 dana odlučiti o sudjelovanju u programu pomoći i zaštite, vodeći računa o najboljem interesu maloljetnika te uvažavajući mišljenje maloljetnika.

(3) Rok iz stavka 1. ovoga članka ne mora se poštivati ako se utvrdi da stranac identificiran kao žrtva nije žrtva ili ako je aktivno, dragovoljno i na osobnu inicijativu obnovio kontakte s počiniteljima kaznenih djela ili ako to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka i nacionalne sigurnosti.

Članak 68.

- (1) Žrtva kojoj je odobren privremeni boravak ima pravo na siguran smještaj, zdravstvenu zaštitu, novčanu pomoć, obrazovanje i rad.
- (2) Sigurnim smještajem smatra se mjesto gdje je žrtva zaštićena od utjecaja osobe osumnjičene za počinjenje kaznenog djela.
- (3) Visinu novčane pomoći odredit će tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi.
- (4) Žrtva koja je u radnom odnosu ili posjeduje novčana sredstva ili su joj troškovi osobnog života osigurani na drugi način nema pravo na novčanu pomoć.
- (5) Posebna skrb vodit će se o trudnicama i osobama s invaliditetom kao posebno ranjivim skupinama žrtava.
- (6) Stranac kojem je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga sukladno članku 65. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona ostvaruje prava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 69.

- (1) Sva tijela uključena u program pomoći i zaštite žrtve-maloljetnika dužna su voditi računa o najboljem interesu maloljetnika.
- (2) Za žrtvu-maloljetnika iz stavka 1. ovoga članka, potrebne mjere za utvrđivanje identiteta, državljanstva te pronalaženja ostalih članova obitelji, provest će Ministarstvo.
- (3) Žrtvi-maloljetniku nadležno tijelo za socijalnu skrb imenovat će skrbnika.

Članak 70.

- (1) Siguran povratak stranca koji ima status žrtve provodi Ministarstvo vodeći računa o njegovim pravima, sigurnosti i dostojanstvu. Povratak po mogućnosti treba biti dragovoljan.
- (2) Maloljetnici koji su žrtve trgovanja ljudima neće biti vraćeni ni u jednu državu ako nakon procjene opasnosti i sigurnosti postoji indicija da takav povratak ne bi bio u najboljem interesu maloljetnika.

Članak 71.

- (1) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga žrtvi prestaje ako:
 1. je izgubila status žrtve,
 2. se utvrdi da zloupotrebljava status žrtve,
 3. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja.
- (2) Prilikom odlučivanja o prestanku privremenog boravka žrtvi-maloljetniku zatražit će se mišljenje nadležnog tijela za socijalnu skrb.

(3) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga iz članka 65. stavka 1. točke 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona prestaje ako prestane svrha zbog kojih je strancu odobren privremeni boravak ili to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja.

(4) Protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje iz stavka 1. i 3. ovoga članka može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Prestanak privremenog boravka

Članak 72.

(1) Privremeni boravak prestaje strancu:

1. prestankom postojanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka,
2. ako ima zabranu ulaska i boravka,
3. ako u roku od 30 dana nakon odobrenja privremenog boravka ne prijavi svoje boravište policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji,
4. ako se iselio iz Republike Hrvatske ili neprekidno boravi u inozemstvu duže od 30 dana,
5. ako boravi u Republici Hrvatskoj suprotno svrsi odobrenja privremenog boravka.

(2) Rješenje iz stavka 1. točke 2., 3. i 4. ovoga članka može se donijeti bez prethodnog saslušanja stranca, ukoliko je prethodno bio obaviješten da se vodi postupak za prestanak privremenog boravka.

(3) Policijska uprava odnosno policijska postaja ne donosi rješenje o prestanku privremenog boravka ako je zabrana ulaska i boravka iz stavka 1. točke 2. ovoga članka izrečena rješenjem o protjerivanju.

(4) Protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

(5) Iznimno od stavka 1. točke 4. ovoga članka, strancu koji do 90 dana iz opravdanih razloga izbiva iz Republike Hrvatske, neće prestati privremeni boravak ukoliko o tome obavijesti nadležnu policijsku upravu odnosno policijsku postaju, najkasnije 10 dana od dana povratka u Republiku Hrvatsku.

Rad stranca u Republici Hrvatskoj

Članak 73.

(1) Stranac u Republici Hrvatskoj može raditi na temelju izdane dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(2) Dozvola za boravak i rad može se izdati na temelju godišnje kvote i izvan godišnje kvote.

(3) Bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada mogu raditi stranci koji u Republici Hrvatskoj imaju odobren:

1. stalni boravak,
2. azil, supsidijarnu ili privremenu zaštitu,

3. privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji s hrvatskim državljaninom, strancem na stalnom boravku, azilantom te strancem kojem je odobrena supsidijarna ili privremena zaštita,
4. privremeni boravak iz humanitarnih razloga,
5. autonomni boravak,
6. status redovitog učenika ili studenta kada obavljaju poslove posredstvom ovlaštenih posrednika, bez zasnivanja radnog odnosa,
7. privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja iz članka 64. ovoga Zakona.

(4) Radom se, u smislu ovoga Zakona, ne smatra obavljanje prethodnih radnji za osnivanje i registraciju trgovačkog društva ili obrta.

(5) Stranac može raditi u Republici Hrvatskoj samo na onim poslovima za koje mu je izdana dozvola za boravak i rad ili potvrda o prijavi rada i samo kod onog poslodavca s kojim je zasnovao radni odnos.

(6) Poslodavac može zaposliti stranca samo na onim poslovima za koje mu je izdana dozvola za boravak i rad odnosno potvrda o prijavi rada.

(7) Poslodavac ne smije zapošljavati stranca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj niti se koristiti njegovim radom.

(8) Prije zasnivanja radnog odnosa poslodavac mora od stranca tražiti na uvid valjanu dozvolu za boravak i rad, potvrdu o prijavi rada ili odobrenje boravka iz stavka 3. ovoga članka, a presliku koje je poslodavac dužan imati za vrijeme trajanja radnog odnosa.

(9) Ako je stranac predočio nevaljanu dozvolu iz stavka 8. ovoga članka, poslodavac se neće smatrati odgovornim za zapošljavanje stanca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj osim ako je poslodavac znao da je dokument koji je predočen kao dozvola za boravak i rad bio krivotvoren.

(10) Poslodavac koji zapošljava stranca iz stavka 3. ovoga članka dužan je u roku od 8 dana od dana zasnivanja radnog odnosa ili početka rada stranca, o tome obavijestiti nadležnu policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

(11) Odredbe ovog članka koje se odnose na poslodavca na odgovarajući način se primjenjuju i na podizvođača.

Godišnja kvota za zapošljavanje stranaca

Članak 74.

(1) Vlada Republike Hrvatske Odlukom utvrđuje godišnju kvotu za zapošljavanje stranaca najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu za produženje već izdanih dozvola i novo zapošljavanje.

(2) Prijedlog godišnje kvote za zapošljavanje stranaca izrađuje ministarstvo nadležno za rad na temelju mišljenja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore i predstavnika socijalnih partnera.

(3) Godišnja kvota za zapošljavanje stranaca utvrđuje se u skladu s migracijskom politikom i stanjem na tržištu rada.

(4) Godišnjom kvotom za zapošljavanje stranaca utvrđuju se djelatnosti i zanimanja u kojima se dopušta novo zapošljavanje te broj dozvola za svaku od djelatnosti i zanimanja.

(5) Godišnjom kvotom za zapošljavanje stranaca može se utvrditi i kvota za sezonsko zapošljavanje.

Dozvola za boravak i rad temeljem godišnje kvote za zapošljavanje stranaca

Članak 75.

Dozvola za boravak i rad na temelju godišnje kvote iz članka 74. ovoga Zakona odobrit će se strancu koji ispunjava uvjete iz članka 54. ovoga Zakona te priloži:

1. ugovor o radu, odnosno pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu ili odgovarajući dokaz o radu,
2. dokaz o stečenoj obrazovnoj kvalifikaciji i osposobljenosti stranca,
3. dokaz o registraciji trgovačkog društva, podružnice, predstavništva, obrta, udruge ili ustanove u Republici Hrvatskoj.

Dozvola za boravak i rad izvan godišnje kvote

Članak 76.

(1) Dozvola za boravak i rad izvan godišnje kvote može se izdati:

1. dnevnim migrantima pod uvjetom uzajamnosti,
2. ključnom osoblju, pružateljima usluga, radnicima i članovima njihovih obitelji, čiji je status reguliran Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske,
3. strancima koji obavljaju ključne poslove u trgovačkim društvima, podružnicama i predstavništvima,
4. strancima koji su premješteni u okviru internog transfera osoblja unutar trgovačkih društava i ostalih neophodnih osoba, kako je definirano Protokolom o pristupanju Republike Hrvatske Marakeškom ugovoru o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije,
5. strancu koji se samozapošljava u vlastitom trgovačkom društvu ili u trgovačkom društvu u kojem ima vlasnički udio veći od 51% ili vlastitom obrtu,
6. radniku koji obavlja poslove pružanja usluga u ime ili za inozemnog poslodavca koji nema pravo poslovnog nastana u državi članici EEP-a,
7. učiteljima i nastavnicima koji izvode nastavu u školskim ustanovama na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
8. profesionalnim športašima ili športskim djelatnicima koji rade u Republici Hrvatskoj,
9. umjetnicima koji rade u ustanovama u kulturi u Republici Hrvatskoj,
10. strancima koji su zasnovali radni odnos u stranim udrugama koje su registrirane kao strana udruga u Republici Hrvatskoj i još najmanje tri države,
11. strancima koji su članovi zakladnih tijela predstavništava stranih zaklada i fundacija upisanih u Upisnik predstavništava stranih zaklada i fundacija u Republici Hrvatskoj,
12. strancima koji rade temeljem programa mobilnosti mladih koje Republika Hrvatska provodi u suradnji s drugim državama,

13. znanstvenim istraživačima te strancima koji se zapošljavaju na znanstvena, znanstveno - nastavna ili druga istraživačka radna mjesta u znanstvenim pravnim osobama,
14. profesorima - izvornim govornicima stranih jezika, lektorima i drugim nastavniciima koji izvode nastavu na hrvatskim visokim učilištima ili registriranim školama stranih jezika,
15. strancima koji rade na temelju međunarodnog ugovora, osim ugovora iz članka 79. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona.

(2) Osobom koja obavlja ključne poslove u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu stranog trgovačkog društva u smislu stavka 1. točke 3. ovoga članka, smatra se:

1. osoba koja u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu ima viši položaj, osoba koja upravlja poslovanjem, osoba koja se nalazi pod općim nadzorom ili rukovodstvom uprave ili dioničara, odnosno članova trgovačkog društva te osoba koja obnaša neku istovjetnu dužnost uključujući:

- upravljanje radom odjela ili pododjela društva;
- praćenje i nadziranje rada drugih radnika, odnosno obavljanje nadzornih ili voditeljskih poslova;
- ovlaštenje za zapošljavanje i otpuštanje radnika, odnosno davanje preporuka vezanih uz zapošljavanje, otpuštanje ili druge kadrovske poslove;

2. osoba koja radi u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu, koja posjeduje posebna stručna znanja i/ili ovlasti prijeko potrebne za pružanje usluga, služenje opremom za istraživanje, primjenu tehnika ili vođenje poslovanja trgovačkog društva, podružnice ili predstavništva.

Članak 77.

(1) Dozvola za boravak i rad iz članka 76. ovoga Zakona može se odobriti strancu koji ispunjava uvjete iz članka 54. ovoga Zakona, te priloži:

1. ugovor o radu, odnosno pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu ili drugi odgovarajući ugovor,
2. dokaz o stečenoj obrazovnoj kvalifikaciji i osposobljenosti stranca,
3. dokaz o registraciji trgovačkog društva, podružnice, predstavništva, obrta, udruge ili ustanove u Republici Hrvatskoj,
4. obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca koje sadrži podatke o stručnom znanju, kvalifikacijama i radnom iskustvu stranca, te iz kojih razloga se radno mjesto ne može popuniti s hrvatskog tržišta radne snage.

(2) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za boravak i rad iz članka 76. stavka 1. točke 2., 4., 5. i 6. ovoga Zakona, nije potrebno priložiti obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca.

Članak 78.

(1) Strancu iz članka 76. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona dozvola za boravak i rad može se izdati ukoliko su ispunjeni uvjeti iz članka 77. ovoga Zakona i ako:

1. vrijednost temeljnog kapitala trgovačkog društva, odnosno imovina komanditnog ili javnog trgovačkog društva prelazi iznos od 100.000,00 kuna,
2. su u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu stranog trgovačkog društva zaposlena najmanje 3 hrvatska državljana na poslovima različitim od poslova prokurista, člana uprave ili nadzornog odbora i

3. njegova bruto plaća iznosi najmanje visinu prosječne bruto isplaćene plaće u Republici Hrvatskoj u protekloj godini prema službeno objavljenom podatku nadležnog tijela za statistiku.

(2) Ako više stranaca iz stavka 1. ovoga članka obavlja ključne poslove za istog poslodavca, dozvola za boravak i rad može se izdati ako:

1. je na svakog zaposlenog stranca zaposleno najmanje 5 hrvatskih državljana na poslovima različitim od poslova prokurista, člana uprave ili nadzornog odbora,
2. vrijednost temeljnog kapitala trgovačkog društva, odnosno imovina komanditnog ili javnog trgovačkog društva prelazi iznos od 100.000,00 kuna i
3. njihova bruto plaća iznosi najmanje visinu prosječne bruto isplaćene plaće u Republici Hrvatskoj u protekloj godini prema službeno objavljenom podatku nadležnog tijela za statistiku.

(3) Strancu iz članka 76. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona, dozvola za boravak i rad može se izdati ukoliko ispunjava uvjete iz članka 77. ovoga Zakona i ako:

1. je u osnivanje trgovačkog društva ili obrta uložio najmanje 200.000,00 kuna,
2. su zaposlena najmanje 3 hrvatska državljana,
3. njegova bruto plaća iznosi najmanje visinu prosječne bruto isplaćene plaće u Republici Hrvatskoj u protekloj godini,
4. trgovačko društvo odnosno obrt ne posluje s gubitkom,
5. priloži dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima u Republici Hrvatskoj.

(4) Strancu iz članka 76. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona, dozvola za boravak i rad može se izdati ukoliko ispunjava uvjete iz članka 77. ovoga Zakona i ako je pružatelj usluge zaposlen kod inozemnog poslodavca te ima odgovarajuće kvalifikacije, a inozemni poslodavac ima sklopljen ugovor s trgovačkim društvom odnosno obrtom u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da se radi o specifičnom pružanju usluga na području visoke tehnologije te da pružanje usluga predstavlja interes za Republiku Hrvatsku.

(5) Državljanima država članica Europske unije nisu dužni ispunjavati uvjete iz ovoga članka.

Članak 79.

Dozvola za boravak i rad izvan godišnje kvote može se odobriti strancu koji ispunjava uvjete iz članka 54. ovoga Zakona i:

1. koji obavlja ključne poslove sukladno članku 76. stavku 2. ovoga Zakona, u trgovačkom društvu koje je nositelj poticajnih mjera sukladno propisu o poticanju ulaganja ili u njemu ima vlasnički udio od najmanje 51% ili
2. koji u Republici Hrvatskoj obavlja poslove ili provodi projekte na temelju međunarodnih ugovora o stručno-tehničkoj pomoći, koje je Republika Hrvatska sklopila s Europskom unijom, drugom državom ili međunarodnom organizacijom.

Članak 80.

(1) O zahtjevu za izdavanje dozvole za boravak i rad rješenjem odlučuje policijska uprava odnosno policijska postaja prema mjestu boravišta stranca. Protiv rješenja može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

(2) Dozvola za boravak i rad izdaje se strancu na vrijeme koje je potrebno za obavljanje posla odnosno vrijeme na koje je sklopljen ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, a najduže do godine dana.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, dozvola za boravak i rad strancu iz članka 76. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona izdaje se s rokom važenja od 2 godine ukoliko nije zatraženo kraće razdoblje izdavanja dozvole za boravak i rad.

(4) Stranac kojem je izdana dozvola za boravak i rad zbog obavljanja sezonskog rada može boraviti u Republici Hrvatskoj najduže 6 mjeseci u vremenskom razdoblju od jedne godine i mora boraviti najmanje 6 mjeseci izvan Republike Hrvatske prije nego što mu ponovno bude omogućen ulazak i boravak u svrhu rada.

(5) Dozvolu za boravak i rad policijska uprava odnosno policijska postaja dostavit će poslodavcu i područnim uredima ili ispostavama Porezne uprave nadležnim prema sjedištu pravne ili fizičke osobe koja koristi usluge stranca ili mjestu u kojemu će se ugovoreni rad izvršiti.

Članak 81.

Policijska uprava odnosno policijska postaja može odbiti izdavanje dozvole za boravak i rad ako poslodavac krši propise o radu, zdravstvenom i mirovinskom osiguranju ili u slučaju ako stranac ili poslodavac nije podmirio izrečenu novčanu kaznu.

Potvrda o prijavi rada

Članak 82.

(1) Na temelju potvrde o prijavi rada, do 90 dana godišnje, mogu raditi sljedeći stranci:

1. prokuristi, ključno osoblje i članovi nadzornog odbora trgovačkog društva koji obavljaju poslove za trgovačko društvo, a nisu u radnom odnosu,

2. pružatelji usluga u turizmu, turistički zastupnici odnosno animatori sukladno posebnim propisima,

3. znanstvenici na znanstvenom i stručnom usavršavanju, znanstvenici -predstavnicima međunarodnih organizacija te znanstvenici koji će sudjelovati u provedbi znanstvenih projekata važnih za Republiku Hrvatsku,

4. upravno osoblje, stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih, obrazovnih i znanstvenih institucija, koji u Republici Hrvatskoj obavljaju posao u okviru programa kulturne i obrazovne suradnje, kao i upravno osoblje, stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih, obrazovnih i znanstvenih institucija koje u Republici Hrvatskoj imaju svoje podružnice, ako dolaze iz matične institucije,

5. civilni i vojni dužnosnici vlada drugih država, koji u Republiku Hrvatsku dolaze raditi na temelju ugovora o suradnji s Vladom Republike Hrvatske,

6. strani dopisnici, akreditirani u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelji stranih medija,

7. predstavnici i osoblje vjerskih zajednica koji obavljaju poslove isključivo vezane uz vjersku ili karitativnu službu,

8. studenti koji u organizaciji hrvatskih udruga ili institucija dolaze na volonterski rad u radnim kampovima i na sličnim radno-obrazovnim programima odnosno koji dolaze na praksu u diplomatske misije ili konzularne urede akreditirane u Republici Hrvatskoj,

9. volonteri koji rade u neprofitnim udrugama i ustanovama u Republici Hrvatskoj

sukladno posebnim propisima odnosno temeljem programa međunarodne razmjene i suradnje volontera,

10. stranci koji u Republiku Hrvatsku dolaze obaviti vježbenički staž u trgovačka društva, podružnice ili predstavništva kojih su vlasnici strane tvrtke ako ti stranci dolaze iz te tvrtke u sjedištu odnosno iz njezinog predstavništva ili podružnice u nekoj drugoj državi,

11. stranci koji obavljaju poslove nadzora i inspekcije remonta i izgradnje brodova, odnosno stranci koji obavljaju poslove nadzora ili inspekcije proizvodnje, montaže opreme, strojeva i drugih postrojenja temeljem ugovora o izvozu ili narudžbi stranog naručitelja,

12. stranci koji rade na plovilima i upisani su u popis posade,

13. stranci koji obavljaju stručnu praksu, usavršavanje ili volontiranje u okviru Programa Zajednice, Programa za cjeloživotno učenje i programa Mladih na djelu te ostalih programa i inicijativa koje provodi tijelo nadležno za poslove obrazovanja i znanosti,

14. stručnjaci na području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike,

15. stranci koji provode stručnu izobrazbu, usavršavanje ili školovanje radnika zaposlenih kod pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj,

16. stranci koji obavljaju poslove vezane uz isporuku, montažu ili servis strojeva ili opreme, a njihov rad je uvjet za ostvarivanje jamstvenih prava ili je vezan uz isporuku strojeva ili opreme,

17. stranci koji se stručno usavršavaju kod pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je organizacijski povezana s inozemnim poslodavcem,

18. učenici koji putem ovlaštene organizacije ili kroz program razmjene učenika dolaze na praksu.

(2) Strancima iz stavka 1. točke 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. i 15. ovoga Zakona koji namjeravaju boraviti i raditi u Republici Hrvatskoj duže od 90 dana, može se izdati dozvola za boravak i rad izvan godišnje kvote, ukoliko ispunjavaju uvjete iz članka 54. ovoga Zakona.

Članak 83.

(1) Na temelju potvrde o prijavi rada, do 60 dana godišnje, mogu raditi sljedeći stranci:

1. pružatelji revizorskih i konzultantskih usluga,
2. predavači koji sudjeluju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima,
3. umjetnici i tehničko osoblje za operne, baletne, kazališne, koncertne, likovne i druge kulturne priredbe, odnosno autori i izvođači na području filmske i televizijske umjetnosti,
4. radnici u cirkusima ili zabavnim parkovima.

(2) Na temelju potvrde o prijavi rada, do 30 dana godišnje, mogu raditi stranci:

1. autori i izvođači na području glazbene, glazbeno-scenske i plesne umjetnosti kao i prateće izvjestiteljsko, organizacijsko i tehničko osoblje,
2. na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac.

Članak 84.

(1) Stranac iz članka 82. ovoga Zakona koji će raditi do 90 dana i stranac iz članka 83. ovoga Zakona ili pravna ili fizička osoba koja će se koristiti njegovim uslugama, dužni su prije početka rada, od nadležne policijske uprave odnosno policijske postaje, pribaviti potvrdu o prijavi rada prema mjestu obavljanja poslova.

(2) Na temelju izdane potvrde o prijavi rada stranac za istog poslodavca ili primatelja usluge može raditi na cijelom području Republike Hrvatske.

(3) Stranac iz stavka 1. ovoga članka nije dužan ishoditi dozvolu za boravak i rad.

Članak 85.

(1) Pravna ili fizička osoba koja zapošljava ili koristi usluge stranca iz članka 82. i 83. ovoga Zakona mora imati sklopljen odgovarajući ugovor ili drugi dokaz o izvršenju posla sa strancem ili inozemnim poslodavcem koji upućuje stranca na rad u Republiku Hrvatsku.

(2) Policijska uprava odnosno policijska postaja dužna je potvrdu o prijavi rada dostaviti strancu, pravnoj ili fizičkoj osobi iz stavka 1. ovoga članka i područnom uredu ili ispostavi Porezne uprave nadležnoj prema sjedištu pravne ili fizičke osobe koja koristi usluge stranca ili mjestu u kojemu će se ugovoreni rad izvršiti.

(3) Na strance koji u Republici Hrvatskoj nastupaju na športskim priredbama i natjecanjima kao predstavnici stranih ekipa, klubova ili državnih reprezentacija, ne primjenjuje se stavak 1. i 2. ovoga članka i članak 84. ovoga Zakona.

Raspoređeni radnik

Članak 86.

(1) Raspoređeni radnik je radnik kojega strani poslodavac iz stavka 2. ovoga članka, u okviru privremenog ili povremenog prekograničnog pružanja usluga, na ograničeno razdoblje:

1. upućuje na rad u Republiku Hrvatsku za svoj račun i pod svojim vodstvom, na temelju ugovora sklopljenog između stranog poslodavca koji ga upućuje i korisnika usluge u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da za vrijeme upućivanja između stranog poslodavca i radnika postoji radni odnos ili

2. upućuje u Republiku Hrvatsku u svoju podružnicu ili u društvo u vlasništvu iste grupe kojoj pripada i strani poslodavac, pod uvjetom da za vrijeme upućivanja između stranog poslodavca i radnika postoji radni odnos ili

3. ustupa kao agencija za privremeno zapošljavanje korisniku koji je osnovan ili posluje u Republici Hrvatskoj pod uvjetom da za vrijeme ustupanja postoji radni odnos između agencije za privremeno zapošljavanje i radnika.

(2) Strani poslodavac je fizička ili pravna osoba koja ostvaruje poslovni nastan u drugoj državi članici EEP-a, koji u okviru prekograničnog pružanja usluga, upućuje radnika na ograničeno vrijeme na rad u Republiku Hrvatsku.

(3) Raspoređeni radnik je radnik kojega je strani poslodavac u okviru prekograničnog pružanja usluga uputio na ograničeno vrijeme na rad u Republiku Hrvatsku, koja nije država u kojoj uobičajeno radi.

(4) Raspoređeni radnik koji je državljanin treće države, zakonito zaposlen kod stranog poslodavca i upućen na rad u Republiku Hrvatsku na razdoblje dulje od 3 mjeseca dužan je regulirati privremeni boravak u svrhu rada raspoređenog radnika sukladno članku 47. stavku 1. točki 6. ovoga Zakona.

- (5) Raspoređenom radniku iz stavka 1. ovoga članka zajamčeni su sljedeći uvjeti rada:
1. propisano najduže trajanje radnog vremena i najkraće trajanje odmora,
 2. najkraće trajanje plaćenog godišnjeg odmora,
 3. najniža plaća uključujući povećanu plaću za prekovremeni rad,
 4. zaštita zdravlja i sigurnost na radu,
 5. zaštitne mjere za rad trudnica, žena koje su nedavno rodile odnosno doje i maloljetnih radnika,
 6. zabrana diskriminacije.
- (6) Uvjeti rada iz stavka 5. ovoga članka jamče se na razini prava utvrđenih pravnim propisima Republike Hrvatske, odnosno kolektivnim ugovorima čija je primjena temeljem posebnog propisa proširena na sve poslodavce i radnike na određenom području, grani ili djelatnosti.
- (7) Uvjeti rada iz stavka 5. i 6. ovoga članka jamče se i raspoređenom radniku ustupljenom putem agencije za privremeno zapošljavanje.
- (8) Uvjeti rada iz stavka 5. i 6. ovoga članka jamče se i raspoređenom radniku koji nije državljanin države članice EEP-a, pod uvjetom da je zakonito zaposlen kod stranog poslodavca.
- (9) Za raspoređenog radnika iz stavka 8. ovog članka strani poslodavac je dužan u izjavi o upućivanju iz članka 89. ovoga Zakona potvrditi da je raspoređeni radnik zakonito zaposlen po propisima države u kojoj strani poslodavac ostvaruje poslovni nastan.
- (10) Uvjeti rada i zapošljavanja iz stavka 5. točke 2. i 3. ovoga članka neće se primjenjivati na kvalificiranog radnika upućenog od stranog poslodavca na rad u Republiku Hrvatsku na razdoblje kraće od 8 dana ako ga strani poslodavac koji obavlja isporuku upućuje da izvrši početno sastavljanje odnosno prvo postavljanje koje je nužno za stavljanje isporučene robe u uporabu i koje je ugovoreno kao bitni sastojak ugovora o isporuci robe.
- (11) Na radnike koje strani poslodavac upućuje u Republiku Hrvatsku na poslove u građevinarstvu koji se odnose na izgradnju, popravljavanje, održavanje, preinake ili rušenje zgrada, a posebno poslove iskapanja, zemljanih radova, stvarnih poslova izgradnje, sastavljanja i rastavljanja prefabriciranih elemenata, postavljanja instalacija, preinaka, renoviranja, popravaka, rastavljanja, rušenja, redovnog održavanja, održavanja, ličenja i čišćenja ili poboljšanja, ne primjenjuje se stavak 10. ovoga članka.
- (12) Ako su zajamčeni uvjeti rada iz stavka 5. ovoga članka povoljnije uređeni propisima Republike Hrvatske u odnosu na propise države u kojoj poslodavac ostvaruje poslovni nastan i koji se primjenjuju na radni odnos, na raspoređenog radnika se primjenjuje za njega povoljnije pravo.
- (13) Poslodavac osnovan u državi koja nije država članica EEP-a ne smije biti stavljen u povoljniji položaj od stranog poslodavca koji ostvaruje poslovni nastan u državi članici EEP-a.

Referentni period

Članak 87.

(1) Duljina trajanja razdoblja na koji je raspoređen radnik iz članka 86. ovoga Zakona upućen na rad u Republiku Hrvatsku računa se na temelju referentnog razdoblja od 1 godine od početka upućivanja.

(2) U svrhu izračuna duljine trajanja vremena upućivanja u obzir se uzimaju sva ranija razdoblja u kojima je isti posao za istog stranog poslodavca obavljao bilo koji po stranom poslodavcu raspoređeni radnik.

Sudska zaštita i administrativna suradnja i informiranje

Članak 88.

(1) Radi zaštite i ostvarivanja prava na zajamčene uvjete rada iz članka 86. ovoga Zakona raspoređeni radnik može protiv pravne ili fizičke osobe stranog poslodavca, odnosno primatelja usluge u Republici Hrvatskoj pokrenuti sudski postupak pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj, u skladu s propisima Republike Hrvatske.

(2) U cilju ostvarivanja potpunog informiranja o zaštiti i opsegu prava propisanih člankom 86. ovoga Zakona i potrebne međunarodne suradnje, ministarstvo nadležno za rad osigurat će potrebnu uzajamnu administrativnu suradnju i pomoć kako bi podaci o uvjetima i rada bili dostupni svim zainteresiranima.

Izjava o upućivanju

Članak 89.

(1) Strani poslodavac iz članka 86. ovoga Zakona dužan je prije početka upućivanja podnijeti izjavu o upućivanju koja mora sadržavati:

1. naziv i sjedište, odnosno ime i prezime, adresu stranog poslodavca te kontakt podatke kao što su brojevi telefona, telefaksa, te e-mail adrese,

2. ime i prezime raspoređenog radnika te podatak o državi u kojoj radnik uobičajeno radi,

3. početak i predviđeno trajanje upućivanja,

4. naziv i sjedište odnosno ime i prezime, adresu korisnika usluge, mjesto pružanja usluga te kratki opis usluge,

5. podatke o datumu izdavanja, roku važenja, broju i nadležnom tijelu koje je izdalo važeću dozvolu za boravak i dozvolu za rad raspoređenog radnika iz članka 86. stavka 4. ovoga Zakona (državljanin treće države) po propisima države u kojoj strani poslodavac ostvaruje poslovni nastan.

(2) Strani poslodavac iz stavka 86. ovoga Zakona dužan je tijekom trajanja upućivanja prijaviti svaku promjenu podataka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Izjava iz stavka 1. ovoga članka podnosi se pisano ili elektroničkim putem, tijelu koje je posebnim propisom određeno kao nadležno tijelo za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

Prestanak važenja dozvole za boravak i rad

Članak 90.

(1) Dozvola za boravak i rad prestaje važiti ako:

1. su ispunjeni uvjeti iz članka 72. stavka 1. ovoga Zakona,
2. prestankom postojanja uvjeta na temelju kojih je izdana,
3. stranac obavlja poslove za koje mu nije izdana dozvola za boravak i rad,
4. stranac radi za poslodavca za kojeg mu nije izdana dozvola za boravak i rad,
5. stranac ili poslodavac ne poštuje propise o radu, zdravstvenom i mirovinskom osiguranju te druge propise u skladu s kojima se djelatnost mora obavljati.

(2) Protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

(3) Policijska uprava odnosno policijska postaja ne donosi rješenje o prestanku dozvole za boravak i rad ako je zabrana ulaska i boravka iz članka 72. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona izrečena rješenjem o protjerivanju.

Članak 91.

(1) Stranac kojem je bez njegove krivnje prestao ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, ima pravo boraviti u Republici Hrvatskoj do isteka odobrenja dozvole za boravak i rad.

(2) U slučaju prestanka ugovora o radu ili drugog odgovarajućeg ugovora te prestanka postojanja drugih uvjeta na temelju kojih je izdana dozvola za boravak i rad, poslodavac i stranac dužni su obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju, u roku od 15 dana od dana nastupa tih okolnosti.

Stalni boravak

Članak 92.

(1) Stalni boravak može se odobriti strancu koji do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj.

(2) Smatra se da je stranac neprekidno boravio u Republici Hrvatskoj i ako je u razdoblju od 5 godina izbivao iz Republike Hrvatske višekratno do 10 mjeseci ukupno ili jednokratno do 6 mjeseci.

(3) U trenutku odlučivanja o zahtjevu za odobrenje stalnog boravka stranac mora imati odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj.

Članak 93.

(1) U vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz članka 92. stavka 1. ovoga Zakona, ne uračunava se:

1. boravak na temelju izdane dozvole za boravak i rad sezonskim radnicima, dnevnim migrantima i pružateljima usluga u ime inozemnog poslodavca,
2. vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora.

(2) Strancu kojem je odobren privremeni boravak u svrhu studiranja, u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz članka 92. stavka 1. ovoga Zakona, računa se samo polovica vremena provedenog temeljem odobrenog privremenog boravka u svrhu studiranja.

Članak 94.

Iznimno od članka 92. ovoga Zakona, stalni boravak može se odobriti i:

1. strancu koji do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno 3 godine odobren privremeni boravak, a u statusu izbjeglice je bio najmanje 10 godina, što se dokazuje potvrdom nadležnog državnog tijela za izbjeglice,
2. strancu koji je imao prebivalište u Republici Hrvatskoj na dan 8. listopada 1991. godine, a koji je korisnik programa povratka ili obnove ili stambenog zbrinjavanja, što se dokazuje potvrdom nadležnog državnog tijela za izbjeglice i za kojeg je utvrđeno da se vratio s namjerom da trajno živi u Republici Hrvatskoj,
3. djetetu čija oba roditelja u trenutku njegova rođenja imaju odobren stalni boravak odnosno djetetu samohranog roditelja kojem je odobren stalni boravak.

Članak 95.

- (1) Zahtjev za odobrenje stalnog boravka stranac podnosi u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravišta.
- (2) O zahtjevu za odobrenje stalnog boravka odlučuje Ministarstvo.
- (3) Protiv odluke Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 96.

- (1) Stalni boravak odobrit će se strancu koji, uz uvjete iz članka 92. ovoga Zakona:
 1. ima valjanu stranu putnu ispravu,
 2. ima sredstva za uzdržavanje,
 3. ima zdravstveno osiguranje,
 4. poznaje hrvatski jezik i latinično pismo te hrvatsku kulturu i društveno uređenje,
 5. ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.
- (2) Stranci iz članka 94. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona, ne moraju ispunjavati uvjete iz stavka 1. točke 2., 3. i 4. ovoga članka.

Članak 97.

- (1) Ispit iz poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma mogu provoditi visoka učilišta, srednjoškolske ustanove i ustanove za obrazovanje odraslih koje na temelju odobrenja ministarstva nadležnog za obrazovanje izvide programe iz hrvatskog jezika.

(2) Poznavanje hrvatske kulture i društvenog uređenja Republike Hrvatske stranac dokazuje popunjavanjem upitnika u postupku odobrenja stalnog boravka.

(3) Ispit iz poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma te hrvatske kulture i društvenog uređenja ne moraju položiti:

1. djeca predškolske dobi,
2. polaznici odnosno osobe koje su završile osnovno, srednje ili visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj,
3. osobe starije od 65 godina ako nisu u radnom odnosu.

(4) Stranac koji je samostalnim popunjavanjem upitnika iz stavka 2. ovoga članka dokazao poznavanje hrvatske kulture i društvenog uređenja Republike Hrvatske ne mora polagati ispit iz hrvatskog jezika i latiničnog pisma.

(5) Stranac koji ne poznaje hrvatski jezik i latinično pismo obvezan je pohađati tečaj hrvatskog jezika u trajanju od najmanje 150 nastavnih sati.

(6) Troškove ispita iz stavka 1. ovoga članka i pohađanja tečaja hrvatskog jezika iz stavka 5. ovoga članka snosi stranac.

Prava stranaca na stalnom boravku

Članak 98.

(1) Stranac na stalnom boravku ima pravo na:

1. rad i samozapošljavanje,
2. stručno usavršavanje,
3. obrazovanje i studentske stipendije,
4. socijalnu skrb, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, pravo na doplatak za djecu te roditeljske i roditeljske potpore,
5. porezne olakšice,
6. pristup tržištu roba i usluga,
7. slobodu udruživanja i povezivanja te članstva u organizacijama koje zastupaju radnike ili poslodavce ili organizacijama čiji članovi obavljaju posebno zanimanje, uključujući i naknade koje im takve organizacije daju.

(2) Stranac ostvaruje prava sukladno propisima Republike Hrvatske kojima se uređuju pojedina područja iz stavka 1. ovoga članka.

Prestanak stalnog boravka

Članak 99.

(1) Stalni boravak prestaje strancu ako:

1. ima zabranu ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj,
2. se iselio iz Republike Hrvatske ili neprekidno boravio u inozemstvu duže od godinu dana,
3. se utvrdi da je stranac svjesno dao neistinite podatke ili je svjesno prikrilo cilj i okolnosti koje su bile od važnosti za odobrenje stalnog boravka,
4. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja,

5. na vlastiti zahtjev.

(2) Rješenje o prestanku stalnog boravka donosi Ministarstvo na prijedlog policijske uprave odnosno policijske postaje.

(3) Rješenje o prestanku stalnog boravka može se donijeti bez prethodnog saslušanja stranca.

(4) Ministarstvo ne donosi rješenje o prestanku stalnog boravka ako je zabrana ulaska i boravka iz stavka 1. točke 1. ovoga članka izrečena rješenjem o protjerivanju.

(5) Protiv rješenja o prestanku stalnog boravka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

VI. MJERE ZA NAPUŠTANJE REPUBLIKE HRVATSKE

Posebna zaštita

Članak 100.

(1) Prilikom primjene mjera za napuštanje Republike Hrvatske uzet će se u obzir najbolji interes maloljetnika i potrebe drugih ranjivih osoba, obiteljski život i zdravstveno stanje stranca prema kojem se poduzimaju mjere.

(2) U smislu stavka 1. ovoga članka ranjivim osobama smatraju se osobe s invaliditetom, starije osobe, trudnice i jednoroditeljska obitelj s maloljetnom djecom, žrtve nasilja i maloljetnici, osobito maloljetnici bez pratnje.

Nezakoniti boravak

Članak 101.

(1) Stranac je dužan dokazati zakonitost svog boravka.

(2) Stranac nezakonito boravi ako:

1. nije na kratkotrajnom boravku,
2. nema valjano odobrenje boravka,
3. mu nije odobren azil, supsidijarna ili privremena zaštita odnosno nije tražitelj azila,
4. nije stranac iz članka 53. ovoga Zakona.

(3) Strancem na kratkotrajnom boravku ne smatra se:

1. stranac koji je nezakonito ušao u Republiku Hrvatsku,
2. stranac iz članka 46. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona koji je ušao u Republiku Hrvatsku, a nije proteklo razdoblje od 6 mjeseci računajući od dana prvog ulaska,
3. stranac koji je vraćen u Republiku Hrvatsku na temelju readmisijskog ugovora,
4. stranac koji je izručen u Republiku Hrvatsku,
5. stranac koji je sa graničnog prijelaza doveden u prostorije suda radi provođenja kaznenog ili prekršajnog postupka, a nije mu odobren ulazak u Republiku Hrvatsku.

(4) Stranac koji nezakonito boravi dužan je bez odlaganja napustiti Republiku Hrvatsku.

Protjerivanje

Članak 102.

(1) Stranca se može protjerati iz Republike Hrvatske ako predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

(2) Odlukom o protjerivanju smatra se:

- odluka suda kojom je izrečena sigurnosna ili zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje,
- rješenje o protjerivanju koje je donijelo Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja.

Članak 103.

(1) Odlukom o protjerivanju određuje se zabrana ulaska i boravka odnosno vrijeme u kojem je strancu zabranjen ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj.

(2) Zabrana ulaska i boravka računa se od dana:

1. isteka roka za napuštanje Republike Hrvatske,
2. prisilnog udaljenja,
3. isteka zabrane ulaska i boravka koja je izrečena prethodnom odlukom o protjerivanju.

(3) Zabrana ulaska i boravka izrečena odlukom suda kojom je izrečena sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje računa se sukladno posebnom propisu.

Zaštita od protjerivanja

Članak 104.

(1) Prilikom donošenja odluke o protjerivanju, pored okolnosti iz članka 100. ovoga Zakona uzet će se u obzir duljina boravka, gospodarske veze i stupanj socijalne i kulturne integracije stranca u Republici Hrvatskoj, te njegove veze s državom podrijetla.

(2) Odluka o protjerivanju stranca na:

1. stalnom boravku u Republici Hrvatskoj,
 2. privremenom boravku u Republici Hrvatskoj neprekidno 10 godina,
 3. privremenom boravku u Republici Hrvatskoj koji 3 godine zakonito boravi u Republici Hrvatskoj i u braku je s hrvatskim državljaninom ili sa strancem na odobrenom stalnom boravku,
- može se donijeti samo ako postoji jedan od razloga iz članka 106. ovoga Zakona.

Rješenje o protjerivanju

Članak 105.

(1) U smislu članka 102. stavka 1. ovoga Zakona, rješenje o protjerivanju može se donijeti osobito ako stranac:

1. nezakonito boravi,
2. prijeđe ili pokuša nezakonito prijeći državnu granicu,

3. pomaže u nezakonitom ulasku, tranzitu ili boravku,
4. sklopi brak iz koristi,
5. prekrši propise o zapošljavanju i radu stranaca, sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, javnom redu i miru, oružju, zloruporabi opojnih droga ili poreznim davanjima,
6. počini kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti,
7. je pravomoćno osuđen u inozemstvu za teško kazneno djelo, kažnjivo i po hrvatskim propisima,
8. ponavlja činjenje prekršaja,
9. počini prekršaj s elementima nasilja.

(2) U slučaju iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka, rješenje o protjerivanju može se donijeti i bez provođenja prekršajnog postupka.

Protjerivanje zbog povećane društvene opasnosti

Članak 106.

Rješenje o protjerivanju će se donijeti ako:

1. je stranac zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužu od jedne godine,
2. je stranac zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom u razdoblju od 5 godina više puta pravomoćno osuđivan na kaznu zatvora u ukupnom trajanju od najmanje 3 godine,
3. je stranac zbog kaznenog djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora,
4. stranac predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost.

Donošenje rješenja o protjerivanju

Članak 107.

(1) Rješenje o protjerivanju donosi Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja.

(2) Zabrana ulaska i boravka izrečena rješenjem o protjerivanju ne može biti kraća od 3 mjeseca niti duža od 20 godina.

(3) Zabrana ulaska i boravka izrečena rješenjem o protjerivanju u slučaju iz članka 105. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona ne može biti duža od 5 godina.

(4) Strancu koji nezakonito boravi i strancu na kratkotrajnom boravku koji ne razumije hrvatski jezik, osigurat će se prevođenje u postupku na jezik koji stranac razumije. Rješenje o protjerivanju će se prevesti na zahtjev stranca.

(5) Prije donošenja rješenja o protjerivanju, stranca koji je nezakonito boravio i radio obavijestit će se o mogućnosti naknade plaće, s pripadajućim doprinosima sukladno posebnim propisima, te mogućnosti izjavljivanja žalbe odnosno tužbe protiv poslodavca.

(6) U postupku donošenja rješenja o protjerivanju stranac koji nezakonito boravi i stranac na kratkotrajnom boravku imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć sukladno propisu kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Pravni lijek protiv rješenja o protjerivanju

Članak 108.

- (1) Protiv rješenja Ministarstva iz članka 107. ovoga Zakona nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (2) Protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje iz članka 107. ovoga Zakona može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Povjerenstvo.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka protiv rješenja o protjerivanju stranca koji nezakonito boravi i stranca na kratkotrajnom boravku nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ukidanje i skraćivanje zabrane ulaska i boravka

Članak 109.

- (1) Tijelo koje je donijelo rješenje o protjerivanju može ukinuti ili skratiti zabranu ulaska i boravka ako su prestali razlozi iz članka 102. stavka 1. ovoga Zakona, iz humanitarnih razloga ili ako je to u interesu Republike Hrvatske.
- (2) Zahtjev za ukidanje ili skraćivanje zabrane ulaska i boravka može se podnijeti kada protekne polovica vremena izrečene zabrane ulaska i boravka, a u svakom slučaju kada proteknu 3 godine od početka računanja zabrane ulaska i boravka.
- (3) Stranac koji je protjeran samo zbog razloga iz članka 105. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona, zahtjev iz stavka 2. ovoga članka može podnijeti kada su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva iz stavka 2. i 3. ovoga članka policijske uprave odnosno policijske postaje može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Povjerenstvo.
- (5) Ako je strancu boravak postao zakonit rješenje o protjerivanju prestaje važiti bez donošenja upravnog akta.

Odobrenje boravka strancu koji je protjeran iz države članice EEP-a

Članak 110.

Ako je stranac protjeran iz države članice EEP-a, nadležno tijelo će u postupku izdavanja vize ili odobrenja boravka u Republici Hrvatskoj voditi računa o interesima te države članice EEP-a.

Obveze fizičkih i pravnih osoba

Članak 111.

- (1) Državna tijela, pravne i fizičke osobe dužne su bez odlaganja obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju ako imaju saznanja da stranac nezakonito boravi ili radi u Republici Hrvatskoj, izuzev ako prema posebnom propisu imaju obvezu čuvanja tajne.

(2) Tijelo koje je protiv stranca pokrenulo prekršajni ili kazneni postupak za djela koja se progone po službenoj dužnosti, dužno je o pokretanju i ishodu postupka bez odlaganja obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

(3) Državno tijelo koje je donijelo odluku kojom se stranac proglašava krivim zbog počinjenog kaznenog djela ili prekršaja koji se progone po službenoj dužnosti, dužno je bez odlaganja nakon donošenja odluke obavijestiti nadležnu policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

(4) Zatvorska ustanova je dužna najmanje 48 sati prije puštanja stranca na slobodu o tome obavijestiti nadležnu policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

Rješenje o napuštanju Republike Hrvatske

Članak 112.

(1) Strancu koji nezakonito boravi i strancu kojem odlukom državnog tijela prestaje zakoniti boravak rješenjem će se odrediti napuštanje Republike Hrvatske.

(2) Strancu iz stavka 1. ovoga članka ne mora se rješenjem odrediti napuštanje Republike Hrvatske ako:

1. je počinio kazneno djelo ili prekršaj s elementima nasilja,
2. mu je izrečena bezuvjetna kazna zatvora,
3. je nezakonito prešao ili pokušao prijeći državnu granicu.

(3) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka odredit će se rok u kojem je stranac dužan napustiti Republiku Hrvatsku, te prisilno udaljenje ako stranac ne napusti Republiku Hrvatsku.

(4) Prilikom određivanja roka za napuštanje Republike Hrvatske, osim okolnosti iz članka 100. ovoga Zakona uzet će se u obzir osobne okolnosti te vrijeme u kojem to stranac može učiniti, koje ne može biti duže od 90 dana.

(5) Rok za napuštanje Republike Hrvatske strancu koji nezakonito boravi i strancu na kratkotrajnom boravku, osim u slučaju iz stavka 2. točke 3. ovoga članka, ne može biti kraći od 7 dana niti duži od 30 dana.

(6) Rok za napuštanje Republike Hrvatske može se produžiti u skladu sa stavkom 4. ovoga članka.

(7) Rješenjem o napuštanju Republike Hrvatske strancu se mogu odrediti obveze iz članka 136. ovoga Zakona ako:

1. mu je odbijen zahtjev za azil sukladno članku 58. stavku 1. točki 2. ili članku 61. stavku 1. točki 4. i 7. Zakona o azilu,
2. nema financijskih sredstava ili dokumente koji su mu potrebni za ulazak u drugu državu, a okolnosti ukazuju da ih neće pribaviti,
3. je protjeran iz Republike Hrvatske.

(8) Stranac kojemu je izdano rješenje iz stavka 1. ovoga članka dužan je napustiti Republiku Hrvatsku u roku koji mu je određen.

(9) Stranac kojemu je izdano rješenje iz stavka 1. ovoga članka dužan se prilikom napuštanja Republike Hrvatske prijaviti policijskom službeniku na graničnom prijelazu.

Donošenje rješenja o napuštanju Republike Hrvatske

Članak 113.

(1) Rješenje o napuštanju Republike Hrvatske donosi Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja.

(2) Strancu koji nezakonito boravi i strancu na kratkotrajnom boravku koji ne razumije hrvatski jezik, osigurati će se prevođenje u postupku na jezik koji razumije. Rješenje o napuštanju Republike Hrvatske će se prevesti na zahtjev stranca.

(3) U postupku donošenja rješenja o napuštanju Republike Hrvatske na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 107. stavka 5. i 6. ovoga Zakona.

Pravni lijek protiv rješenja o napuštanju

Članak 114.

(1) Rješenje o napuštanju Republike Hrvatske koje se izdaje uz rješenje o protjerivanju stranca ili uz odluku Ministarstva, policijske uprave odnosno policijske postaje kojom strancu prestaje zakoniti boravak smatra se sastavnim dijelom rješenja o protjerivanju odnosno odluke kojom strancu prestaje zakoniti boravak.

(2) Protiv rješenja o napuštanju Republike Hrvatske koje se izdaje strancu koji nezakonito boravi i strancu na kratkotrajnom boravku nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Ako je strancu iz članka 112. stavka 1. ovoga Zakona, koji nije napustio Republiku Hrvatsku boravak postao zakonit, rješenje o napuštanju Republike Hrvatske prestaje važiti bez donošenja upravnog akta.

Postupak za napuštanje Republike Hrvatske prema državljaninu treće države koji u drugoj državi članici EEP-a ima odobrenje boravka

Članak 115.

(1) Državljaninu treće države koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, a ima odobrenje boravka u državi članici EEP-a, policijska uprava odnosno policijska postaja izdat će upozorenje da je dužan bez odlaganja napustiti Republiku Hrvatsku i otići u državu članicu EEP-a u kojoj ima odobrenje boravka.

(2) Ako stranac iz stavka 1. ovoga članka ne napusti Republiku Hrvatsku, donosi se rješenje o napuštanju Republike Hrvatske.

(3) Strancu iz stavka 1. ovoga članka za kojeg je donesena odluka o protjerivanju, policijska uprava odnosno policijska postaja će donijeti rješenje o napuštanju Republike Hrvatske bez

izdavanja upozorenja iz stavka 1. ovoga članka.

Prisilno udaljenje

Članak 116.

(1) Stranca će se prisilno udaljiti:

1. ako nije napustio Republiku Hrvatsku u roku koji mu je određen rješenjem o napuštanju Republike Hrvatske,

2. ako odluka državnog tijela kojom strancu prestaje zakoniti boravak postane izvršna, a ne donosi se rješenje o napuštanju Republike Hrvatske sukladno članku 112. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) Stranca iz stavka 1. ovoga članka policijski službenici dovode do državne granice radi napuštanja Republike Hrvatske.

(3) Stranac kojeg se prisilno udaljava ne smije ni na koji način ometati prisilno udaljenje.

(4) U provedbi mjera za prisilno udaljenje Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja može surađivati s drugim državnim tijelima, drugim državama te međunarodnim i nevladinim organizacijama.

Priznavanje odluke o protjerivanju države članice EEP-a

Članak 117.

(1) Prisilno će se udaljiti stranca protiv kojeg je država članica EEP-a donijela pravomoćnu odluku o protjerivanju:

1. ako je osuđen zbog kaznenog djela na kaznu zatvora u trajanju od najmanje jedne godine,

2. zbog sumnje da je počinio ili je namjeravao počiniti teško kazneno djelo,

3. zbog kršenja propisa o ulasku i boravku stranaca.

(2) Državu članicu EEP-a u kojoj stranac ima odobrenje boravka i državu koja je donijela odluku o protjerivanju obavijestit će se o namjeri prisilnog udaljenja.

(3) Ako država članica EEP-a poništi odobrenje boravka iz stavka 2. ovoga članka, stranca će se prisilno udaljiti. Ako odobrenje boravka nije poništeno, stranca se ne mora prisilno udaljiti.

(4) O prisilnom udaljenju obavijestit će se država koja je donijela odluku o protjerivanju.

(5) Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se na državljane države članice EEP-a, članove njihovih obitelji i članove obitelji hrvatskih državljana.

Zabrana prisilnog udaljenja

Članak 118.

(1) Zabranjeno je prisilno udaljiti stranca u državu gdje su njegov život ili sloboda ugroženi radi njegove rase, vjerske ili nacionalne pripadnosti, zbog pripadnosti posebnoj društvenoj

skupini ili zbog političkog mišljenja ili gdje bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju ili bi nad njim mogla biti izvršena smrtna kazna, te u državu u kojoj mu prijete opasnost od prisilnog udaljenja u takvu državu.

(2) Zabranjeno je prisilno udaljiti maloljetnog stranca ako je to u suprotnosti s Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europskom konvencijom o sprječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Konvencijom o pravima djeteta i Konvencijom o ostvarivanju dječjih prava.

(3) Maloljetnog stranca bez pratnje će se prisilno udaljiti u državu u kojoj će biti predan članu obitelji, imenovanom skrbniku ili ustanovi za prihvat djece.

Zajednički letovi država članica EEP-a

Članak 119.

Ministarstvo organizira i sudjeluje u zajedničkim letovima država članica EEP-a u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem.

Pomoć državi članici EEP-a kod prisilnog udaljenja zračnim putem

Članak 120.

(1) Ministarstvo će na zahtjev nadležnih tijela države članice EEP-a pružiti pomoć u slučaju tranzita u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem.

(2) Zahtjev za pružanje pomoći iz stavka 1. ovoga članka će se odbiti:

1. ako je stranac kojeg se prisilno udaljava u Republici Hrvatskoj optužen da je počinio kazneno djelo ili je izdan nalog za njegovo uhićenje radi izdržavanja kazne zatvora,
2. ako tranzit preko drugih država ili prihvat u državi odredišta nije moguć,
3. ako je u Republici Hrvatskoj potrebno obaviti presjedanje iz jedne u drugu zračnu luku,
4. ako prisilno udaljenje nije moguće iz praktičnih razloga,
5. ako stranac kojeg se prisilno udaljava predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost, javno zdravlje ili bi to štetilo međunarodnim interesima Republike Hrvatske,
6. u slučaju iz članka 118. ovoga Zakona.

(3) Pružanje pomoći iz stavka 1. ovoga članka će se obustaviti ako se naknadno utvrde razlozi iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 121.

(1) Zahtjev iz članka 120. stavka 1. ovoga Zakona ne mora se odobriti ako:

1. se stranca može prisilno udaljiti izravnim letom do države odredišta,
2. zahtjev nije podniet najkasnije 2 dana prije tranzita,
3. zahtjev nije podniet na propisanom obrascu,
4. je zahtjev nepotpun,
5. će tranzit trajati duže od 24 sata.

(2) U posebno žurnim i opravdanim slučajevima iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka zahtjev će se odobriti.

Članak 122.

(1) Obavijest o odluci o zahtjevu iz članka 120. i 121. ovoga Zakona dostavit će se u roku od 2 dana, a u opravdanim slučajevima rok se može produžiti za još 2 dana.

(2) Odluka o odbijanju zahtjeva za pružanje pomoći mora se obrazložiti.

Ograničenje slobode kretanja

Članak 123.

(1) Stranca se može uhititi i zadržati najduže 24 sata ako je to potrebno radi osiguranja njegove nazočnosti u postupku protjerivanja, otkaza kratkotrajnog boravka i poništenja privremene odgode prisilnog udaljenja.

(2) Stranca kojeg se prisilno udaljava može se uhititi i zadržati najduže 48 sati.

(3) Nakon uhićenja, stranca će se odmah obavijestiti o razlozima uhićenja te da može zatražiti da se o uhićenju obavijesti diplomatska misija odnosno konzularni ured države čiji je državljanin.

(4) O uhićenju maloljetnog stranca bez pratnje odmah će se obavijestiti nadležno tijelo socijalne skrbi i diplomatska misija odnosno konzularni ured države čiji je državljanin.

(5) Stranca će se pustiti na slobodu odmah kada prestanu razlozi za uhićenje i zadržavanje, a najkasnije do isteka roka iz stavka 1. i 2. ovoga članka, osim ako se poduzimaju radnje radi izvršenja prisilnog udaljenja ili je donijeto rješenje o smještaju u prihvatni centar za strance.

Pripremni smještaj u centar

Članak 124.

(1) Strancu se može ograničiti sloboda kretanja smještajem u Prihvatni centar za strance (u daljnjem tekstu: centar) radi osiguranja njegove nazočnosti u postupku donošenja rješenja o protjerivanju, ako stranac predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost ili je osuđen zbog kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti.

(2) Stranca iz stavka 1. ovoga članka neće se smjestiti u centar ako se opravdano očekuje da se ista svrha može postići primjenom obveza iz članka 136. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Smještaj u centar iz stavka 1. ovoga članka određuje se na vrijeme do 3 mjeseca.

Redovni smještaj u centar

Članak 125.

(1) Strancu se može ograničiti sloboda kretanja smještajem u centar ako prisilno udaljenje nije moguće odmah izvršiti, a:

1. nije napustio Republiku Hrvatsku u roku koji mu je određen rješenjem o napuštanju Republike Hrvatske,
2. nije određen rok za napuštanje Republike Hrvatske sukladno članku 112. stavku 2. ovoga Zakona,
3. postoji ozbiljna sumnja da se ne radi o maloljetnom strancu,
4. radi utvrđivanja identiteta.

(2) Stranca iz stavka 1. ovoga članka neće se smjestiti u centar ako se opravdano očekuje da se ista svrha može postići primjenom obveza iz članka 136. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Smještaj u centar iz stavka 1. ovoga članka određuje se na vrijeme do 6 mjeseci.

Produženje smještaja u centru

Članak 126.

Iznimno od članka 125. ovoga Zakona, strancu se smještaj u centru može produžiti za još najviše 12 mjeseci ako:

1. je stranac odbio dati osobne ili druge podatke i dokumente koji su potrebni za prisilno udaljenje ili je dao lažne podatke,
2. je stranac na drugi način sprječavao ili odugovlačio prisilno udaljenje,
3. se opravdano očekuje dostava putnih i drugih dokumenata potrebnih za prisilno udaljenje koji su zatraženi od nadležnih tijela druge države.

Donošenje rješenja o smještaju u centar i pravni lijek

Članak 127.

(1) Rješenje o smještaju u centar donosi policijska uprava odnosno policijska postaja.

(2) Rješenje o produženju smještaja donosi centar.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Odluku o tužbi protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka upravni sud će donijeti nakon usmene rasprave u roku od 15 dana od dana dostave spisa predmeta. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Centar će najkasnije 10 dana prije proteka 3 mjeseca od dana smještaja stranca u centar dostaviti upravnom sudu spise predmeta o smještaju stranca u centru. Upravni sud će u roku od 10 dana od dana dostave spisa predmeta odlučiti treba li stranca otpustiti iz centra.

(5) Centar će odmah po donošenju rješenja iz stavka 2. ovoga članka dostaviti upravnom sudu spise predmeta o produženju smještaja. Upravni sud će nakon usmene rasprave u roku od 15

dana od dana dostave spisa predmeta donijeti odluku kojom se rješenje o produženju smještaja poništava ili potvrđuje.

Ovlast pretrage

Članak 128.

U postupku prisilnog udaljenja ili smještaja u centar policijski službenici ovlaštteni su bez sudske naloga izvršiti pretragu stranca i predmeta koje stranac nosi, u cilju pronalaska i oduzimanja sredstava pogodnih za napad, samoozljeđivanje ili bijeg.

Prava i obveze stranca

Članak 129.

- (1) Stranac ne smije napustiti centar bez odobrenja i dužan je pridržavati se pravila boravka u centru.
- (2) Stranac u centru ima pravo na zdravstvenu zaštitu sukladno posebnom propisu.

Stroži policijski nadzor

Članak 130.

- (1) Strancu koji je bez odobrenja napustio centar, strancu za kojeg postoji opravdana sumnja da će napustiti centar, strancu za kojeg postoji opravdana sumnja da će ozlijediti sebe ili druge te strancu koji se ne pridržava pravila boravka odredit će se boravak u centru pod strožim policijskim nadzorom najduže do 30 dana.
- (2) Stranca iz stavka 1. ovoga članka smjestit će se odvojeno od ostalih stranaca i ograničit će mu se sloboda kretanja unutar centra.
- (3) O određivanju strožeg policijskog nadzora centar donosi rješenje protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Odluku o tužbi protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka upravni sud će donijeti nakon usmene rasprave u roku od 15 dana od dana dostave spisa predmeta. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

Prestanak smještaja u centru

Članak 131.

- (1) Smještaj u centru prestaje:
 1. prisilnim udaljenjem,
 2. protekom vremena na koje je strancu određen smještaj,
 3. ako je strancu boravak postao zakonit,
 4. poništenjem rješenja o smještaju u centar,
 5. otpustom iz centra.

(2) Stranca će se otpustiti iz centra ako:

1. okolnosti ukazuju da se prisilno udaljenje neće moći izvršiti,
2. je smješten u centar na temelju članka 124. ovoga Zakona, a rješenje o protjerivanju je postalo izvršno i nije doneseno novo rješenje o smještaju,
3. je smješten u centar na temelju članka 125. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, a utvrđen mu je identitet i nije doneseno novo rješenje o smještaju,
4. je upravni sud odlučio da stranca treba otpustiti iz centra.

Postupak prema maloljetnicima

Članak 132.

(1) Maloljetni stranac bez pratnje i maloljetni stranac u pratnji članova njegove obitelji mogu se smjestiti u centar samo ako se prisilno udaljenje ne može osigurati na drugačiji način.

(2) Stranci iz stavka 1. ovoga članka smjestit će se u centru odvojeno od ostalih stranaca u prostorije koje su prikladne za smještaj maloljetnika.

(3) Članove iste obitelji smjestit će se u centru u zasebnu prostoriju.

(4) Smještaj u centru stranaca iz stavka 1. ovoga članka ne može se produžiti.

(5) Stroži policijski nadzor može se odrediti i maloljetniku ali samo zajedno s roditeljem ili zakonskim zastupnikom.

(6) Maloljetniku u centru osiguravaju se uvjeti primjereni njihovoj dobi te pravo na školovanje sukladno posebnom propisu.

(7) Ako zbog osobito velikog broja stranaca u dužem vremenskom razdoblju nije moguće osigurati zasebne prostorije, članove iste obitelji smjestit će se u centru bez obzira na uvjete iz stavka 3. ovoga članka.

(8) Ako postoji ozbiljna sumnja o maloljetnosti stranca kojeg treba smjestiti u centar može se provesti ispitivanje starosti osobe.

Naknada troškova prisilnog udaljenja

Članak 133.

(1) Stranac je dužan snositi troškove smještaja u centru i druge troškove koji nastanu prilikom njegovog prisilnog udaljenja.

(2) Radi naplate troškova prisilnog udaljenja strancu će se oduzet novčana sredstva, o čemu se izdaje potvrda.

(3) Novčana sredstva koja su oduzeta strancu koriste se za podmirenje troškova njegovog prisilnog udaljenja.

(4) Radi osiguranja prisilnog udaljenja strancu se mogu privremeno zadržati putne i druge isprave te putne karte, o čemu se izdaje potvrda.

Članak 134.

(1) Ako stranac nema sredstva za troškove iz članka 133. stavka 1. ovoga Zakona, troškove snosi:

1. fizička ili pravna osoba koja je stranca protuzakonito prebacila ili pokušala prebaciti preko državne granice odnosno koja je strancu pomogla ili pokušala pomoći da nezakonito prijeđe državnu granicu, tranzitira ili boravi,
2. fizička ili pravna osoba koja se obvezala da će snositi troškove stranca za vrijeme njegovog boravka,
3. prijevoznik koji nije odvezao stranca u skladu s člankom 41. ovoga Zakona,
4. poslodavac koji je zaposlio stranca suprotno odredbama ovoga Zakona,
5. organizator turističkih ili poslovnih putovanja iz članka 42. ovoga Zakona.

(2) Obveza podmirenja troškova postoji i u slučaju kada stranac nije prisilno udaljen, osim ako postoje razlozi iz članka 118. ovoga Zakona.

(3) O visini troškova prisilnog udaljenja iz stavka 1. ovoga članka donosi se rješenje.

Naknada troškova između država članica EEP-a

Članak 135.

(1) Troškove prisilnog udaljenja stranca koji nema sredstava, a koji je udaljen u skladu s člankom 117. ovoga Zakona, podmirit će država koja je donijela odluku o protjerivanju.

(2) Rok za podnošenje zahtjeva za naplatu troškova iz stavka 1. ovoga članka je godinu dana od dana prisilnog udaljenja.

(3) Ako je od izvršnosti odluke o protjerivanju do prisilnog udaljenja stranca, prošlo više od 4 godine, zahtjev za naplatu neće se odobriti.

(4) Troškovi pružanja pomoći iz članka 120., članka 121. i članka 122. ovoga Zakona, naplaćuju se od države koja je podnijela zahtjev.

Privremena odgoda prisilnog udaljenja

Članak 136.

(1) Prisilno udaljenje će se privremeno odgoditi ako postoje razlozi za zabranu prisilnog udaljenja.

(2) Prisilno udaljenje može se privremeno odgoditi ako strancu nije utvrđen identitet, zbog nemogućnosti prijevoza, ako bi prilikom izvršenja nastupile ozbiljne teškoće zbog zdravstvenog stanja stranca ili postoje drugi razlozi zbog kojih stranca nije moguće prisilno udaljiti.

(3) Rješenjem o privremenoj odgodi prisilnog udaljenja, strancu se mogu odrediti sljedeće obveze:

1. polog putnih isprava, putnih dokumenata i putnih karata,

2. polog određenih financijskih sredstava,
3. zabrana napuštanja određene adrese smještaja,
4. javljanje u policijsku postaju u određeno vrijeme.

(4) Strancu na privremenoj odgodi prisilnog udaljenja izdaje se isprava koju je na zahtjev tijela iz članka 137. stavka 2. ovoga Zakona obvezan vratiti.

(5) Strancu na privremenoj odgodi prisilnog udaljenja ne prestaje obveza napuštanja Republike Hrvatske.

(6) Stranac na privremenoj odgodi prisilnog udaljenja ima pravo na zdravstvenu zaštitu sukladno posebnom propisu.

(7) Maloljetni stranac na privremenoj odgodi prisilnog udaljenja ima pravo na školovanje sukladno posebnom propisu.

Članak 137.

(1) Privremena odgoda prisilnog udaljenja će se poništiti ako su prestali razlozi za privremenu odgodu prisilnog udaljenja iz članka 136. stavka 1. i 2. ovoga Zakona ili se stranac ne pridržava obveza iz članka 136. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Rješenje o privremenoj odgodi prisilnog udaljenja i rješenje o poništenju privremene odgode prisilnog udaljenja donosi policijska uprava odnosno policijska postaja. Rješenje važi 6 mjeseci od dana donošenja. Za donošenje rješenja o poništenju privremene odgode prisilnog udaljenja nije potrebno provesti saslušavanje stranca.

(3) Protiv rješenja o privremenoj odgodi prisilnog udaljenja i rješenja o poništenju privremene odgode prisilnog udaljenja može se izjaviti žalba, o kojoj odlučuje Povjerenstvo. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Prestanak privremene odgode prisilnog udaljenja

Članak 138.

(1) Privremena odgoda prisilnog udaljenja prestaje:

1. protekom vremena na koje je strancu određena privremena odgoda prisilnog udaljenja,
2. poništenjem rješenja o privremenoj odgodi prisilnog udaljenja,
3. ako je strancu boravak postao zakonit.

(2) Stranca iz stavka 1. točke 1. ovoga članka prisilno će se udaljiti, odnosno smjestiti u centar.

VII. ISPRAVE O DOKAZIVANJU IDENTITETA

Članak 139.

(1) Stranac dokazuje svoj identitet:

1. putnom ispravom,

2. osobnom iskaznicom za stranca,
3. ispravom koju izdaje brodar putnicima na brodovima na kružnom putovanju, a koja sadrži fotografiju,
4. drugom javnom ispravom koja sadrži fotografiju.

(2) Stranac je dužan nositi, i na zahtjev službene osobe dati na uvid, ispravu kojom dokazuje svoj identitet.

(3) Stranac je dužan na zahtjev službene osobe dati na uvid putnu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice.

(4) Stranac koji nema ispravu o identitetu dužan je na zahtjev policijskog službenika dati osobne podatke.

(5) Stranac ne smije svoje isprave dati drugome da se njima služi, odnosno ne smije se služiti nevažećom ili drugom nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom.

Članak 140.

(1) Osobna iskaznica za stranca izdaje se strancu kojem je odobren privremeni boravak na rok važenja na koji mu je odobren privremeni boravak.

(2) Osobna iskaznica za stranca kojemu je odobren stalni boravak izdaje se s rokom važenja na 5 godina.

Članak 141.

Osobna iskaznica iz članka 140. ovoga Zakona izdaje se strancu koji je navršio 12 godina.

Članak 142.

(1) Osobna iskaznica za stranca mora se zamijeniti:

1. u slučaju promjene podataka,
2. kada je oštećena ili dotrajala tako da više ne služi svrsi,
3. kada fotografija na osobnoj iskaznici za stranca više ne odgovara izgledu osobe,
4. protekom roka važenja.

(2) Zahtjev za zamjenu osobne iskaznice za stranca podnosi se u roku od 8 dana od dana nastupa okolnosti iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 143.

Stranac je dužan vratiti osobnu iskaznicu za stranca kad:

1. se iseljava,
2. mu je prestao boravak,
3. stekne hrvatsko državljanstvo.

Članak 144.

(1) Stranac je dužan bez odgode prijaviti gubitak, nestanak ili krađu putne isprave ili osobne iskaznice za stranca, policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu događaja ili saznanja, o čemu se izdaje potvrda.

(2) Stranac koji u inozemstvu izgubi ili na drugi način ostane bez putne isprave za stranca ili osobne iskaznice za stranca dužan je to bez odgode prijaviti najbližoj diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Članak 145.

(1) Policijska uprava odnosno policijska postaja će strancu privremeno zadržati putnu ispravu ako:

1. postoje osnove sumnje da je počinio kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj,
2. nije izvršio svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu na zahtjev nadležnog suda ili drugog nadležnog tijela,
3. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

(2) Isprava iz stavka 1. ovoga članka zadržava se na vrijeme dok postoje razlozi za njezino zadržavanje, o čemu se izdaje potvrda.

VIII. PRIJAVA BORAVKA**Članak 146.**

(1) Boravište je mjesto u kojem boravi stranac s odobrenim privremenim ili stalnim boravkom.

(2) Prebivalište je mjesto u kojem se stranac s odobrenim stalnim boravkom nastanio s namjerom da u njemu stalno živi.

(3) Stranac s odobrenim stalnim boravkom osim prebivališta može prijaviti i boravište, u mjestu gdje trajnije boravi bez namjere da se u njemu nastani.

(4) Stranac na kratkotrajnom boravku mora imati prijavljen smještaj sukladno članku 147. ovoga Zakona.

Članak 147.

(1) Stranac na kratkotrajnom boravku dužan je sam prijaviti svoj smještaj u roku od 2 dana od ulaska u Republiku Hrvatsku, odnosno od promjene smještaja.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, smještaj stranca na kratkotrajnom boravku dužna je prijaviti pravna i fizička osoba koja je strancu pružila smještaj (pružatelj smještaja) u roku od jednoga dana od dolaska stranca na smještaj.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na:

1. zdravstvene ustanove koje primaju stranca na liječenje,

2. turističke zajednice ako su zaprimile prijavu smještaja stranca.

(4) Ako se pružatelj smještaja u trenutku dolaska stranca na smještaj ne nalazi u Republici Hrvatskoj ili se prijava smještaja iz drugog razloga ne može obaviti u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, prijava smještaja obavlja se sukladno stavku 1. ovoga članka.

(5) Prijava se podnosi policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji nadležnoj prema mjestu smještaja stranca, a može se izvršiti i u elektroničkom obliku, putem interneta na propisani način.

(6) Prijava stranca koji će biti smješten na plovilu podnosi se:

- policijskoj postaji nadležnoj za kontrolu prelaska državne granice u luci u kojoj se obavlja granična kontrola ako stranac ulazi plovilom na kojem će biti smješten,
- policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu ukrcaja stranca.

(7) Obveznici prijave smještaja iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka dužni su u obrascu prijave smještaja stranca navesti potpune i točne podatke, odnosno bez odgode dostaviti podatke o promjeni trajanja smještaja.

(8) Obveznici prijave smještaja iz stavka 3. točke 2. ovoga članka, dužni su u roku od 1 dana od dana zaprimanja prijave, istu dostaviti policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji.

Članak 148.

(1) Stranac na privremenom boravku dužan je prijaviti boravište i adresu stanovanja te promjenu boravišta i adrese stanovanja u roku 3 dana od ulaska u Republiku Hrvatsku, odnosno od dana promjene boravišta ili adrese stanovanja.

(2) Stranac na stalnom boravku dužan je prijaviti prebivalište, boravište i adresu stanovanja te promjenu prebivališta, boravišta i adrese stanovanja u roku 8 dana od dana promjene.

(3) Stranac koji je odlukom poslodavca upućen na rad izvan mjesta boravišta, odnosno prebivališta, nije dužan izvršiti obvezu iz stavka 1. i 2. ovoga članka, ukoliko rad neće trajati duže od 90 dana.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, poslodavac je dužan u roku od tri dana o tome izvijestiti nadležne policijske uprave, odnosno policijske postaje.

(5) Odredbe ovoga Zakona o prijavi smještaja stranca na kratkotrajnom boravku na odgovarajući se način primjenjuju i na strance na privremenom i stalnom boravku.

Članak 149.

Stranac iz članka 148. stavka 1. i 2. ovoga Zakona dužan je odjaviti adresu stanovanja, boravište, odnosno prebivalište najkasnije u roku 3 dana od dana odlaska s adrese stanovanja, boravišta, odnosno prebivališta.

Članak 150.

(1) Pravna i fizička osoba koja pruža usluge smještaja strancima vodi evidenciju o strancima sukladno posebnim propisima.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su službenoj osobi nadležnog tijela dati na uvid podatke iz evidencije o strancima.

IX. KRETANJE STRANACA U ODORI**Članak 151.**

Za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj stranci se mogu kretati u stranoj vojnoj odori:

1. ako borave kao članovi diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili druge strane misije koja u Republici Hrvatskoj ima diplomatski status u svojstvu vojnih predstavnika dok misija traje,

2. ako su članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava i borave u službenom posjetu,

3. ako se nalaze na školovanju u vojnim školama,

4. ako su članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava s diplomatskom ili službenom putovnicom i prelaze preko područja Republike Hrvatske,

5. ako su sudionici u vojnim vježbama i obuci.

Članak 152.

Za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj stranci se mogu kretati u stranoj policijskoj ili carinskoj odori ako:

1. kao članovi izaslanstava stranih policijskih ili carinskih tijela borave u službenom posjetu,

2. obavljaju aktivnosti na temelju međunarodnog ugovora,

3. se nalaze na školovanju u policijskim školama,

4. kao članovi stranih policijskih ili stranih carinskih izaslanstava, s diplomatskom ili službenom putovnicom, prelaze preko područja Republike Hrvatske.

X. ULAZAK, BORAVAK I RAD DRŽAVLJANA DRŽAVA ČLANICA EEP-a I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**Članak 153.**

(1) Državljanin države članice EEP-a i članovi njegove obitelji, bez obzira jesu li državljani država članica EEP-a ili ne, a imaju pravo boravka u Republici Hrvatskoj, izjednačeni su u pravima s državljanima Republike Hrvatske u okviru odredbi Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

(2) Državljanin države članice EEP-a i članovi njegove obitelji mogu u Republici Hrvatskoj raditi i pružati usluge bez dozvole za boravak i rad odnosno bez potvrde o prijavi rada.

(3) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na državljane država članica EEP-a odnose se i na državljane Švicarske Konfederacije.

(4) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na članove obitelji državljanina države članice EEP-a primjenjuju se na strance-članove obitelji hrvatskih državljanina.

Ulazak i izlazak državljanina države članice EEP-a iz Republike Hrvatske **Članak 154.**

(1) Državljanin države članice EEP-a može ući u Republiku Hrvatsku ako:

1. ima valjanu putnu ispravu ili osobnu iskaznicu,
2. nema zabranu ulaska i boravka,
3. ne predstavlja prijetnju za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

(2) Državljanin države članice EEP-a može ući u Republiku Hrvatsku bez vize ili odobrenja boravka.

(3) Ako državljanin države članice EEP-a nema isprave iz stavka 1. točke 1. ovoga članka službenik granične policije dužan mu je pružiti mogućnost da pribavi potrebne isprave ili da na drugi način dokaže da je državljanin države članice EEP-a.

(4) Državljanin države članice EEP-a s važećom putnom ispravom ili osobnom iskaznicom ima pravo izlaska iz Republike Hrvatske radi putovanja u drugu državu članicu.

Kratkotrajni boravak državljanina države članice EEP-a

Članak 155.

Državljanin države članice EEP-a ima pravo boraviti u Republici Hrvatskoj do 3 mjeseca od dana ulaska u Republiku Hrvatsku, ako posjeduje valjanu putnu ispravu ili osobnu iskaznicu.

Privremeni boravak državljanina države članice EEP-a

Članak 156.

(1) Državljanin države članice EEP-a ima pravo boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 3 mjeseca od dana ulaska u Republiku Hrvatsku, ako:

1. je radnik ili samostalni djelatnik,
2. ima dostatna sredstva za uzdržavanje za sebe i članove svoje obitelji kako ne bi tijekom boravka u Republici Hrvatskoj postali teret za sustav socijalne skrbi i ima zdravstveno osiguranje,
3. ako pohađa visoko učilište ili strukovnu izobrazbu i ima odgovarajuće zdravstveno osiguranje te izjavom dokaže da posjeduje dostatna sredstva za uzdržavanje sebe i članova svoje obitelji, kako ne bi tijekom boravka u Republici Hrvatskoj postali teret za sustav socijalne skrbi,
4. je član obitelji koji se pridružuje državljaninu države članice EEP-a koji ispunjava uvjete iz točke 1., 2. i 3. ovoga stavka.

(2) Prilikom ocjenjivanja jesu li sredstva za uzdržavanje iz stavka 1. točke 2. i 3. ovoga članka dostatna, uzet će se u obzir osobni položaj državljanina države članice EEP-a i članova njegove obitelji i neće se zahtijevati da iznose više od visine sredstava potrebnih za

ostvarivanje prava po osnovi socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj sukladno posebnim propisima.

Članak 157.

(1) Državljanin države članice EEP-a koji namjerava boraviti duže od 3 mjeseca u Republici Hrvatskoj, dužan je, najkasnije u roku od 8 dana od isteka 3 mjeseca boravka, prijaviti privremeni boravak nadležnoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka.

(2) O prijavi iz stavka 1. ovoga članka policijska uprava odnosno policijska postaja bez odgode izdaje potvrdu o prijavi privremenog boravka.

Potvrda o prijavi privremenog boravka državljanina države članice EEP-a u svrhu rada

Članak 158.

Državljaninu države članice EEP-a iz članka 156. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, izdat će se potvrda o prijavi privremenog boravka ako ima:

1. valjanu osobnu iskaznicu ili putnu ispravu,
2. potvrdu o radnom odnosu ili dokaz da je samostalni djelatnik.

Članak 159.

(1) Državljanin države članice EEP-a koji je ostao bez zaposlenja zadržava status radnika ili samostalnog djelatnika u smislu ovoga Zakona ako:

1. je privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili nezgode,
2. je bez vlastite krivnje ostao bez posla koji je u Republici Hrvatskoj obavljao najmanje godinu dana te je kod nadležne službe prijavljen kao tražitelj zaposlenja,
3. se uključi u program strukovne izobrazbe. Program strukovne izobrazbe mora biti povezan s prethodnim zaposlenjem, osim ako je državljanin države članice EEP-a ostao bez posla bez vlastite krivnje.

(2) Državljaninu države članice EEP-a kojem je prestao ugovor o radu sklopljenom na određeno vrijeme kraće od jedne godine i prijavljen je kao nezaposlena osoba kod nadležne službe ili ako je u prvih 12 mjeseci rada temeljem radnog odnosa na neodređeno vrijeme u Republici Hrvatskoj ostao bez posla bez vlastite krivnje i prijavljen je kao tražitelj zaposlenja, zadržava status radnika ili samostalnog djelatnika 6 mjeseci nakon prestanka zaposlenja.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka primjenjuju se i na državljanina države članice EEP-a koji obavlja sezonski rad ili je u radnom odnosu kod poslodavca iz druge države članice EEP-a te u Republici Hrvatskoj pruža usluge za inozemnog poslodavca na temelju ugovora sklopljenog između stranog izvođača i naručitelja iz Republike Hrvatske.

**Potvrda o prijavi privremenog boravka državljanina
države članice EEP-a u svrhu studiranja ili strukovne izobrazbe**

Članak 160.

Državljaninu države članice EEP-a iz članka 156. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, izdat će se potvrda o prijavi privremenog boravka ako ima:

1. valjanu osobnu iskaznicu ili putnu ispravu,
2. je upisan na visoko učilište ili strukovnu izobrazbu,
3. priloži izjavu o sredstvima za uzdržavanje,
4. zdravstveno osiguranje.

**Potvrda o prijavi privremenog boravka državljanina
države članice EEP-a u druge svrhe**

Članak 161.

Državljaninu države članice EEP-a iz članka 156. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona, izdat će se potvrda o prijavi privremenog boravka ako ima:

1. valjanu osobnu iskaznicu ili putnu ispravu,
2. sredstva za uzdržavanje,
3. zdravstveno osiguranje.

Članovi obitelji državljanina države članice EEP-a

Članak 162.

Članovima obitelji državljanina države članice EEP-a smatraju se:

1. bračni drug,
2. izvanbračni drug prema propisima Republike Hrvatske, kao i osobe koje su u trajnoj vezi koja se može dokazivati zajedničkim boravkom na istoj adresi u trajanju od najmanje 3 godine te ako je razvidna namjera daljnjeg zajedničkog života,
3. srodnici državljanina države članice EEP-a te njegovog bračnog ili izvanbračnog druga po krvi u uspravnoj liniji nishodno, do navršene 21 godine života,
4. posvojenici i pastorčad državljanina države članice EEP-a ili njegovog bračnog ili izvanbračnog druga, do navršene 21 godine života,
5. osobe iz točke 3. i 4. ovoga stavka starije od 21 godine života, koje je državljanin države članice EEP-a ili njegov bračni ili izvanbračni drug dužan uzdržavati i stvarno ih uzdržava,
6. srodnici po krvi u uspravnoj liniji ushodno, koje je državljanin države članice EEP-a ili njegov bračni ili izvanbračni drug dužan uzdržavati i stvarno ih uzdržava,
7. drugi članovi obitelji državljanina države članice EEP-a za koje je individualnom procjenom utvrđeno da su zbog svoje materijalne i socijalne situacije u državi iz koje dolaze, u osiguranju osnovnih potreba ovisni o državljaninu države članice EEP-a ili su članovi njegovog domaćinstva ili za kojeg je zbog ozbiljnih zdravstvenih razloga potrebna osobna skrb državljanina države članice EEP-a.

**Potvrda o prijavi privremenog boravka člana obitelji koji je državljanin
države članice EEP-a**

Članak 163.

(1) Član obitelji državljanina države članice EEP-a koji ima državljanstvo države članice EEP-a, a namjerava boraviti duže od 3 mjeseca, dužan je najkasnije u roku od 8 dana od isteka 3 mjeseca boravka, policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka prijaviti privremeni boravak i priložiti:

1. valjanu osobnu iskaznicu ili putnu ispravu,
2. ispravu kojom dokazuje da je član obitelji iz članka 162. stavka 1. točke 1. do 6. ovoga Zakona,

3. odgovarajuće isprave kojima dokazuje da je zbog svoje materijalne i socijalne situacije u državi iz koje dolazi u osiguranju osnovnih potreba ovisan o državljaninu države članice EEP-a ili da je član njegovog domaćinstva ili da mu je zbog ozbiljnih zdravstvenih razloga potrebna osobna skrb državljanina države članice EEP-a ako je član obitelji iz članka 162. stavka 2. točke 7. ovoga Zakona.

(2) O prijavi iz stavka 1. ovoga članka policijska uprava odnosno policijska postaja bez odgode izdaje potvrdu o prijavi privremenog boravka.

Članak 164.

Državljanin države članice EEP-a nema pravo na privremeni boravak ako:

1. predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu sigurnost,
2. ima zabranu ulaska i boravka u Republiku Hrvatsku.

Prestanak privremenog boravka državljanina države članice EEP-a

Članak 165.

(1) Državljaninu države članice EEP-a prestaje privremeni boravak ako:

1. ima zabranu ulaska i boravka u Republiku Hrvatsku,
2. je privremeni boravak stekao davanjem neistinitih podataka ili je prikrivio stvarni cilj i okolnosti koje su bile odlučujuće kod prijave privremenog boravka,
3. više ne ispunjava uvjete za privremeni boravak,
4. odjavi boravak iz Republike Hrvatske.

(2) Rješenje o prestanku privremenog boravka donosi policijska uprava odnosno policijska postaja. Protiv rješenja može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

(3) Državljaninu države članice EEP-a i članu njegove obitelji neće prestati privremeni boravak ako nema dovoljno sredstava za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj, ukoliko je državljanin države članice EEP-a radnik ili samostalni djelatnik ili je došao s namjerom zapošljavanja, a dokaže da nastavlja aktivno tražiti posao te se opravdano pretpostavlja da će pronaći zaposlenje.

Ulazak člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a u Republiku Hrvatsku

Članak 166.

Član obitelji iz članka 162. ovoga Zakona koji nije državljanin države članice EEP-a radi spajanja obitelji s državljaninom države članice EEP-a, može ući u Republiku Hrvatsku s valjanom putnom ispravom u koju je unijeta viza, ako je viza potrebna ili s valjanom putovnicom i boravišnom iskaznicom iz članka 169. stavka 3. ovoga Zakona, osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije utvrđeno.

Članak 167.

(1) Član obitelji iz članka 162. ovoga Zakona koji nije državljanin države članice EEP-a, odobrit će se ulazak u Republiku Hrvatsku ako:

1. ima isprave iz članka 166. ovoga Zakona,
2. nema zabranu ulaska i boravka,
3. ne predstavlja prijetnju za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

(2) Članu obitelji iz stavka 1. ovoga članka koji za ulazak nema valjanu putnu ispravu odnosno vizu, službenik granične policije omogućit će mu da pribavi potrebne isprave ili da na drugi način dokaže da uživa pravo slobode kretanja i boravka kao član obitelji državljanina države članice EEP-a.

(3) Članu obitelji iz stavka 1. ovoga članka koji ne predstavlja prijetnju za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje Republike Hrvatske, izdat će se viza na graničnom prijelazu. Viza se izdaje bez naknade, u ubrzanom postupku.

(4) Član obitelji iz stavka 1. ovoga članka koji ima privremeni boravak u Republici Hrvatskoj ne treba vizu za ulazak u Republiku Hrvatsku.

(5) Član obitelji iz stavka 1. ovoga članka koji ima važeću putnu ispravu ima pravo izlaska iz Republike Hrvatske radi putovanja u drugu državu članicu.

Kratkotrajni boravak člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a

Članak 168.

Član obitelji iz članka 162. ovoga Zakona koji nema državljanstvo države članice EEP-a ima pravo boraviti na području Republike Hrvatske do 3 mjeseca od dana ulaska u Republiku Hrvatsku ako ima valjanu putnu ispravu.

Privremeni boravak za člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a

Članak 169.

(1) Član obitelji iz članka 162. ovoga Zakona koji nije državljanin države članice EEP-a, ima pravo boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 3 mjeseca od dana ulaska, ako je u pratnji državljanina države članice EEP-a ili mu se pridružuje pod uvjetom da državljanin države članice EEP-a ispunjava uvjete iz članka 156. stavka 1. točke 1., 2. ili 3. ovoga Zakona.

(2) Član obitelji iz stavka 1. ovoga članka dužan je najkasnije u roku od 8 dana od isteka 3 mjeseca boravka policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka, podnijeti zahtjev za boravišnu iskaznicu kojom dokazuje pravo privremenog boravka, o čemu se bez odgode izdaje potvrda.

(3) Članu obitelji iz stavka 1. ovoga članka izdat će se „Boravišna iskaznica za člana obitelji državljanina Unije“ ako:

1. ima valjanu putnu ispravu,
2. priloži ispravu kojom dokazuje da je član obitelji iz članka 162. stavka 1. točke 1. do 6. ovoga Zakona,
3. priloži ispravu koju je izdalo nadležno tijelo države iz koje dolazi, a kojom se službeno potvrđuje da je uzdržavani član obitelji odnosno član kućanstva državljanina država članice EEP-a ili priloži dokaz o postojanju ozbiljnih zdravstvenih razloga zbog kojih je neophodno da ga državljanin države članice EEP-a osobno njeguje, ako se radi o članu obitelji iz članka 162. stavka 1. točke 7. ovoga Zakona,
4. ne predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu sigurnost,
5. nema zabranu ulaska i boravka u Republiku Hrvatsku.

(4) Boravišna iskaznica za člana obitelji državljanina Unije izdaje se s rokom važenja od 5 godina, odnosno kraćim ukoliko državljanin države članice EEP-a namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj kraće od 5 godina.

(5) Na važenje boravišne iskaznice za člana obitelji iz stavka 1. ovoga članka ne utječe vrijeme odsutnosti iz Republike Hrvatske:

1. do 6 mjeseci godišnje,
2. do 12 mjeseci neprekidno, iz opravdanih razloga, kao što su trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studij, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu,
3. radi služenja vojnog roka.

Pravo žalbe

Članak 170.

Državljanin države članice EEP-a i član njegove obitelji protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje kojim je odbijeno izdavanje potvrde o prijavi privremenog boravka odnosno boravišne iskaznice za člana obitelji državljanina Unije, ima pravo žalbe o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Zadržavanje prava privremenog boravka člana obitelji državljanina države članice EEP-a

Članak 171.

(1) Član obitelji državljanina države članice EEP-a, koji je i sam državljanin države članice EEP-a, u slučaju smrti državljanina države članice EEP-a ili njegova odlaska iz Republike Hrvatske, zadržava pravo na privremeni boravak, ako dokaže da je radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje ostalih članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili ako boravi u Republici Hrvatskoj u svrhu studiranja i

priloži izjavu o sredstvima za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te ako ima zdravstveno osiguranje.

(2) Član obitelji državljanina države članice EEP-a koji nije državljanin države članice EEP-a u slučaju smrti državljanina države članice EEP-a s kojim je boravio najmanje godinu dana u Republici Hrvatskoj, zadržava pravo na privremeni boravak, ako dokaže da je radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje.

(3) Djeca državljanina države članice EEP-a i drugi roditelj koji skrbi o djeci, bez obzira na državljanstvo, zadržavaju pravo na privremeni boravak u slučaju da državljanin države članice EEP-a umre ili napusti Republiku Hrvatsku, ako djeca borave u Republici Hrvatskoj i upisana su u obrazovnu ustanovu, do završetka školovanja.

(4) U slučaju rastave ili poništenja braka, član obitelji državljanina države članice EEP-a, koji je i sam državljanin države članice EEP-a, zadržava pravo na privremeni boravak ukoliko je radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje ili ako boravi u Republici Hrvatskoj u svrhu studiranja i priloži izjavu o sredstvima za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te ako ima zdravstveno osiguranje.

(5) U slučaju rastave ili poništenja braka član obitelji državljanina države članice EEP-a koji nije državljanin države članice EEP-a, a koji je radnik ili samostalni djelatnik ili ima osigurana sredstva za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova obitelji te zdravstveno osiguranje, zadržava pravo na privremeni boravak:

1. ako je brak trajao najmanje 3 godine, pri čemu su bračni drugovi najmanje jednu godinu boravili u Republici Hrvatskoj,
2. u slučaju izvršavanja roditeljskog prava nad djecom državljanina države članice EEP-a koja su mu dogovorom bračnih drugova ili sudskom odlukom dana na skrb ili odgoj,
3. u slučaju izvršavanja roditeljskog prava nad maloljetnom djecom koja borave u Republici Hrvatskoj i koja su dogovorom bračnih drugova ili sudskom odlukom dana na skrb ili odgoj drugom roditelju,
4. zbog iznimno teških okolnosti kao što je obiteljsko nasilje.

(6) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na osobe u izvanbračnoj zajednici odnosno trajnoj vezi.

Prestanak privremenog boravka članu obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a

Članak 172.

(1) Privremeni boravak prestaje članu obitelji iz članka 162. ovoga Zakona koji nije državljanin države članice EEP-a ako:

1. ima zabranu ulaska i boravka,
2. odjavi boravak iz Republike Hrvatske,
3. je privremeni boravak stekao davanjem neistinitih podataka ili je prikrivio stvarni cilj i okolnosti koje su bile odlučujuće kod prijave privremenog boravka,
4. više ne ispunjava uvjete za privremeni boravak,

5. je za vrijeme trajanja privremenog boravka boravio izvan Republike Hrvatske duže od 6 mjeseci godišnje,

6. ako je za vrijeme trajanja privremenog boravka boravio izvan Republike Hrvatske duže od 1 godine neprekidno, osim ako je bio odsutan iz opravdanih razloga kao što su trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studij, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu, služenje vojnog roka.

(2) Rješenje o prestanku privremenog boravka donosi policijska uprava, odnosno policijska postaja. Protiv rješenja može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Stalni boravak državljanina države članice EEP-a

Članak 173.

(1) Državljanin države članice EEP-a ima pravo na stalni boravak nakon 5 godina neprekidnog zakonitog boravka u Republici Hrvatskoj.

(2) Na neprekidnost boravka iz stavka 1. ovoga članka ne utječe vrijeme odsutnosti iz Republike Hrvatske:

1. do 6 mjeseci godišnje,
2. do 12 mjeseci neprekidno, iz opravdanih razloga, kao što su trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studij, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu,
3. radi služenja vojnog roka.

(3) Neprekidnost boravka dokazuje se bilo kojim dokazom koji se može prihvatiti u upravnom postupku u Republici Hrvatskoj, a kontinuitet se prekida izvršnom odlukom o protjerivanju.

(4) Policijska uprava odnosno policijska postaja državljaninu države članice EEP-a na njegov zahtjev u što kraćem roku izdaje iskaznicu kojom se potvrđuje stalni boravak, a nakon provjere dužine boravka.

(5) Protiv odluke policijske uprave odnosno policijske postaje iz stavka 4. ovoga članka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Članak 174.

(1) Iznimno od članka 173. stavka 1. državljanin države članice EEP-a ostvaruje pravo na stalni boravak ako je:

1. kao radnik ili samostalni djelatnik prestao s radom i koji ima uvjete za starosnu mirovinu u Republici Hrvatskoj, a u Republici Hrvatskoj je bio zaposlen najmanje prethodnih 12 mjeseci i neprekidno je boravio u Republici Hrvatskoj duže od 3 godine,
2. prijevremeno umirovljen, a u Republici Hrvatskoj je bio zaposlen najmanje prethodnih 12 mjeseci i neprekidno je boravio u Republici Hrvatskoj duže od 3 godine,
3. kao radnik ili samostalni djelatnik zbog trajne nesposobnosti za rad, prestao s radom u Republici Hrvatskoj, a neprekidno je boravio u Republici Hrvatskoj duže od 2 godine,
4. kao radnik ili samostalni djelatnik prestao s radom u Republici Hrvatskoj, zbog trajne nesposobnosti za rad koja je posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, na temelju koje je u Republici Hrvatskoj ostvarena invalidska mirovina, neovisno o trajanju boravka u Republici Hrvatskoj,

5. kao radnik ili samostalni djelatnik nakon 3 godine neprekidnog zaposlenja i boravka u Republici Hrvatskoj zaposlen u drugoj državi članici EEP-a, a zadržava boravište u Republici Hrvatskoj i svaki se dan ili barem jednom na tjedan vraća u Republiku Hrvatsku.

(2) Razdoblje zaposlenja radnika ili samostalnog djelatnika koji radi na području druge države članice EEP – a, a zadržava boravište u Republici Hrvatskoj, smatrat će se kao vrijeme provedeno u Republici Hrvatskoj za ostvarivanje prava iz stavka 1. točke 1., 2, 3. i 4. ovoga članka.

(3) Razdoblje nezaposlenosti evidentirano pri nadležnom zavodu za zapošljavanje do kojeg je došlo bez krivnje radnika, te razdoblje privremene spriječenosti za rad, zbog bolesti ili ozljede, smatra se razdobljem zaposlenja.

(4) Državljaninu države članice EEP-a iz stavka 1. točke 1., 2., 3. i 4. ovoga članka, čiji bračni ili izvanbračni drug s kojim zajedno boravi u Republici Hrvatskoj ima hrvatsko državljanstvo ili mu je hrvatsko državljanstvo prestalo nakon zaključenja braka, stalni boravak odobrit će se bez obzira na trajanje boravka i zaposlenja u Republici Hrvatskoj.

Prestanak stalnog boravka državljanina države članice EEP-a

Članak 175.

(1) Stalni boravak prestaje državljaninu države članice EEP-a:

1. ako mu je zabranjen ulazak i boravak,
2. ako boravi izvan Republike Hrvatske duže od dvije godine neprekidno.

(2) Rješenje o prestanku stalnog boravka iz stavka 1. ovoga članka donosi policijska uprava odnosno policijska postaja. Protiv rješenja može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Stalni boravak za člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a

Članak 176.

(1) Član obitelji iz članka 162. ovoga Zakona, koji nije državljanin države članice EEP-a, a neprekidno zakonito boravi najmanje 5 godina s državljaninom države članice EEP-a u Republici Hrvatskoj ima pravo na stalni boravak.

(2) Na neprekidnost boravka iz stavka 1. ovoga članka ne utječe vrijeme odsutnosti iz Republike Hrvatske:

1. do 6 mjeseci godišnje,
2. do 12 mjeseci neprekidno, iz opravdanih razloga kao što su trudnoća, rođenje djece, ozbiljna bolest, studij, stručno osposobljavanje, upućivanje na rad u drugu državu,
3. radi služenja vojnog roka.

(3) Neprekidnost boravka dokazuje se bilo kojim dokazom koji se može prihvatiti u upravnom postupku u Republici Hrvatskoj, a kontinuitet se prekida izvršnom odlukom o protjerivanju.

Iznimka od općeg uvjeta za stjecanje stalnog boravka

Članak 177.

(1) Član obitelji iz članka 162. ovoga Zakona koji s državljaninom države članice EEP-a boravi u Republici Hrvatskoj manje od 5 godina neprekidno ima pravo na stalni boravak ako je:

1. državljanin države članice EEP-a umro za vrijeme trajanja privremenog boravka u svrhu rada koji je trajao neprekidno 2 godine prije smrti ili je smrt nastupila kao posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti,

2. bračni drug koji je izgubio hrvatsko državljanstvo ženidbom/udajom za radnika ili samostalnog djelatnika državljanina države članice EEP-a.

(2) Pravo na stalni boravak, bez obzira na trajanje boravka u Republici Hrvatskoj, ima i član obitelji koji boravi u Republici Hrvatskoj s državljaninom države članice EEP-a koji je stekao pravo stalnog boravka sukladno članku 174. ovoga Zakona.

Iskaznica stalnog boravka za člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a

Članak 178.

(1) Članu obitelji iz članka 162. ovoga Zakona, koji nije državljanin države članice EEP-a, a ima pravo na stalni boravak, izdat će se dozvola stalnog boravka u roku od 6 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

(2) Zahtjev za izdavanje dozvole stalnog boravka podnosi se policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka, prije isteka važenja boravišne iskaznice za člana obitelji državljanina EEP-a.

(3) Iskaznica stalnog boravka iz stavka 2. ovoga članka izdaje se s rokom važenja do 10 godina i automatski se obnavlja.

(4) Boravak člana obitelji iz stavka 1. ovoga članka izvan Republike Hrvatske kraće od 2 godine neprekidno ne utječe na važenje dozvole stalnog boravka.

(5) Protiv odluke policijske uprave odnosno policijske postaje o zahtjevu za izdavanje dozvole stalnog boravka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Prestanak stalnog boravka člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a

Članak 179.

(1) Stalni boravak prestaje članu obitelji iz članka 162. ovoga Zakona koji nije državljanin države članice EEP-a ako:

1. ima zabranu ulaska i boravka,

2. boravi izvan Republike Hrvatske duže od dvije godine neprekidno.

(2) Rješenje o prestanku stalnog boravka iz stavka 1. ovoga članka donosi policijska uprava odnosno policijska postaja. Protiv rješenja može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Protjerivanje državljanina države članice EEP-a i člana njegove obitelji

Članak 180.

(1) Državljanina države članice EEP-a i člana njegove obitelji može se protjerati iz Republike Hrvatske ako predstavlja prijetnju za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

(2) Državljanina države članice EEP-a i člana obitelji ne može se protjerati ako se bolest koja ugrožava javno zdravlje pojavila 3 mjeseca nakon ulaska u Republiku Hrvatsku.

(3) Prilikom donošenja odluke o protjerivanju državljanina države članice EEP-a i člana njegove obitelji uzet će se u obzir duljina boravka, starosna dob, zdravstveno stanje, obiteljske i gospodarske prilike, stupanj njegove socijalne i kulturne integracije u Republici Hrvatskoj te njegove veze s državom podrijetla.

(4) Odluka o protjerivanju državljanina države članice EEP-a i člana njegove obitelji koji :

1. je na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj,
2. neprekidno zakonito boravi u Republici Hrvatskoj 10 godina,
3. je maloljetan,

može se donijeti samo ako postoji jedan od razloga iz članka 106. ovoga Zakona.

(5) U smislu članka 105. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, smatra se da državljanin države članice EEP-a i član njegove obitelji nezakonito boravi ako boravi u Republici Hrvatskoj za vrijeme trajanja zabrane ulaska i boravka.

(6) Rok za napuštanje Republike Hrvatske državljaninu države članice EEP-a i članu njegove obitelji ne smije biti kraći od 30 dana.

(7) U slučajevima u kojima se rješenje o protjerivanju državljanina države članice EEP-a i člana njegove obitelji donosi na temelju sudske odluke žalba protiv rješenja o protjerivanju ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 181.

(1) Državljanin države članice EEP-a i član njegove obitelji ne smije boraviti u Republici Hrvatskoj za vrijeme trajanja zabrane ulaska i boravka, osim ako je potrebno da u postupku pred tijelom koje odlučuje o njegovom protjerivanju osobno iznese svoju obranu na poziv tog tijela.

(2) Državljanin države članice EEP-a i član njegove obitelji kojem je zabranjen ulazak i boravak može podnijeti zahtjev za ukidanje i skraćivanje zabrane ulaska i boravka u skladu sa člankom 109. ovoga Zakona.

(3) Ako odluka o protjerivanju državljanina države članice EEP-a ili člana njegove obitelji nije izvršena u roku od 2 godine, tijelo koje ju je donijelo provjerit će postoje li razlozi iz stavka 1. ovoga članka i ako utvrdi da razlozi ne postoje, poništiti će odluku o protjerivanju.

Članak 182.

Na državljanina države članice EEP-a i člana njegove obitelji primjenjuju se odredbe glave VI. ovoga Zakona, osim odredbi članka 101. stavka 2., članka 104., članka 105. stavka 2., članka 107. stavka 5., članka 108. stavka 3., članka 110., članka 114. stavak 2., članka 115., članka 117., članka 119., članka 120., članka 121., članka 122. i članka 135.

Članak 183.

(1) Potvrda o prijavi privremenog boravka odnosno isprava kojom se potvrđuje stalni boravak, koje se izdaju državljaninu države članice EEP-a, te potvrda o podnesenom zahtjevu za izdavanje boravišne iskaznice za člana obitelji državljanina Unije, boravišna iskaznica za člana obitelji državljanina Unije i iskaznica za stalni boravak koje se izdaju članu obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a, nisu preduvjeti za ostvarivanje prava ili za obavljanje upravnih formalnosti, ako se svojstvo korisnika prava može dokazati nekim drugim dokaznim sredstvom.

(2) Državljanin države članice EEP-a i članovi njegove obitelji dužni su nositi isprave iz stavka 1. ovoga članka i na zahtjev službene osobe dati ih na uvid.

(3) Državljanin države članice EEP-a i članovi njegove obitelji koji nemaju isprave iz stavka 1. ovoga članka odnosno drugu ispravu o identitetu dužni su na zahtjev policijskog službenika dati osobne podatke.

(4) Državljanin države članice EEP-a i članovi njegove obitelji ne smiju dati svoje isprave drugom da se njima služi i ne smiju se služiti nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom.

(5) Državljanin države članice EEP-a i član njegove obitelji dužni su prijaviti adresu stanovanja, boravište ili prebivalište najkasnije 8 dana od dana dolaska u Republiku Hrvatsku odnosno od promjene adrese stanovanja, boravišta ili prebivališta.

(6) Prestanak važenja isprava iz stavka 1. ovoga članka ne predstavlja osnovu za prestanak boravka ili protjerivanje iz Republike Hrvatske.

**XI. BORAVAK I RAD DRŽAVLJANA TREĆIH DRŽAVA
KOJI IMAJU ODOBREN STALNI BORAVAK U DRUGOJ DRŽAVI
ČLANICI EEP-a I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**

**Ulazak i boravak državljanina treće države koji ima odobrenje
stalnog boravka u drugoj državi članici EEP-a**

Članak 184.

(1) Državljanin treće države koji u drugoj državi članici EEP-a ima odobren stalni boravak može boraviti na području Republike Hrvatske do 3 mjeseca od dana ulaska u Republiku Hrvatsku odnosno do isteka roka na koji je izdana viza ili boravišna iskaznica koju je izdala druga država članica EEP-a, ako je rok važenja vize ili boravišne iskaznice kraći od 3

mjeseca.

(2) Državljanin treće države iz stavka 1. ovoga članka koji namjerava boraviti duže od 3 mjeseca u Republici Hrvatskoj dužan je prije isteka roka valjanosti vize ili boravišne iskaznice koju je izdala druga država članica, policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka. O podnesenom zahtjevu izdaje se potvrda.

(3) Državljanin treće države iz stavka 1. ovoga članka na temelju potvrde o podnijetom zahtjevu za privremeni boravak može boraviti u Republici Hrvatskoj do izvršnosti odluke o njegovom zahtjevu.

Odobrenje privremenog boravka državljanina treće države koji ima odobrenje stalnog boravka u drugoj državi članici EEP-a

Članak 185.

Državljaninu treće države iz članka 184. ovoga Zakona odobrit će se privremeni boravak ako ima:

1. valjanu putnu ispravu,
2. sredstva za vlastito uzdržavanje i za uzdržavanje članova obitelji,
3. zdravstveno osiguranje te
4. ispunjava ostale uvjete za odobrenje privremenog boravka s obzirom na svrhu.

Odobrenje privremenog boravka članu obitelji

Članak 186.

Članu obitelji državljanina treće države iz članka 184. ovoga Zakona koji u Republici Hrvatskoj ima odobren privremeni ili stalni boravak odobrit će se privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji:

1. ako u drugoj državi članici EEP-a ima odobren boravak i
2. ako je s državljaninom treće države boravio u zajedničkom domaćinstvu u državi u kojoj državljanin treće države ima stalni boravak.

Članak 187.

Članovima obitelji državljanina treće države iz članka 184. ovoga Zakona smatraju se:

1. bračni drugovi,
2. maloljetna zajednička djeca bračnih drugova, njihova maloljetna posvojena djeca te maloljetna djeca svakog od njih, a koja nisu zasnovala vlastitu obitelj,
3. roditelji ili posvojitelji maloljetne djece.

Podnošenje zahtjeva za privremeni boravak

Članak 188.

(1) Državljanin treće države iz članka 184. ovoga Zakona i član njegove obitelji zahtjev za odobrenje privremenog boravka mogu podnijeti i u diplomatskoj misiji, odnosno

konzularnom uredu Republike Hrvatske u državi članici EEP-a u kojoj imaju odobren boravak.

(2) Stranci iz stavka 1. ovoga članka mogu ući u Republiku Hrvatsku prije donošenja odluke o zahtjevu za odobrenje privremenog boravka, o čemu moraju obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

(3) O podnesenom zahtjevu za izdavanjem odobrenja za privremeni boravak policijska uprava odnosno policijska postaja, diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske izdat će potvrdu na temelju koje stranci iz stavka 1. ovoga članka mogu boraviti u Republici Hrvatskoj do izvršnosti odluke o zahtjevu.

Obavijest druge države članice EEP-a

Članak 189.

O odobrenju privremenog ili stalnog boravka, produženju privremenog boravka ili odluci na temelju koje je dužan napustiti državu, policijska uprava odnosno policijska postaja će obavijestiti nadležno tijelo druge države članice EEP-a u kojoj stranac ima odobren stalni boravak.

Članak 190.

Na državljane trećih država iz članka 184. ovoga Zakona i članove njihove obitelji, na odgovarajući se način primjenjuju i odredbe drugih glava ovoga Zakona koje nisu u suprotnosti i nisu opisane ovom glavom.

XII. BORAVAK I RAD VISOKOKVALIFICIRANIH DRŽAVLJANA TREĆIH DRŽAVA

Izdavanje dozvole boravka i rada „EU plave karte“

Članak 191.

(1) Državljanin treće države koji je visokokvalificirani radnik dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole boravka i rada u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske ili policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka.

(2) Dozvola boravka i rada („EU plava karta“) za državljanina treće države koji je visokokvalificirani radnik istodobno je odobrenje za privremeni boravak i rad na području Republike Hrvatske.

(3) Dozvola iz stavka 2. ovoga članka izdaje se rokom važenja do 2 godine.

(4) Ako je ugovor o radu sklopljen za razdoblje manje od 2 godine, dozvola boravka i rada izdat će se za razdoblje trajanja ugovora o radu uvećano za dodatna 3 mjeseca.

(5) Dozvola boravka i rada može se odobriti državljaninu treće države koji uz ispunjavanje uvjeta iz članka 54. ovoga Zakona priloži:

1. ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor za obavljanje poslova visokokvalificiranog radnika, u vremenskom trajanju od najmanje godinu dana,

2. dokaz o visokoškolskoj izobrazbi ili završenom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju ili integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju ili specijalističkom diplomskom stručnom studiju.

(6) U priloženom ugovoru o radu ili drugom odgovarajućem ugovoru mora biti naznačena i bruto godišnja plaća u iznosu koji ne smije biti manji od 1,5 prosječne bruto godišnje plaće koja se isplaćuje u grani djelatnosti u kojoj se državljanin treće države zapošljava prema službeno objavljenom podatku nadležnog tijela za statistiku.

Odbijanje izdavanja „EU plave karte“

Članak 192.

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole boravka i rada bit će odbijen ako državljanin treće države ne ispunjava uvjete iz članka 191. stavka 5. i 6. ovoga Zakona ili ako se utvrdi da je priložena dokumentacija prijevarno stečena, prepravljena ili krivotvorena.

(2) Policijska uprava odnosno policijska postaja može odbiti izdavanje dozvole boravka i rada ako poslodavac krši propise o radu ili ako državljanin treće države krši odredbe ovoga Zakona koje se odnose na ulazak, boravak i rad stranaca.

(3) Policijska uprava odnosno policijska postaja odlučit će o zahtjevu za izdavanje dozvole boravka i rada u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(4) Protiv odluke policijske uprave odnosno policijske postaje može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Rad temeljem „EU plave karte“

Članak 193.

(1) Državljanin treće države kojem je izdana „EU plava karta“ (u daljnjem tekstu: nositelj „EU plave karte“) može raditi u Republici Hrvatskoj samo na onim poslovima za koje mu je izdana dozvola za boravak i rad i samo kod onog poslodavca s kojim je zasnovao radni odnos.

(2) Nositelja „EU plave karte“ poslodavac može zaposliti samo na onim poslovima za koje mu je izdana dozvola za boravak i rad.

(3) U slučaju prestanka ugovora o radu ili drugog odgovarajućeg ugovora te prestanka postojanja drugih uvjeta na temelju kojih je izdana dozvola boravka i rada, poslodavac i nositelj „EU plave karte“ dužni su o tome obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju, u roku od 8 dana od dana nastanka okolnosti koje predstavljaju razlog za prestanak dozvole boravka i rada.

Produženje „EU plave karte“

Članak 194.

(1) Zahtjev za produženjem „EU plave karte“ podnosi se policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravišta nositelja „EU plave karte“ najkasnije 30 dana prije isteka roka važeće dozvole.

(2) Nositelj „EU plave karte“ koji je podnio zahtjev za produženjem dozvole boravka i rada prije njezina isteka, može ostati u Republici Hrvatskoj do izvršnosti odluke o zahtjevu.

Promjena poslodavca

Članak 195.

(1) Nositelj „EU plave karte“ koji u prve 2 godine boravka u Republici Hrvatskoj promijeni poslodavca, dužan je u roku od 8 dana od dana prestanka radnog odnosa kod prvog poslodavca nadležnoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji, podnijeti zahtjev za izdavanjem nove „EU plave karte“.

(2) Nakon proteka razdoblja od 2 godine nositelj „EU plave karte“ o promjeni zaposlenja dužan je obavijestiti nadležnu policijsku upravu odnosno policijsku postaju u roku od 8 dana od dana promjene zaposlenja i dostaviti novi ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor s novim poslodavcem.

(3) „EU plava karta“ iz stavka 2. ovoga članka važi do njenog isteka.

Prava nositelja „EU plave karte“

Članak 196.

(1) Nositelju „EU plave karte“ u Republici Hrvatskoj jamče se prava sukladno članku 86. i 98. stavku 1. točke 2. do 7. i stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Nositelj „EU plave karte“ ima pravo na priznavanje diplome i stručnih kvalifikacija sukladno posebnim propisima.

Prestanak valjanosti „EU plave karte“

Članak 197.

(1) Nositelju „EU plave karte“, izdana dozvola boravka i rada prestaje ako:

1. nije obavijestio policijsku upravu odnosno policijsku postaju o promjeni poslodavca,
2. radi kod poslodavca za kojeg mu nije izdana „EU plava karta“,
3. radi poslove za koje mu nije izdana „EU plava karta“ protivno odredbama ovoga Zakona,
4. radi druge poslove za koje nije mogao ishoditi „EU plavu kartu“,
5. nema sredstva za uzdržavanje i prijavio se kao tražitelj socijalne pomoći,
6. su prestali uvjeti temeljem kojih je dozvola boravka i rada izdana,

7. je za vrijeme važenja „EU plave karte“ duže od 3 mjeseca neprekidno nezaposlen ili ako je ostao nezaposlen dva ili više puta,

8. predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje,

9. ima zabranu ulaska i boraka.

(2) Nositelju „EU plave karte“ koji za vrijeme njenog važenja postane nezaposlen najduže do 3 mjeseca neprekidno neće prestati njezino važenje.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka nositelj „EU plave karte“ može tražiti drugo zaposlenje o čemu je dužan obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju.

(4) O prestanku važenja „EU plave karte“ policijska uprava odnosno policijska postaja donosi rješenje protiv kojeg se može izjaviti žalba o kojoj odlučuje Povjerenstvo.

Privremeni boravak za člana obitelji nositelja „EU plave karte“

Članak 198.

(1) Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji može se odobriti članu obitelji nositelja „EU plave karte“ iz članka 56. ovoga Zakona pod uvjetima propisanim odredbama ovoga Zakona.

(2) Zahtjev za spajanje obitelji može se podnijeti u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske ili u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka.

(3) Privremeni boravak članu obitelji odobrit će se na vrijeme na koje je izdana „EU plava karta“ državljaninu treće države s kojim se traži spajanje u Republici Hrvatskoj.

(4) Član obitelji kojem je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji može se zaposliti u Republici Hrvatskoj sukladno članku 73. ovoga Zakona.

Stalni boravak nositelja „EU plave karte“

Članak 199.

(1) Stalni boravak može se odobriti nositelju „EU plave karte“ koji do dana podnošenja zahtjeva ima u Republici Hrvatskoj odobrenu „EU plavu kartu“ u neprekidnom trajanju od 5 godina.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, stalni boravak može se odobriti državljaninu treće države koji je na području drugih država članica Europske unije boravio neprekidno 5 godina kao nositelj „EU plave karte“, a od čega najmanje 2 godine prije podnošenja zahtjeva kao nositelj „EU plave karte“ u Republici Hrvatskoj.

(3) Stalni boravak može se odobriti nositelju „EU plave karte“ koji ispunjava uvjete iz članka 96. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Na neprekidnost boravka iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne utječe izbjivanje s područja EEP-a do 12 mjeseci uzastopno ili višekratno do 18 mjeseci.

(5) Razdoblje izbivanja s područja EEP-a iz stavka 4. ovoga članka može se produžiti na uzastopna 24 mjeseca ako državljanin treće države dokaže da je izbivao zbog gospodarske djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe ili da je obavljao dobrotvorni rad ili studirao u državi svog podrijetla.

(6) U dozvolu stalnog boravka unijeti će se napomena „bivši nositelj EU plave karte“.

Prestanak stalnog boravka „bivši nositelj EU plave karte“

Članak 200.

Državljaninu treće države „bivšem nositelju EU plave karte“ stalni boravak prestaje ako:

1. ima zabranu ulaska i boravka,
2. se iselio ili neprekidno boravio u inozemstvu duže od 24 mjeseca uzastopno.

Preseljenje nositelja „EU plave karte“

Članak 201.

(1) Državljanin treće države koji ima izdanu „EU plavu kartu“ u drugoj državi članici EEP-a, može nakon 18 mjeseci od dana njena izdavanja, preseliti i zatražiti dozvolu boravka i rada u Republici Hrvatskoj.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se sukladno članku 191. ovoga Zakona najkasnije mjesec dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku.

(3) O odluci o zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka policijska uprava odnosno policijska postaja obavještava državu članicu EEP-a iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Republika Hrvatska će dozvoliti ulazak i boravak nositelju „EU plave karte“ iz članka 191. stavka 2. ovoga Zakona i članu njegove obitelji ako im je druga država članica EEP-a odbila izdavanje „EU plave karte“ ili ako je prema njima primijenila mjere za napuštanje države.

(5) Stavak 4. ovoga članka primijeniti će se i ako je „EU plava karta“ iz članka 191. ovoga Zakona istekla ili prestala važiti.

(6) Nositelj „EU plave karte“ koji se zajedno sa članovima obitelji vraća u Republiku Hrvatsku sukladno stavku 4. ovoga članka, ukoliko ima važeću „EU plavu kartu“ ima pravo raditi i o promjeni poslodavca dužan je izvijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju sukladno članku 195. ovoga Zakona. Ukoliko mu „EU plava karta“ više nije valjana, dužan je podnijeti novi zahtjev za njeno izdavanje sukladno članku 191. ovoga Zakona.

Članak 202.

(1) Članovi obitelji državljanina treće države iz članka 56. ovoga Zakona kojima je sukladno članku 201. ovoga Zakona izdana „EU plava karta“ u Republici Hrvatskoj imaju pravo pridružiti mu se ukoliko su s njim zakonito boravili u drugoj državi članici EEP-a.

(2) Članovi obitelji iz stavka 1. ovoga članka dužni su u roku od mjesec dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku, u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka podnijeti zahtjev za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji.

(3) Uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka prilaže se:

1. valjana putna isprava, odnosno viza ako je potrebna,
2. boravišna dozvola kojom se dokazuje da su kao članovi obitelji boravili na području države članice iz stavka 1. ovoga članka,
3. dokaz o zdravstvenom osiguranju i
4. dokaz o posjedovanju sredstava za uzdržavanje.

Članak 203.

Na visokokvalificiranog državljanina treće države i članove njegove obitelji, na odgovarajući se način primjenjuju i druge odredbe ovoga Zakona ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ove glave.

XIII. ZBIRKE PODATAKA

Članak 204.

(1) Radi učinkovite kontrole provođenja postupaka propisanih ovim Zakonom Ministarstvo vodi zbirke podataka o:

1. strancima kojima je izdana putna isprava za strance i viza,
2. strancima kojima je odbijena, skraćena ili poništena viza
3. strancima kojima je odobren i odbijen ulazak i izlazak,
4. strancima na kratkotrajnom, privremenom i stalnom boravku,
5. strancima kojima je izdana dozvola za boravak i rad,
6. strancima kojima je prestao boravak,
7. strancima prema kojima je primijenjena mjera za napuštanje Republike Hrvatske,
8. osobnim iskaznicama za stranca,
9. putnim ispravama za stranca,
10. privremeno zadržanim stranim putnim ispravama,
11. prijavi i odjavi smješta stranaca na kratkotrajnom boravku, boravišta, prebivališt i adrese stanovanja stranaca kojima je odobren boravak,
12. uzetim otiscima prstiju i fotografiranju stranaca prema kojima su poduzete mjere za napuštanje države,
13. ispravama izdanim strancima iz glave X, XI i XII ovoga Zakona.

(2) Sastavni dio zbirki podataka iz stavka 1. ovoga članka je i osobni identifikacijski broj, koji se dodjeljuje i koristi sukladno Zakonu o osobnom identifikacijskom broju.

Članak 205.

(1) Ministarstvo nadležno za vanjske poslove vodi zbirku podataka o zahtjevima za izdavanje vize, produljenim vizama, izdanim, odbijenim, poništenim i ukinutim vizama.

(2) Zbirka podataka iz stavka 1. ovoga članka vodi se u Hrvatskom viznom informacijskom sustavu sukladno članku 20. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo nadležno za vanjske poslove vodi zbirku podataka o zahtjevima za izdavanje putnih isprava za strance, putnim ispravama za strance i odobrenim boravcima stranaca, podnesenim i izdanim u diplomatskim misijama, odnosno konzularnim uredima Republike Hrvatske.

Članak 206.

Osobni podaci sadržani u zbirkama podataka iz članka 204. i 205. ovoga Zakona prikupljaju se, pohranjuju i obrađuju sukladno posebnom propisu o zaštiti osobnih podataka ako je to u interesu stranca, a može se pretpostaviti da se on tome ne bi protivio ili ako je to potrebno radi provjeravanja podataka o strancu.

XIV. INSPEKCIJSKI I UPRAVNI NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA

Članak 207.

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na rad stranaca provode tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na obvezu prijave boravka stranaca provodi Ministarstvo.
- (3) Kada se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je rad stranca protivan odredbama ovoga Zakona, protiv stranca, pravne ili fizičke osobe koja je sa strancem zasnovala radni odnos ili koristi njegov rad, odgovorne osobe u pravnoj osobi, odnosno stranca koji pruža usluge u ime inozemnog poslodavca, podnijet će se optužni prijedlog prekršajnom sudu, donijeti prekršajni nalog ili obvezni prekršajni nalog.
- (4) Inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona koje se odnose na uvjete rada i prava raspoređenih radnika obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada.
- (5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona koje se odnose na uvjete rada i prava raspoređenih radnika obavlja i druga inspekcija nadležnog tijela državne uprave, kada je to propisano posebnim propisom.
- (6) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona provode tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti.
- (7) Upravni nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona koje se odnose na uvjete rada i prava raspoređenih radnika obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove rada ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 208.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora nadležni inspektor tijela iz članka 207. stavka 1. ovoga Zakona će usmenim rješenjem u zapisnik, u trajanju od 30 dana, zabraniti poslodavcu – pravnoj osobi ili poslodavcu – fizičkoj osobi obavljanje djelatnosti odnosno strancu pružanje usluga za inozemnog poslodavca u nadziranom poslovnom objektu odnosno prostoru, ako utvrdi da je tijekom nadzora za poslodavca radio stranac protivno odredbama ovoga Zakona, kojima je utvrđena obveza ishođenja dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izvršava se pečačenjem poslovnih prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili na drugi pogodan način, u roku od 2 dana od dana izricanja usmenog rješenja na zapisnik.

(3) Iznimno, mjera zabrane obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka neće se izvršiti, a usmeno izrečeno rješenje će se ukinuti ako poslodavac – pravna osoba ili poslodavac – fizička osoba kojoj je mjera izrečena u roku od 2 dana od dana izricanja mjere, nadležnom inspektoru iz stavka 1. ovoga članka dostavi dokaz da je izvršila uplatu novčanog iznosa u iznosu od 30.000,00 kuna, za svakog stranca, u korist Državnog proračuna.

(4) Ako policijski službenik Ministarstva u okviru svog djelokruga rada, utvrdi postojanje okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, podnijet će optužni prijedlog ili donijeti prekršaji nalog i o tome bez odgode obavijestiti nadležno tijelo iz članka 207. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 209.

Žalba izjavljena protiv rješenja donesenog na temelju odredbe 208. ovoga Zakona ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 210.

Pravna ili fizička osoba na koju se odnosi usmeno rješenje iz članka 208. stavka 1. ovoga Zakona može pisanim putem za vrijeme trajanja mjere pečačenja poslovnih prostorija zatražiti da se zapečaćene prostorije privremeno otpečate i u prisutnosti inspektora odmah izuzeti pokvarljive namirnice i poduzeti druge sigurnosne mjere radi sprječavanja štete.

Članak 211.

Radi provođenja inspeksijskog nadzora pravne i fizičke osobe dužne su pružiti sve podatke i omogućiti pristup u zatvorene ili ograđene prostorije i poslovne prostore.

Obveza plaćanja javnog davanja za zapošljavanje stranca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj

Članak 212.

(1) Poslodavac koji zapošljava ili se koristi radom stranca koji nezakonito boravi na području Republike Hrvatske obveznik je javnog davanja te plaćanja zatezne kamate i odgovarajuće novčane kazne.

(2) Pod obvezom za javno davanje se, u smislu stavka 1. ovoga članka, smatra novčani iznos u kunama te sadrži sve poreze i doprinose za obvezna socijalna osiguranja koje bi poslodavac platio da je stranac bio zakonito zaposlen.

Utvrđivanje trajanja rada stranca

Članak 213.

Razdobljem u kojemu je stranac radio smatra se razdoblje unatrag najmanje 3 mjeseca od dana kada je stranac zatečen na radu osim ako je tako utvrđeno razdoblje u suprotnosti s dokazima koje isključivo dostavljaju poslodavac ili stranac.

Obračun iznosa obveze za javno davanje

Članak 214.

(1) Iznos obveze za javno davanje iz članka 212. ovoga Zakona obračunava se prema utvrđenoj osnovici za obračun polazeći od iznosa izravno ili neizravno isplaćenog iznosa primitka u kunama, odnosno iznosa tržišne vrijednosti primitka u naravi.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada nema podataka niti dokaza o izravno ili neizravno isplaćenom iznosu primitka u kunama niti podataka i dokaza o vrsti i tržišnoj vrijednosti primitka u naravi, iznos obveze za javno davanje obračunava se prema utvrđenoj osnovici za obračun polazeći od vrijednosti što je ekvivalent vrijednosti primitka koji bi strancu bio dodijeljen u slučaju radnog odnosa, a to mogu biti iznos uobičajene plaće za isti ili sličan posao i isto trajanje rada koji bi radniku kod istog poslodavca proizašao kao pravo prema kolektivnom ugovoru ili Zakonu o minimalnoj plaći.

(3) Pod primitkom u naravi iz stavka 1. ovoga članka smatra se predaja, od strane poslodavca, strancu materijalnog dobra ili davanje prava korištenja dobara i/ili usluga, a vrijednost davanja u naravi utvrđuje se prema tržišnoj vrijednosti, na način kako je uređeno propisima o porezu na dohodak.

Članak 215.

(1) Osnovica za obračun javnog davanja utvrđena prema članku 214. stavku 1. ovoga Zakona smatra se neto primitkom.

(2) Osnovica za obračun javnog davanja utvrđena prema članku 214. stavku 2. ovoga Zakona smatra se bruto primitkom te sadrži iznos obveze za javno davanje i neto primitak radnika.

(3) Osnovica za obračun javnog davanja prema stavcima 1. i 2. ovoga članka utvrđuje se u jedinstvenom iznosu, bez obzira na trajanje rada.

Članak 216.

(1) Obveza za javno davanje, prema osnovici – neto primitku iz članka 215. stavak 1. ovoga Zakona obračunava se primjenom stopa na osnovicu i to:

- na dio osnovice do iznosa 3.168,00 kuna, po stopi od 66,48%
- na dio osnovice iznad 3.168,00 do 8.568, 00 kuna (sljedećih 5.400,00 kuna) po stopi od 95,33% i
- na dio osnovice iznad 8.568,00 kuna, po stopi od 144,17%.

(2) Obveza za javno davanje, prema osnovici – bruto primitku iz članka 215. stavak 2. ovoga Zakona obračunava se primjenom stopa na osnovicu i to:

- na dio osnovice do iznosa 4.500,00 kuna, po stopi od 46,80%
- na dio osnovice iznad 4.500,00 do 13.500,00 kuna (sljedećih 9.000,00 kuna) po stopi od 57,20% i
- na dio osnovice iznad 13.500,00 kuna, po stopi od 69,20%.

Članak 217.

(1) Obveza za javno davanje dostiže na naplatu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja te je opći prihod državnog proračuna i uplaćuje se u korist računa državnog proračuna, pozivom na brojčanu oznaku vrste prihoda propisanu Naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba, Ministarstva financija.

(2) Na iznos obveze za javno davanje koja nije plaćena u roku obračunava se i plaća kamata, za razdoblje od dana dospeljeća do dana plaćanja, sukladno s odredbama propisa koji uređuju obvezu obračuna i plaćanja kamata na javna davanja koja nisu plaćena u roku.

Članak 218.

(1) Tijela iz članka 207. stavka 1. ovoga Zakona koja u provođenju inspekcijskog nadzora utvrde poslodavca koji zapošljavanja stranca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, dužna su o tome obavijestiti Poreznu upravu koja će rješenjem utvrditi poslodavca – obveznika javnog davanja te osnovicu za obračun javnog davanja, razdoblje rada stranca i iznos obveze.

(2) Evidenciju o naplati obveze za javno davanje vodi Porezna uprava, a u slučaju kada se obveza ne uplati u roku pristupit će se naplati prisilnim putem.

Članak 219.

(1) Postupak prisilne naplate prema članku 218. stavku 2. ovoga Zakona i postupke: povrata više uplaćene obveze i obveze plaćene bez pravne osnove, otpisa nenaplative obveze, prodaje duga, zastare, odgode naplate i jamstva te postupke u vezi s ostalim pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom provodi Porezna uprava prema odredbama Općega poreznog zakona.

(2) Iznos naknade strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj te iznos utvrđene i uplaćene obveze za javno davanje prema toj naknadi ne smatraju se porezno priznatim izdatkom poslodavcu.

XV. KAZNENE ODREDBE

Članak 220.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se stranac koji:

1. se služi putnom ispravom s kojom nije ušao u Republiku Hrvatsku ili nije izašao s putnom ispravom s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku (članak 3.),
2. ne podnese zahtjev za odobrenje privremenog boravka za dijete u zakonskom roku (članak 51. stavak 1.),

3. nije podnio zahtjev za produženje privremenog boravka u roku od 30 dana prije isteka roka važećeg privremenog boravka (članak 53. stavak 1.),
4. boravi u Republici Hrvatskoj suprotno svrsi radi koje mu je odobren privremeni boravak (članak 72. stavak 1. točka 5.),
5. se nije prijavio policijskom službeniku na graničnom prijelazu (članak 112. stavak 9.),
6. nije vratio ispravu o privremenoj odgodi prisilnog udaljenja (članak 136. stavak 4.),
7. nije obavijestio policijsku upravu, odnosno policijsku postaju o prestanku postojanja uvjeta na temelju kojih je izdana dozvola za boravak i rad (članak 91. stavak 2.),
8. nema potvrdu o prijavi rada (članak 84. stavak 1.),
9. na zahtjev službene osobe ne da na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet ili je ne nosi sa sobom (članak 139. stavak 2.),
10. u propisanom roku ne podnese zahtjev za zamjenu osobne iskaznice za stranca (članak 142. stavak 2.),
11. ne vrati osobnu iskaznicu za stranca, (članak 143.),
12. ne prijavi gubitak, nestanak ili krađu isprava (članak 144.),
13. ne prijavi ili ne odjavi smještaj, boravište ili prebivalište ii na obrascu prijave ne navede potpune i točne podatke ili bez odgađanja ne dostavi podatke o promjeni trajanja smještaja (članci 147., 148. i 149.)
14. za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj nosi stranu vojnu, policijsku ili carinsku odoru protivno članku 151. i 152. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se poslodavac – fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se poslodavac – pravna osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi koji:

1. ne sklopi ugovor ili nema drugu odgovarajuću potvrdu sa strancem čije usluge koristi (članak 85. stavak 1.),
2. nije obavijestio policijsku upravu, odnosno policijsku postaju o prestanku postojanja uvjeta na temelju kojih je izdana dozvola za boravak i rad (članak 91. stavak 2.),
3. nije obavijestio policijsku upravu, odnosno policijsku postaju o upućivanju radnika na rad izvan mjesta boravišta, odnosno prebivališta (članak 148. stavak 4.).

Članak 221.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 kuna kaznit će se državljanin države članice EEP-a i član njegove obitelji koji:

1. na zahtjev službene osobe ne da na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet ili je ne nosi sa sobom, odbije na zahtjev policijskog službenika dati osobne podatke ili da svoje isprave drugom da se njima služi ili se služi nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom (članak 183. stavak 2., 3. i 4.)
2. ne prijavi ili ne odjavi adresu stanovanja, boravišta ili prebivališta (članak 183. stavak 5.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se član obitelji državljanina države članice EEP-a koji:

1. ne prijavi privremeni boravak u zakonskom roku (članak 157. stavak 1. i 163. stavak 1.)
2. u zakonskom roku ne podnese zahtjev za izdavanje privremenog boravka (članak 169. stavak 2.),

3. u zakonskom roku ne podnese zahtjev za izdavanje stalnog boravka (članak 178. stavak 2.).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se državljanin treće države nositelj „EU plave karte“ koji:

1. nije obavijestio policijsku upravu odnosno policijsku postaju o prestanku postojanja uvjeta na temelju kojih je izdana dozvola boravka i rada „EU plava karta“ (članak 193. stavak 3.),

2. nije podnio zahtjev za produženje dozvole boravka i rada „EU plave karte“ u roku od 30 dana prije isteka roka važeće dozvole boravka i rada (članak 194. stavak 1.),

3. nije podnio zahtjev za izdavanje dozvole boravka i rada „EU plave karte“ u roku od 8 dana (članak 195. stavak 1.),

4. ne obavijesti policijsku upravu odnosno policijsku postaju o promjeni poslodavca (članak 195. stavak 2.).

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se poslodavac - fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se poslodavac – pravna osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi koji nije obavijestila policijsku upravu odnosno policijsku postaju o prestanku postojanja uvjeta na temelju kojih je izdana „EU plava karta“ (članak 193. stavak 3.).

Članak 222.

(1) Kaznom zatvora do 60 dana ili novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se stranac koji:

1. se kreće izvan područja unutar kojeg mu je ograničeno kretanje (članak 4. stavak 2.),

2. nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj (članak 101.),

3. ometa prisilno udaljenje (članak 116. stavak 3.),

4. je napustio centar bez odobrenja ili se nije pridržavao pravila boravka u centru (članak 129. stavak 1.),

5. se ne pridržava obveza koje su mu određene (članak 112. stavak 7. i 136. stavak 3.),

6. na zahtjev službene osobe ne da na uvid putnu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice (članak 139. stavak 3.),

7. nema ispravu o identitetu i na zahtjev policijskog službenika ne da osobne podatke (članak 139. stavak 4.),

8. svoje isprave da drugome da se njima služi, odnosno služi se nevaljanom ili tuđom ispravom kao svojom (članak 139. stavak 5.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje samostalno i bez izricanja kazne.

(3) Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 3 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 223.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se državljanin treće države nositelj „EU plave karte“ koji radi suprotno odredbama članka 193. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka državljaninu treće države može se izreći i zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje samostalno i bez izricanja kazne.

(3) Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 3 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 224.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se stranac:
1. koji radi bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada (članak 73. stavak 1.),

2. koji radi suprotno članku 73. stavku 5. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera protjerivanja samostalno i bez izricanja kazne.

(3) Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 3 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 225.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 23.000,00 kuna, za svakog prevezenog stranca, kaznit će se prijevoznik koji je dovezao stranca koji nema valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice, valjanu vizu ili odobrenje boravka (članak 41. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 23.000,00 kuna, za svakog prevezenog stranca, kaznit će se prijevoznik – fizička osoba koji na svoj trošak nije odvezla stranca s graničnog prijelaza ili iz Republike Hrvatske ili nije preuzela troškove povratka stranca (članak 41. stavak 2. i 3.).

(3) Kaznom zatvora do 60 dana i novčanom kaznom u iznosu od 23.000,00 kuna, za svakog potpomognutog stranca, kaznit će se fizička osoba koja pomaže strancu u nezakonitom prelasku, tranzitu i nezakonitom boravku u Republici Hrvatskoj (članak 43.).

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba u slučaju iz stavka 2. i 3. ovoga članka, a novčanom kaznom u iznosu od 23.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi, za svakog prevezenog, odnosno potpomognutog stranca.

(5) Za prekršaje iz stavaka 3. i 4. ovoga članka, može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

(6) Za prekršaje iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, strancu se može izreći zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje, samostalno i bez izricanja kazne.

(7) Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 3 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 226.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za svakog stranca kaznit će se poslodavac - fizička osoba koja je sa strancem zasnovala radni odnos ili koristi njegov rad, a novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna za svakog stranca kaznit će se poslodavac - pravna osoba koja je sa strancem zasnovala radni odnos ili koristi njegov rad:

1. ako zapošljava stranca koji nema dozvolu za boravak i rad ili potvrdu o prijavi rada (članak 73. stavak 1.),
2. ako zaposli stranca protivno odredbi članka 73. stavka 6. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna za svakog stranca kaznit će se poslodavac - fizička osoba koja zapošljava ili se koristi radom stranca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, a novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 150.000,00 kuna za svakog stranca kaznit će se poslodavac - pravna osoba koja zapošljava ili se koristi radom stranca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj (članak 73. stavak 7.).

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) Za prekršaje iz stavka 2. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(5) Za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se poslodavac - fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se poslodavac - pravna osoba ako ne pruži podatke ili onemogućí pristup u zatvorene ili ograđene prostorije ili poslovne prostore (članak 211.).

(7) Prekršajni postupak za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 3 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 227.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se poslodavac - fizička osoba, za svakog državljanina treće države nositelja „EU plave karte“ kojeg zapošljava ili koristi njegov rad, a novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se poslodavac - pravna osoba odnosno odgovorna osoba u pravnoj osobi za svakog državljanina treće države nositelja „EU plave karte“ kojeg zapošljava ili koristi njegov rad, suprotno članku 193. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

(3) Prekršajni postupak za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka ne može biti pokrenut kada proteknu 3 godine od dana počinjenja prekršaja.

Članak 228.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj strani poslodavac pravna osoba ako ne podnese prije početka upućivanja ili podnese nepotpunu ili netočnu Izjavu o upućivanju (članak 89.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se strani poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

(3) Novčanom kaznom od 31.000,00 do 60.000,00 kuna za svakog stranca kaznit će se za prekršaj primatelj usluge ako zna ili je mogao znati da koristi rad raspoređenog radnika koji nije zakonito zaposlen kod stranog poslodavca (članak 86. stavak 8.)

(4) Novčanom kaznom od 4.000,00 do 6.000,00 kuna za svakog stranca za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se primatelj usluge fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

Članak 229.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 2.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba ako:

1. ne prijavi ili ne odjavi smještaj, boravište ili prebivalište stranca ili na obrascu prijave ne navede potpune i točne podatke ili bez odgađanja ne dostavi podatke o promjeni trajanja smještaja (članak 147., 148. i 149.),

2. službenoj osobi nadležnog tijela ne da na uvid podatke iz evidencije o strancima kojima pruža usluge smještaja (članak 150. stavak 2.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 230.**

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će propis o hrvatskom viznom sustavu iz članka 11. stavka 3., te propis o Hrvatskom viznom informacijskom sustavu iz članka 20. ovoga Zakona na prijedlog ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

(2) Vlada Republike Hrvatske će Uredbom propisati način izračuna i visinu sredstava za uzdržavanje iz članka 54. i 96. ovoga Zakona.

Članak 231.

Ministar nadležan za vanjske poslove uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove donijet će propis o:

1. izdavanju vize, o izgledu i sadržaju obrasca jamstvenoga pisma te o izgledu i sadržaju obrasca odluke o odbijanju, poništenju ili ukidanju vize,

2. izgledu i sadržaju obrasca zahtjeva za izdavanje vize, vize te o izgledu i sadržaju obrasca za unošenje vize.

Članak 232.

(1) Ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će propise o:

- izgledu i sadržaju obrasca rješenja o odbijanju ulaska u Republiku Hrvatsku,
- izgledu i sadržaju obrasca zapovijedi o vraćanju stranca,
- izgledu i sadržaju obrasca zahtjeva za izdavanje odobrenja za privremeni i stalni boravak,
- izgledu i sadržaju obrasca odobrenja za privremeni i stalni boravak,
- izgledu i sadržaju obrasca za pomorce u tranzitu koji za ulazak u Republiku Hrvatsku trebaju vizu,
- izgledu i sadržaju obrasca rješenja o napuštanju Republike Hrvatske i obrasca upozorenja za napuštanje Republike Hrvatske, potvrde o kratkotrajnom boravku, naljepnice zabrane ulaska i boravka, naljepnice otkaza boravka, potvrde o oduzetim novčanim sredstvima, potvrde o naplati troškova prisilnog udaljenja, isprave o privremenoj odgodi prisilnog udaljenja, obrasca izjave o osobnim podacima stranca,
- izgledu i sadržaju obrasca zahtjeva za izdavanje dozvole za boravak i rad,
- izgledu i sadržaju obrasca osobne iskaznice za stranca,
- izgledu i sadržaju obrasca za prijavu smještaja, prijavu i odjavu boravišta, prebivališta i promjenu adrese stanovanja,
- načinu izdavanja, obrascima zahtjeva za izdavanje i obrascima putnih isprava za strance,
- postupanju sa strancima i naplati troškova u slučaju odbijanja ulaska,
- načinu utvrđivanja uvjeta za ulazak, boravak i rad stranaca u Republici Hrvatskoj,
- načinu utvrđivanja uvjeta za ulazak, boravak i rad visokokvalificiranih državljana trećih država,
- izgled i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje „EU plave karte“,
- izgled i sadržaj obrasca odobrenja „EU plave karte“,
- načinu utvrđivanja uvjeta za ulazak i boravak državljana država članica EEP-a i članova njihovih obitelji,
- izgled i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje privremenog i stalnog boravka za državljanu države članice EEP-a i članove njihove obitelji,
- izgled i sadržaj obrasca potvrde o prijavi privremenog boravka odnosno isprave kojom se potvrđuje stalni boravak koje se izdaju državljaninu države članice EEP-a, te potvrde o podnesenom zahtjevu za izdavanje boravišne iskaznice za člana obitelji državljanina Unije, boravišne iskaznice za člana obitelji državljanina Unije i iskaznice za stalni boravak koje se izdaju članu obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a,
- načinu dokazivanja zakonitosti boravka u Republici Hrvatskoj,
- o protjerivanju i zabrani ulaska i boravka,
- načinu utvrđivanja roka za napuštanje Republike Hrvatske,
- načinu pružanja pomoći u slučaju tranzita u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem, organizaciji i sudjelovanju u zajedničkim letovima država članica EEP-a,
- načinu prijave kratkotrajnog boravka stranaca elektroničkim putem,
- načinu obavljanja službenih provjera,
- sadržaju i načinu vođenja zbirke podataka iz članka 204. ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za unutarnje poslove utvrdit će:

1. granične prijelaze na kojima policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice može izdati vizu,
2. način izračuna troškova prisilnog udaljenja,
3. pravila boravka u centru.

(3) Ministar unutarnjih poslova, uz suglasnost ministra nadležnog za obrazovanje, propisat će program učenja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, način polaganja ispita i visinu troškova koji su obvezni snositi polaznici.

(4) Ministar nadležan za znanost, uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove donijet će propis o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja.

(5) Ministar nadležan za znanost, uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove donijet će propis o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka u svrhu srednjoškolskog obrazovanja.

Članak 233.

Provedbeni propisi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donijet će se u roku od 10 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 234.

(1) Odobreni privremeni boravci, izdane radne i poslovne dozvole, te potvrde o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole izdane sukladno Zakonu o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009) ostaju važiti do isteka roka.

(2) Strancima kojima je odobren privremeni boravak sukladno članku 65. Zakona o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009) privremeni boravak se može produžavati do završetka redovitog srednjoškolskog obrazovanja.

(3) Strancima kojima je odobren privremeni boravak sukladno članku 68. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima (Narodne novine, broj 36/2009), a u Republici Hrvatskoj su vlasnici nekretnina, privremeni boravak može se produžiti na vremensko razdoblje do jedne godine.

(4) Isprave o privremenom ostanku izdane na temelju Zakona o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009), stupanjem na snagu ovoga Zakona važe kao isprave o privremenoj odgodi prisilnog udaljenja.

Članak 235.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009).

Članak 236.

U skladu s odredbama Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Vlada Republike Hrvatske može i nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji uredbom propisati primjenu pravila o radu državljana država članica Europske unije i članova njihovih obitelji koje su na snazi do trenutka potpisivanja Ugovora o pristupanju, u odnosu na državljane onih država članica koje će primjenjivati nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma, za vrijeme trajanja primjene takvih mjera.

Članak 237.

(1) Odredbe članka 47. stavka 5., članka 76. stavka 1. točke 2. i članka 78. stavka 5. ovoga Zakona prestaju važiti danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

(2) Provedbeni propisi donijeti na temelju Zakona o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovim odredbama.

(3) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009).

Članak 238.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine osim odredbi: članka 21., članka 22. stavka 1. točke 5. i stavka 2. u dijelu koji se odnosi na prikupljanje i uništavanje biometrijskih podataka; članka 47. stavka 1. točke 6. i stavka 3., članka 64. stavka 3., članka 86. do članka 89., članka 110., članka 115., članka 117., članka 119., članka 120. do članka 122., članka 132. stavka 2., članka 135., članka 153. do članka 203., članka 207. stavka 4., 5. i 7., članka 221., članka 223., članka 227. i članka 228. ovoga Zakona, koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. propisane su opće odredbe Zakona kojima se uređuje sadržaj Zakona, propisuje se iznimka da se Zakon ne odnosi na strance koji su članovi diplomatskih misija, konzularnih ureda i drugih međunarodnih organizacija akreditiranih u Republici Hrvatskoj te su nabrojani dokumenti europske pravne stečevine sa kojima je Zakon usklađen.

Člankom 2. dana je definicija određenih pojmova, kao tko se smatra strancem, osobom bez državljanstva, putnom ispravom itd.

Člankom 3. definirano je da u slučaju kada stranac ima višestruko državljanstvo dužan je služiti se putnom ispravom s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku.

Članak 4. propisuje dužnost stranca da se pridržava zakona, te su stavci 2. i 3. u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ-a) br. 1931/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. kojom se utvrđuju pravila o malograničnom prometu na vanjskim granicama država članica te se izmjenjuju i dopunjuju odredbe Schengenske konvencije, koja propisuje da države članice trebaju kažnjavati zlouporabe režima malograničnog prometa.

Člankom 5. je definirano nadležno tijelo (Sigurnosno-obavještajna agencija) za obavljanje sigurnosne provjere stranca. Stavak 2. je u skladu s člankom 12. stavkom 1. podstavkom 2. Direktive 2008/115/EZ koji propisuje slučajeve kada se mogu uskratiti informacije o razlozima za odluku kojom se nalaže napuštanje države.

Člankom 6. propisana je donja dobna granica za izdavanje putne isprave za stranca (14 godina života), kao i iznimka izdavanja osobi mlađoj od 14 godina kad za to postoje opravdani razlozi.

Člancima 7. i 8. taksativno su navedeni slučajevi u kojima se strancu izdaje putni list za stranca te se navode slučajevi kada ga izdaje policijska uprava odnosno policijska postaja, a kada diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Članci 9. i 10. sadrže odredbe o neizdavanju i oduzimanju putne isprave za stranca, s naglaskom na razloge zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja. Propisano je i pravo žalbe na rješenja o neizdavanju i oduzimanju putne isprave za stranca.

Članci 11. i 12. sadrže odredbe o vizama. Definira se pojam vize kao odobrenja za boravak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske. Utvrđena je ovlast Vladi Republike Hrvatske za donošenje Uredbe o viznom sustavu, a ministarstvo nadležno za vanjske poslove određuje se kao središnje tijelo državne uprave za pitanje viza. Sukladno članku 2. Zakonika o vizama, propisane su vrste viza: zrakoplovno-tranzitna (viza A) i kratkotrajna viza (viza C).

Člancima 13. i 14. propisano je u kojim slučajevima se izdaje zrakoplovno-tranzitna viza (viza A) ili kratkotrajna viza (viza C), kao i rok važenja istih. Definirana je kratkotrajna viza i njezine značajke (svrha izdavanja, moguć broj ulazaka, rok valjanosti) koje su usklađene s člancima 2. i 24. Zakonika o vizama koji, između ostalog, predviđa postojanje tzv. dodatnog razdoblja od 15 dana. Također, definira se mogućnost izdavanja vize na 5 godina uz ispunjenje određenih uvjeta.

Člankom 15. dana je mogućnost da i komercijalni posrednik i/ili vanjski pružatelj usluga može sudjelovati u prikupljanju zahtjeva za izdavanje vize, sukladno članku 43. Zakonika o vizama. Dosada je mogućnost posredovanja bila propisana nižim pravnim propisima i to samo za turističku agenciju akreditiranu pri diplomatskoj misiji/konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Člankom 16. omogućeno je da vizu za Republiku Hrvatsku izdaje i neka druga država (misli se ponajprije na države članice Europske unije), s kojom je Republika Hrvatska sklopila ugovor o zastupanju. Navedeno je u skladu s člankom 8. Zakonika o vizama, a potrebno je stoga što Republika Hrvatska nema diplomatsku misiju/konzularni ured u svim zemljama. Stoga stranci iz država gdje nema hrvatskog veleposlanstva imaju objektivne teškoće pri ishođenju hrvatske vize.

Nadalje, propisuje se i sudjelovanje drugih tijela u postupku rješavanja zahtjeva za izdavanje vize, kako je predviđeno člankom 4. Zakonika o vizama. Također, propisuje se da iznimno vizu može izdati i policijska postaja nadležna za kontrolu državne granice.

Člankom 17. utvrđuje se podnošenje zahtjeva za izdavanje vize na propisanom obrascu i obveza prilaganja isprava o svrsi i uvjetima tranzita ili boravka. Novina je da osobe koje su upisane kao sukorisnici u putnu ispravu također podnose zahtjev za izdavanje vize na zasebnom obrascu te im se izdaje zasebna naljepnica vize (članak 11. Zakonika o vizama). Ujedno se uvodi institut jamstvenoga pisma, koji je dosad bio propisan podzakonskim aktom.

Člankom 18. utvrđuje se u kojim slučajevima se viza može unijeti na obrazac. Obrazac za unošenje vize propisan je Uredbom (EZ) br. 333/2002 od 18. veljače 2002. o jedinstvenom obliku obrasca za unošenje vize, koji države članice izdaju osobama koje posjeduju putne isprave što ih te države članice ne priznaju; također člankom 29. Zakonika o vizama. Izdaje se isključivo u slučaju nepriznavanja strane putne isprave.

Člankom 19. uvodi i razrađuje zahtjev za putnim zdravstvenim osiguranjem, čime je provedeno usklađivanje s člankom 15. Zakonika o vizama.

Članak 20. propisuje pohranjivanje i obradu podataka o zahtjevima za izdavanje vize, strancima i fizičkim ili pravnim osobama iz Republike Hrvatske koje pozivaju stranca, u Hrvatskom viznom informacijskom sustavu. Navedeno je dosad bilo uređeno nižim pravnim propisima.

Članak 21. daje pravnu osnovu za prikupljanje biometrijskih podataka od podnositelja zahtjeva za izdavanje vize, što predstavlja usklađivanje s člankom 13. Zakonika o vizama i Uredbom o VIS-u. Predviđeno je da ovaj članak stupi na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 22. propisani su uvjeti za dopuštenost podnošenja zahtjeva za izdavanje vize, te postupak vraćanja isprava stranca čiji je zahtjev nedopušten odnosno minimalni uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi se zahtjev za izdavanje vize mogao zaprimiti, prema članku 19. Zakonika o vizama.

Članak 23. utvrđuje rok u kojem se mora odlučiti o zahtjevu za izdavanje vize, koji je usklađen s člankom 23. Zakonika o vizama.

Člankom 24. taksativno se nabrajaju uvjeti kojima mora udovoljavati putna isprava da bi se u nju mogla unijeti viza. Odredbe su potpuno usklađene s člankom 12. Zakonika o vizama.

Članci 25. do 29. odnose se na izdavanje vize na graničnim prijelazima. Zakonik o Schengenskim granicama i Zakonik o vizama ne dopuštaju, osim u iznimnim slučajevima, izdavanje vize na granici. Odredbama članka 25. i 26. propisano je koje vrste viza se mogu izdati na graničnom prijelazu, koje uvjete stranac mora ispunjavati i slučajevi kada se viza ne može izdati na graničnom prijelazu. Nije predviđen najdulji rok valjanosti za tranzit nego je on podređen stvarnom vremenu potrebnom za tranzit. Provedeno je usklađivanje s člankom 35. Zakonika o vizama. Nadalje, člankom 28. definira se mogućnost izdavanje vize na graničnom prijelazu pomorcu u tranzitu, prema članku 36. Zakonika o vizama. Članak 29. propisuje proceduru kod odbijanja vize kao i mogućnost ulaganja žalbe podnositelja zahtjeva, o kojoj odlučuje Povjerenstvo pri ministarstvu nadležnom za vanjske poslove. Navedeno je usklađeno s člankom 32. Zakonika o vizama.

Člankom 30. izvršeno je usklađivanje s člankom 33. Zakonika o vizama, kojim je propisano da se iznimno, pod uvjetom da postoji viša sila, humanitarni ili ozbiljni osobni razlozi, može produljiti rok valjanosti i/ili trajanje boravka odobreno izdanom vizom.

Člankom 31. izvršeno je usklađivanje s člankom 32. Zakonika o vizama. Novina je dostava odluke o odbijanju vize strancu i mogućnost ulaganja pravnoga lijeka. O žalbi odlučuje Povjerenstvo pri ministarstvu nadležnom za vanjske poslove.

Člankom 32. propisan je način ispunjavanja naljepnice vize, sukladno članku 27. Zakonika o vizama. Propisana je mogućnost da policijska postaja nadležna za kontrolu državne granice može unositi i ispravljati podatke u vize, koja odredba će prestati važiti nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 33. navedeni su razlozi poništenja vize, koji su usklađeni s člankom 34. Zakonika o vizama. Također, uveden je novi institut „ukidanja“ vize. Stranac ima pravo izjaviti žalbu i protiv odluke o poništenju vize i protiv odluke o ukidanju vize, osim ako sam nije zatražio njezino ukidanje.

Članak 34. sadrži odredbu o mjestu ulaska stranca u Republiku Hrvatsku. Navedena odredba je osobito značajna za određivanje statusa stranca koji se nalaze u tranzitnom prostoru, stranca koji putuje zrakoplovom ili brodom i stranca koji nezakonito ulazi u državu.

Člankom 35. propisuju se, pored uvjeta propisanih Zakonom o nadzoru državne granice, posebni uvjeti koje stranac mora ispunjavati za ulazak u Republiku Hrvatsku.

Članci 36. i 37. sadrže opće i posebne uvjete za ulazak stranca u Republiku Hrvatsku. Navedene odredbe u skladu s člankom 5. Uredbe 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15.3.2006. godine kojom se utvrđuje Kodeks Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica (Schengenski kodeks o granicama).

Članak 38. propisuje nadležno tijelo za odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku, kao i mogućnost izjavljivanja žalbe putem diplomatske misije odnosno konzularnog ureda.

Člankom 39. definira se pojam nezakonitog ulaska stranca u Republiku Hrvatsku.

Članak 40. propisuje načelo slobodnog izlaska stranca iz Republike Hrvatske te iznimke kada se izlazak može zapriječiti. Propisuje se i obveza stranca koji ima višestruko državljanstvo da prilikom izlaska iz Republike Hrvatske koristi putnu ispravu s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku, a u cilju sprječavanja zlouporabe putnih isprava, vezano za obvezu unosa ulaznog i izlaznog štambilja i dokazivanja zakonitosti boravka.

Člancima 41. i 42. propisuju se obveze prijevoznika da stranca koji ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, o svom trošku odveze s graničnog prijelaza ili iz Republike Hrvatske, a što je u skladu s Direktivom 2001/51/EZ od 28.6.2001. kojom se dopunjuju odredbe članka 26. Konvencije o primjeni Sporazuma iz Schengena od 14.6.1985. Isto tako, propisana je obveza organizatora turističkih i poslovnih putovanja u čijoj je organizaciji stranac došao u Republiku Hrvatsku da preuzme troškove povratka ako stranac nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj i nema sredstava za povratak, ukoliko se utvrdi da je do nezakonitog boravka došlo zbog propusta organizatora putovanja.

Članak 43. propisuje zabranu pomaganja strancu u nezakonitom prelasku državne granice, tranzitu i boravku, a što je u skladu s Direktivom 2002/90/EZ od 28.11.2002. kojom se definira pomaganje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka.

Članak 44. navodi vrste boravaka i to kao kratkotrajni (boravak do 90 dana), privremeni i stalni boravak.

Članci 45. do 46. sadrže definiciju kratkotrajnog boravka, prestanka i otkaza kratkotrajnog boravka. Kratkotrajnim boravkom smatra se boravak stranca u trajanju do 90 dana na temelju vize ili bez vize. Izrijekom se propisuje kada stranac kojem je otkazan kratkotrajni boravak može ponovno ući i boraviti u Republici Hrvatskoj. Razlozi za otkaz boravka su po svojoj prirodi kratkotrajni i lako otklonjivi (stranac pribavi putnu ispravu i financijska sredstva, ima opravdan razlog za ponovni ulazak, ispunio uvjete za ulazak u treću državu), pa nije svrsishodno ograničavati ulazak strancu kroz duže vrijeme.

Otkaz boravka potrebno je računati od isteka roka za napuštanje Republike Hrvatske budući da vrijeme napuštanja nije moguće točno utvrditi.

Člankom 47. propisane su kategorije osoba koje moraju imati privremeni boravak, kao i svrhe temeljem kojih stranac može regulirati privremeni boravak. Propisano je, kao iznimka, odobrenje privremenog boravka i iz drugih opravdanih razloga, ali je stranac dužan dokazati opravdanost svog zahtjeva u cilju onemogućavanja zlouporabe navedene vrste boravka, s tim da se taj boravak može odobriti najduže do 6 mjeseci unutar godine dana.

Članci 48. do 54. propisuju postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje i produženje odobrenja privremenog boravka te se utvrđuju nadležna tijela koja izdaju odobrenje te rokovi na koje se privremeni boravak odobrava. Pravilo je da se zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak podnosi nadležnoj diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu, a strancima kojima za ulazak u Republiku Hrvatsku nije potrebna viza, zahtjev za privremeni boravak mogu podnijeti i u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji. Nadalje, propisana je iznimka da stranac kojemu je za ulazak u Republiku Hrvatsku potrebna viza, a dolazi radi studiranja na visokom učilištu i članovi uže obitelji stranca iz članka 76. stavka 1. točke 12., 13., 14. i 15. također može podnijeti zahtjev za privremeni boravak u nadležnoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji. Propisano je da uz posebne uvjete (svrha boravka), stranac mora ispunjavati i opće uvjete za odobrenje boravka u Republici Hrvatskoj (osigurana sredstva za uzdržavanje, zdravstveno osiguranje, nema zabrane ulaska i boravka, odnosno

stranac ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje). Propisano je da je roditelj ili skrbnik djeteta rođenog na području Republike Hrvatske dužan do navršenih tri mjeseca života djeteta podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka.

Člancima 55. do 59. propisani su uvjeti za reguliranje privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji. U svrhu restriktivnog tumačenja pojma obitelji, a u skladu s Direktivom Vijeća 2003/86/EC od 22.09.2003. o pravu na spajanje obitelji, taksativno su navedeni članovi uže obitelji. Nadalje, u skladu s Rezolucijom Vijeća 97/C 382/01 od 04.12.1997. o mjerama koje se trebaju prihvatiti kako bi se suzbili brakovi iz koristi, dana je definicija braka iz koristi. Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na izvanbračne zajednice.

Člankom 60. propisano je reguliranje autonomnog boravka (odobrenje privremenog boravka bez određene svrhe), zbog usklađivanja s Direktivom Vijeća 2003/86/EC od 22.09.2003. o pravu na spajanje obitelji. Ovom zakonskom odredbom strancu se omogućava da nakon 4 godine privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji u Republici Hrvatskoj, ima mogućnost samostalnog boravka, neovisno o članu obitelji temeljem kojeg je do sada imao odobren boravak u Republici Hrvatskoj. Također su navedene i iznimke ukoliko je osoba s kojom se stranac imao spajanje obitelji umrla.

Člankom 61. propisana su prava koja ostvaruje stranac kojemu je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, kao i stranac kojemu je odobren autonomni boravak.

Članci 62. do 64. sadrže odredbe o odobrenju privremenog boravka u svrhu srednjoškolskog obrazovanja, studiranja i znanstvenog istraživanja usklađene su u najvećoj mogućoj mjeri s Direktivom Vijeća 2004/114/EZ od 13.12.2004. o uvjetima prihvata državljana trećih država u svrhu studiranja, razmjene učenika, naplaćene izobrazbe ili dobrovoljnog rada te s Direktivom Vijeća 2005/71/EZ od 12.10.2005. o posebnom postupku za ulazak državljana trećih zemalja u svrhu znanstvenoga istraživanja.

Člancima 65. do 71. propisane su odredbe o privremenom boravku iz humanitarnih razloga. Naime, zbog sve veće pojave slučajeva trgovanja ljudima, a u skladu s Nacionalnim programom za suzbijanje trgovanja ljudima Vlade Republike Hrvatske i Direktivom Vijeća 2004/81/EZ od 29.04.2004. o odobrenju boravka izdanome državljanima trećih država koji su žrtve trgovine ljudima ili im je pružena pomoć da ilegalno imigriraju, a surađuju s nadležnim tijelima, po prvi put se omogućava navedenoj kategoriji reguliranje boravka, iako ne ispunjavaju opće uvjete za odobrenje privremenog boravka, budući je riječ o izrazito ranjivoj kategoriji stranaca. Utvrđuje se nadležno tijelo koje sudjeluje u odlučivanju o statusu žrtve, a to je Operativni tim Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima. Važno je naglasiti da se status žrtve stječe sudjelovanjem u programu pomoći i zaštite, koji obuhvaća zdravstvenu i psihosocijalnu zaštitu, siguran smještaj, usluge prevođenja i tumačenja, pravnu pomoć i siguran povratak u državu porijekla. Taksativno su navedena prava koje ima žrtva kojoj je odobren privremeni boravak. Sukladno Direktivi 2009/52/EZ kojom se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca državljana trećih država koji nezakonito borave, omogućeno je da privremeni boravak iz humanitarnih razloga reguliraju i stranci koji surađuju s nadležnim tijelima i čije je sudjelovanje neophodno u kaznenom postupku protiv poslodavca koji ga je nezakonito zapošljavao.

Člankom 72. propisani su uvjeti radi kojih strancu može prestati privremeni boravak u Republici Hrvatskoj.

Članci 73. do 85. sadrže općenite odredbe o radu stranaca. Člankom 73. propisani su opći uvjeti rada stranaca u Republici Hrvatskoj, kao i kategorije stranaca koje mogu raditi bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada. Novina je da se privremeni boravak u svrhu rada odobrava kao dozvola za boravak i rad.

Člankom 74. utvrđuje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da u skladu s migracijskom politikom i uz uvažavanje stanja na tržištu rada donese Odluku kojom utvrđuje godišnju kvotu za zapošljavanje stranaca. U okviru kvote Vlada Republike Hrvatske utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dozvoljava novo zapošljavanje te broj dozvola za svaku od djelatnosti i zanimanja. Kvota se utvrđuje za produženje već izdanih dozvola kako bi se omogućio daljnji rad strancima koji legalno rade u Republici Hrvatskoj temeljem već prije izdane dozvole, kao i za novo zapošljavanje u djelatnostima unutar kojih je prisutan deficit domaće radne snage.

Člankom 75. propisano je da se dozvola za boravak i rad može izdati ukoliko stranac ispunjava opće uvjete za odobrenje privremenog boravka, te ukoliko se priloži dodatna dokumentacija (ugovor o radu odnosno pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu ili drugi odgovarajući dokaz, dokaz o obrazovnoj kvalifikaciji, dokaz o registraciji trgovačkog društva, podružnice, predstavništva, obrta, udruge ili ustanove u Republici Hrvatskoj).

Člankom 76. navedene su kategorije stranaca koje mogu regulirati dozvolu za boravak i rad izvan godišnje kvote, uz ispunjenje općih uvjeta za privremeni boravak. Primjerice, dnevni migranti pod uvjetom uzajamnosti, ključno osoblje i druge osobe čiji je status reguliran Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, stranci koji su premješteni u okviru internog transfera i druge neophodne osobe kako je definirano Marakeškim ugovorom, pružatelji usluga u ime inozemnog poslodavca, znanstveni istraživači, profesori i lektori, itd).

Člancima 77. i 78. propisani su uvjeti za odobrenje dozvole za boravak i rad te je definirano što se smatra obavljanjem ključnih poslova u trgovačkom društvu, podružnici ili predstavništvu, te su razrađeni dodatni uvjeti za izdavanje dozvole za boravak i rad za ključno osoblje, vežući broj dozvola uz broj zaposlenih hrvatskih državljana, vrijednost temeljenog kapitala društva, visinu bruto plaće, da ne posluje sa gubitkom te da podmiruje porezne obveze i doprinose.

Člankom 79. propisano je izdavanje dozvole za boravak i rad strancima koji su ključno osoblje u tvrtkama ili su nositelji poticajnih mjera sukladno posebnim propisima koje su nositelji poticajnih mjera sukladno posebnim propisima, kao i strancima koji obavljaju poslove ili provode projekte na temelju međunarodnih ugovora.

Člankom 80. propisuje se nadležnost za odlučivanje o dozvoli za boravak i rad i rok na koji se može izdati dozvola za boravak i rad te je propisana dužnost da policijske uprave odnosno policijske postaje dozvole za boravak i rad dostavljaju poslodavcu, područnim uredima ili ispostavama Porezne uprave.

Člankom 81. propisani su uvjeti zbog kojih policijska uprava odnosno policijska postaja može odbiti izdavanje dozvole za boravak i rad ukoliko poslodavac krši propise o radu, zdravstvenom i mirovinskom osiguranju ili ako stranac ili poslodavac nije podmirio izrečenu novčanu kaznu.

Člancima 82. i 83. navedene su kategorije stranaca kojima se može izdati potvrda o prijavi rada s rokom do 90, 60 ili 30 dana godišnje ovisno o vrsti posla koje obavljaju te su propisani

slučajevi i kategorija stranaca kojima se može izdati dozvola za boravak i rad.

Člancima 84. i 85. propisana je dužnost pravne ili fizičke osobe koja koristi usluge stranaca koji rade do 90, 60 ili 30 dana, da zaključe ugovor ili drugi odgovarajući dokaz o izvršenju posla, kao i dužnost policijskih uprava odnosno policijskih postaja da sve potvrde o prijavi rada dostave poslodavcu, područnom uredu ili ispostavi Porezne uprave.

Člancima 86. do 89. određeni su slučajevi u kojima se radi o upućivanju u smislu Direktive 96/71/EC, definira se pojam raspoređenog radnika i stranog poslodavca s tim u vezi, propisuju se zajamčeni uvjeti rada raspoređenih radnika, način zaštite tih prava, dužnost stranih poslodavaca da dostavljaju Izjavu o upućivanju raspoređenog radnika te se propisuju obveza ministarstva nadležnog za rad da osigura uzajamnu administrativnu suradnju i pomoć u cilju informiranja o zaštiti i opsegu prava koja se jamče raspoređenom radniku.

Člancima 90. i 91. propisani su uvjeti pod kojima prestaje važiti dozvola za boravak i rad, a člankom 91. dana je mogućnost strancu kojemu je neskrivljeno prestao ugovor o radu da ostane u Republici Hrvatskoj do isteka roka važenja dozvole za boravak i rad. Također, propisana je dužnost poslodavca i stranca da obavijesti policijsku upravu odnosno policijsku postaju o prestanku postojanja okolnosti temeljem kojih je izdana dozvola za boravak i rad.

Članci 92. do 99. sadrže odredbe o stalnom boravku. Odredbe su usklađene s Direktivom Vijeća 2003/109/EZ od 25.12.2003. o statusu državljana trećih država koji imaju stalni boravak. Propisano je da će se stalni boravak odobriti strancu na privremenom boravku koji do dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak ima neprekidno pet godina odobren privremeni boravak. Glavni kriterij za stjecanje stalnog boravka je zakonit i neprekinut privremeni boravak, a sve u cilju utvrđivanja namjere da stranac namjerava stalno boraviti u Republici Hrvatskoj. Navedene su kategorije stranaca kojima se ne može odobriti stalni boravak, bez obzira na vrijeme trajanja privremenog boravka u Republici Hrvatskoj, a to su stranci kojima je odobrena dozvola za boravak i rad kao sezonskim radnicima, dnevnim migrantima, pružateljima usluga u ime inozemnog poslodavca, te strancima za vrijeme izdržavanja kazne zatvora.

Navedene su kategorije kojima se iznimno može odobriti stalni boravak i prije proteka roka od 5 godina, a to su stranci koji su u Republici Hrvatskoj boravili u statusu izbjeglice najmanje 10 godina te su imali 3 godine odobren privremeni boravak, zatim povratnici koji su 8. listopada 1991. godine imali prijavljeno prebivalište, kao i djeca kojima oba roditelja u trenutku rođenja imaju stalni boravak.

Taksativno su navedena prava koja ima stranac na stalnom boravku, a to je pravo na rad i samozapošljavanje, stručno usavršavanje, obrazovanje i studentske stipendije, socijalnu skrb, prava iz mirovinskog osiguranja i pravo na dječji doplatak, porezne olakšice, pristup tržištu roba i usluga kao i slobodu udruživanja i povezivanja te članstva u određenim organizacijama. Na ovaj se način željela omogućiti integracija stranaca kojima je odobren stalni boravak u društvo u kojem žive te im se osigurava jednak način postupanja u odnosu na državljane Republike Hrvatske.

Propisani su opći uvjeti za odobrenje stalnog boravka, kao i slučajevi prestanka stalnog boravka.

Člankom 100. provodi se usklađivanje s člankom 3. točkom 9. i člankom 5. Direktive 2008/115/EZ kojima se nalaže povećana briga za određene kategorije stranaca primjerice osobe s invaliditetom, starije osobe, jednoroditeljska obitelji s maloljetnom djecom, maloljetnici bez pratnje.

Člankom 101. definira se pojam nezakoniti boravak stranca te kada se ne smatra da je stranac na kratkotrajnom boravku.

Člankom 102. propisuju se opći uvjeti za protjerivanje stranaca, kao i vrste odluka o protjerivanju.

Člankom 103. propisuje se sadržaj odluke o protjerivanju i način računanja zabrane ulaska i boravka.

Člankom 104. propisuje se zaštita od protjerivanja u skladu s člankom 28. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice, kojom se vrši izmjena i dopuna Uredbe (EEZ-a) broj 1612/68 i ukidaju Direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (tekst od važnosti za Europski ekonomski prostor) i člankom 5. Direktive 2008/115/EZ.

Člankom 105. navedeni su pojedini razlozi za donošenje rješenja o protjerivanju, kao i slučaj kada se rješenje o protjerivanju može donijeti bez prethodnog provođenja prekršajnog postupka.

Člankom 106. propisuju se razlozi za donošenje rješenja o protjerivanju u slučaju povećane društvene opasnosti.

Člankom 107. propisuje se nadležnost te postupak donošenja, kao i sadržaj rješenja o protjerivanju.

Povećana je gornja granica zabrane ulaska i boravka sa 10 na 20 godina, jer je smjernicama za izradu Nacrta prijedloga Kaznenog zakona iz 2009. godine određeno je da se sigurnosna mjera protjerivanja izbriše iz Kaznenog zakona. Zbog toga, potrebno je omogućiti da se rješenjem o protjerivanju može izreći dugotrajnija zabrana ulaska i boravka. Na temelju važećeg Zakona o strancima policija može donijeti rješenje o protjerivanju stranca zbog počinjenog kaznenog djela. Nadalje, provodi se usklađivanje se člankom 12. stavkom 2. Direktive 2008/115/EZ u kojem se propisuje upoznavanje stranca sa odlukom o napuštanju na jeziku koji stranac razumije te se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih država koji nezakonito borave i propisuje se pravo na besplatnu pravnu pomoć u postupku donošenja odluke o povratku.

Člankom 108. propisuje se pravni lijek protiv rješenja o protjerivanju. Stavkom 3. provodi se usklađivanje s člankom 13. stavkom 1. Direktive 2008/115/EZ, kojim je propisano da o pravnom lijeku protiv odluke o povratku odlučuje neovisno i nepristrano tijelo.

Člankom 109. propisuju se uvjeti i postupak ukidanja i skraćivanja zabrane ulaska i boravka i uvjeti kada se može podnijeti zahtjev za ukidanje ili skraćivanja zabrane ulaska i boravka. Provelo se usklađivanje s člankom 32. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na teritoriju države članice, kojim je propisan rok u kojem se može podnijeti zahtjev za ukidanje i skraćivanje zabrane ulaska.

Člankom 110. provodi se usklađivanje s odredbom članka 11. stavka 4. Direktive 2008/115/EZ u kojem je propisana obveza države članice koja odlučuje o odobrenju boravka strancu koji je protjeran iz druge države članice EEP-a da vodi računa o interesima te države članice.

Člankom 111. propisuju se obveze pravnih i fizičkih osoba u vezi dostave obavijesti o strancima koji nezakonito borave i rade kao i u slučaju kada postoji razlog za protjerivanje.

Člankom 112. propisuju se uvjeti za donošenje i sadržaj rješenja o napuštanju Republike Hrvatske.

Također, provodi se usklađivanje s člankom 6. stavak 1. i 3. Direktive 2008/115/EZ, kojim se određuje donošenje odluke o povratku za strance koji nezakonito borave, te slučajevi kada se odluka o povratku ne mora donijeti. Provodi se usklađivanje s člankom 7. Direktive 2008/115/EZ, u kojem se propisuje određivanje roka za napuštanje države i kriteriji za određivanje obveza strancu kojemu je izdano rješenje o napuštanju.

Člankom 113. provodi se usklađivanje s člankom 3. točke 4. Direktive 2008/115/EZ, u kojem se propisuje nadležnost za donošenje rješenja o napuštanju Republike Hrvatske. U stavku 2. i 3. provodi se usklađivanje s člankom 12. stavak 2. Direktive 2008/115/EZ, u kojem se propisuje upoznavanje stranca s odlukom o napuštanju na jeziku koji stranac razumije.

U stavku 3. provodi se usklađivanje s Direktivom 2009/52 o sankcioniranju poslodavaca i člankom 13. stavkom 4. Direktive 2008/115/EZ, te se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih država koji nezakonito borave te pravo na besplatnu pravnu pomoć u postupku donošenja rješenja o napuštanju Republike Hrvatske.

Člankom 114. propisuje se pravni lijek protiv rješenja o napuštanju Republike Hrvatske. Provodi se daljnje usklađivanje s člankom 13. stavkom 1. Direktive 2008/115/EZ.

Članak 115. propisuje obvezu napuštanja Republike Hrvatske državljanina države članice EEP-a u kojoj ima odobrenje boravka.

Člankom 116. propisuje se usklađivanje sa člankom 8. stavak 1. Direktive 2008/115/EZ, koji propisuje uvjete za prisilno udaljenje te da Ministarstvo, policijska uprava odnosno policijska postaja može surađivati sa drugim državnim tijelima, drugim državama, međunarodnim i nevladinim organizacijama u svezi provedbe prisilnog udaljenja.

Člankom 117. propisuje se priznavanje odluka o protjerivanju donesenih od strane druge države članice EEP-a.

Člankom 118. propisuju se razlozi za zabranu prisilnog udaljenja, kao i uvjete za prisilno udaljenje djece bez pratnje, u skladu s člankom 10. stavak 2. Direktive 2008/115/EZ.

Člankom 119. propisuje se nadležnost za organizaciju zajedničkih letova radi usklađivanja s Odlukom Vijeća 2004/573/EZ od 29.4.2004. o organizaciji zajedničkih letova za udaljavanje državljanina trećih država za koje postoji nalog o udaljenju, sa državnog područja dviju ili više država članica, koja u članku 3. propisuje da će svaka država članica EEP-a odrediti tijelo koje je odgovorno za organizaciju i sudjelovanje u zajedničkim letovima u svrhu prisilnog udaljenja zračnim putem.

Člancima 120., 121. i 122. provodi se usklađivanje s Direktivom Vijeća 2003/110/EZ od 25.11.2003. o pomoći u slučajevima tranzita u svrhe udaljavanja zračnim putem.

Člankom 123. propisuje se mogućnost uhićenja i zadržavanja stranca radi provedbe mjera za napuštanje Republike Hrvatske te ograničenja slobode kretanja.

Člankom 124. propisuju se uvjeti za pritvaranje radi pripreme dragovoljnog povratka, odnosno smještaja u prihvatni centar prije izvršnosti odluke o protjerivanju u skladu s člankom 15. stavak 1. Direktive 2008/115/EZ. Navedenim člankom predviđa se mogućnost pripremnog pritvora koja je ograničena na slučajeve najteže društvene opasnosti, kao i vrijeme zadržavanje stranca u pritvoru.

Članak 125. u skladu je s člankom 15. stavak 1. Direktive 2008/115/EZ, u kojem se propisuju uvjeti za redovni smještaj u centar, te se propisuje maksimalno trajanje redovnog smještaja.

Članak 126. u skladu je s člankom 15. stavak 6. Direktive 2008/115/EZ, koji propisuje maksimalno trajanje i uvjete za produženje redovnog smještaja u prihvatni centar.

Članak 127. propisuje nadležnost za donošenja rješenja o smještaju u centar te pravni lijek protiv rješenja o smještaju u centar kao i postupku produženja smještaja sukladno sa člankom 15. stavak 2. Direktive 2008/115/EZ.

Člankom 128. propisuje se ovlast policijskim službenicima za obavljanje pretrage stranca u postupku prisilnog udaljenja ili smještaja u centar.

Člankom 129. stavkom 2. provodi se usklađivanje s člankom 14. stavkom 1. podstavkom b Direktive 2008/115/EZ, koji propisuje osiguravanje zdravstvene zaštite za stranca u postupku povratka.

Člancima 130. i 131. propisuje se postupak strožeg policijskog nadzora unutar centra, prestanak smještaja i otpust iz centra.

Člankom 132. propisuje se posebna zaštita maloljetnika i obitelji s maloljetnom djecom u postupku povratka, u skladu s člankom 17. Direktive 2008/115/EZ, koji propisuje iznimnost u određivanju i kraće trajanje pritvora za djecu bez pratnje i članove obitelji i odvojeni smještaj za članove iste obitelji.

Člancima 133. do 135. propisan je postupak naknade troškova prisilnog udaljenja.

Člancima 136. do 138. propisuje se institut privremene odgode prisilnog udaljenja sukladno članku 9. Direktive 2008/115/EZ.

Člancima 139. do 145. sadrže odredbe o ispravama kojima stranac dokazuje svoj identitet (putna isprava, osobna iskaznica za stranca, isprava koju izdaje brodar putnicima na brodovima na kružnom putovanju te druga javna isprava koja sadrži fotografiju). Detaljnije su propisane odredbe o osobnoj iskaznici za stranca (kome se izdaje, na koji rok, tko podnosi zahtjev, zamjena i vraćanje). Propisano je kada policijska uprava odnosno policijska postaja može strancu privremeno zadržati ispravu. Ovo stoga, što se tako omogućava prisutnost stranca u Republici Hrvatskoj, kada za to postoje posebno opravdani razlozi (osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo, neizvršavanje dospjele imovinsko-pravne obveze te

zaštita javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja).

Članci 146. do 150. sadrže odredbe kojima se propisuje prijava smještaja, boravišta i prebivališta stranca. Propisano je kojem se strancu određuje samo adresa stanovanja, kojem se određuje boravište, a kojem prebivalište. Taksativno su navedene pravne i fizičke osobe koje imaju obvezu prijave stranca, odnosno odjave stranaca. Navedene odredbe, između ostalog, u skladu su i s člankom 22. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma od 19.7.1990. Propisana je i obveza pravnim i fizičkim osobama koje pružaju usluge smještaja strancima, na vođenje evidencije sukladno posebnim propisima.

Članci 151. do 152. taksativno navode razloge kada se stranci za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj mogu kretati u stranoj vojnoj, carinskoj i policijskoj odori.

Glava X. (članci 153. do 183.) sadrži odredbe o ulasku, boravku i radu državljanina država članica Europskog ekonomskog prostora i članova njihovih obitelji. Navedene odredbe usklađene su s Direktivom Vijeća 2004/38 od 29.04.2004. godine o pravu državljanina Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice. Potrebno je naglasiti da se navedena Direktiva odnosi na državljane Europske unije, ali da će se odredbe ovog Zakona odnositi i na državljane članova obitelji hrvatskih državljanina, državljanina Švicarske Konfederacije, kao i na državljane Europskog ekonomskog prostora, što obuhvaća sve države članice Europske unije te Norvešku, Lihtenštajn i Island, a slijedom kojeg je tumačenja dana definicija državljanina države članice Europskog ekonomskog prostora. Za razliku od uvjeta za odobrenje boravka koje treba ispunjavati državljanin treće države, državljanin EEP ima određene privilegije te treba ispunjavati samo „minimalne“ uvjete, čime mu se osigurava pravo slobodnog kretanja i boravka na području država članica. Sloboda kretanja osoba državljanina država članica EEP predstavlja jedno od temeljnih prava. Važno je napomenuti da se odredbe ove glave primjenjuju od dana stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije. Izrijeком je propisano da ovi državljani i članovi njihovih obitelji mogu raditi i pružati usluge bez dozvole za boravak i rad odnosno bez potvrde o prijavi rada.

Članak 153. propisuje tko se smatra državljaninom Europskog ekonomskog prostora (stranac koji ima državljanstvo jedne od država članica EEP). Također je navedeno da državljani države članice EEP-a i članovi njihovih obitelji mogu raditi i pružiti usluge bez dozvole za boravak i rad odnosno bez potvrde o prijavi rada.

Članak 154. propisuje uvjete za ulazak i izlazak iz Republike Hrvatske za državljanina države članice EEP-a.

Članak 155. sadrži odredbe o boravku do 3 mjeseca u Republici Hrvatskoj državljanina države članice EEP-a.

Članci 156. do 161. posebno razrađuju svrhe radi kojih se može odobriti privremeni boravak. Navedene su svrhe temeljem kojih državljanin države članice EEP-a može ostvariti pravo na privremeni boravak (rad, studiranje ili strukovna izobrazba, spajanje obitelji i ostali razlozi), te koja se dokumentacija prilaže uz prijavu privremenog boravka. Također su navedeni uvjeti pod kojima u smislu odredbi ovoga Zakona državljanin države članice EEP-a zadržava status radnika ili samozaposlene osobe.

Članci 162. do 163. propisuju tko se smatra članom obitelji državljanina države članice EEP-a, te koju dokumentaciju član obitelji mora priložiti uz prijavu privremenog boravka te izdavanje potvrde o prijavi privremenog boravka članu obitelji koji je državljanin države članice EEP-a.

Člancima 164. i 165. utvrđeni su slučajevi u kojima državljanin države članice EEP-a neće ostvariti pravo na privremeni boravak, odnosno u kojim slučajevima će državljaninu države članice EEP-a prestati privremeni boravak.

Člancima 166. do 169. uređen je ulazak, kratkotrajni boravak te privremeni boravak člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a.

Člankom 170. utvrđuje se pravo žalbe protiv rješenja policijske uprave odnosno policijske postaje o odbijanju izdavanja potvrde o prijavi privremenog boravka odnosno izdavanja boravišne iskaznice.

Člankom 171. određeni su slučajevi u kojima član obitelji državljanina države članice EEP-a će zadržati pravo privremenog boravka u slučaju smrti, odlaska, rastave ili poništenja braka državljanina države članice EEP-a s kojim je boravio u Republici Hrvatskoj.

Člankom 172. određeni su slučajevi kada će prestati privremeni boravak članu obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a.

Člancima 173. do 174. regulirano je pravo na stalni boravak za državljanina države članice EEP-a, te je kao uvjet ostvarivanja prava utvrđen neprekidni zakoniti boravak u Republici Hrvatskoj od 5 godina. Također su navedeni uvjeti pod kojima se i prije proteka roka od 5 godina može ostvariti pravo na stalni boravak.

Člankom 175. utvrđeni su uvjeti pod kojima stalni boravak prestaje državljaninu države članice EEP-a.

Člankom 176. regulirano je pitanje odobrenja stalnog boravka za člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a, kao i vrijeme izbivanja iz Republike Hrvatske koje ne utječe na neprekidnost boravka od 5 godina u Republici Hrvatskoj.

Člankom 177. navedeni su posebni slučajevi u kojima član obitelji može steći stalni boravak prije roka od 5 godina, imajući u vidu smrt državljanina države članice EEP-a, gubitak hrvatskog državljanstva udajom/ženidbom, kao i stjecanje stalnog boravka člana obitelji pod posebnim uvjetima.

Člankom 178. propisani su opći uvjeti podnošenja zahtjeva za stalni boravak za člana obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a, rok rješavanja zahtjeva te izdavanja dozvole stalnog boravka.

Člankom 179. propisani su slučajevi u kojima stalni boravak može prestati članu obitelji koji nije državljanin države članice EEP-a, donošenje rješenja o prestanku stalnog boravka i pravni lijek.

Članak 180. propisuje se iz kojih razloga se može protjerati državljanina države članice EEP-a i člana njegove obitelji, okolnosti koje se moraju uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o

protjerivanju, te posebne kategorije i rok za napuštanje.

Člankom 181. propisani su uvjeti pod kojima državljanin države članice EEP-a i član njegove obitelji rokovi u kojima može tražiti skraćivanje zabrane ulaska i boravka.

Člancima 182. i 183. propisane su odredbe koje se ne primjenjuju na državljanina države članice EEP-a i članove njegove obitelji, te isprave koje se izdaju navedenoj kategoriji stranaca.

Glava XI. (članci 184. do 190.) sadrži odredbe o boravku i radu državljanina trećih država koji imaju odobren stalni boravak u drugoj državi članici EEP-a i članova njihovih obitelji, a izdvojeni su kao posebna kategorija osoba koje pravo boravka ostvaruju po drugačijim uvjetima nego što ih ostvaruju državljanini trećih država, ali i državljanini države članice EEP-a. Ove odredbe isključivo se odnose na osobe koje u drugoj državi članici imaju odobren stalni boravak (npr. državljanin Pakistana koji ima odobren stalni boravak u SR Njemačkoj). Isto tako, propisuje da se na te državljane i članove njihovih obitelji primjenjuju odredbe i drugih glava ovoga Zakona, koje nisu u suprotnosti i nisu propisane ovom glavom (postupak rješavanja zahtjeva, nadležna tijela za podnošenje i rješavanje zahtjeva, rokovi za žalbu, prijava boravišta i prebivališta, isprave o dokazivanju identiteta, izdavanje osobnih iskaznica za stranca, putne isprave, ulazak i izlazak stranaca, inspekcijski nadzor i kaznene odredbe).

Glavom XII. (članci 191. do 203.) uređuje se ulazak, boravak i rad državljanina trećih država - visokokvalificiranih radnika koji se zapošljavaju u Republici Hrvatskoj. Odredbe su usklađene sa Direktivnom Vijeća 2009/50/EZ od 25. svibnja 2009. godine o uvjetima za ulazak i boravak državljanina trećih država radi visokokvalificiranog zapošljavanja. Odredbe ove glave se primjenjuju danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 191. uređuje se podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole boravka i rada te se propisuju uvjeti izdavanja dozvole boravka i rada, člankom 192. utvrđeni su razlozi za odbijanje dozvole boravka i rada, člankom 193. propisuju se uvjeti pod kojim državljanin treće države može raditi u Republici Hrvatskoj, člankom 194. propisuje se produženje dozvole boravka i rada, člankom 195. utvrđuje se zasnivanje radnog odnosa kod određenog poslodavca, člankom 196. propisuje se odgovarajuća primjena odredbi Zakona o strancima u pogledu ostvarivanja prava nositelja („EU plave karte) prvenstveno pravo na rad, socijalnu skrb, priznavanje diploma i stručnih kvalifikacija, a člankom 197. utvrđuje se prestanak dozvole boravka i rada državljaninu treće države nositelju „EU plave karte“.

Članak 198. propisuje uvjete za odobrenje privremenog boravka članu obitelji državljanina treće države, člankom 199. propisuju se uvjeti za odobrenje stalnog boravka državljaninu treće države, a člankom 200. razlozi iz kojih državljaninu treće države prestaje stalni boravak. Člancima 201. i 202. propisuju se uvjeti boravka i rada državljaninu treće države koji već ima izdanu dozvolu boravka i rada (EU plava karta) u drugoj državi članici EU, kao i članu obitelji. Člankom 203. propisuje se da se na državljanina treće države i članove njegove obitelji na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona.

Člankom 204. propisuje se koje zbirke podataka je dužno voditi Ministarstvo.

Člankom 205. propisuje se da je ministarstvo nadležno za vanjske poslove nadležno za vođenje zbirke podataka o zahtjevima za izdavanje vize, produljenim vizama, izdanim, odbijenim, poništenim i ukinutim vizama. Zbirke podataka vode se u Hrvatskom viznom informacijskim sustavu.

Člankom 206. određuje se da se osobni podaci prikupljaju, pohranjuju i obrađuju sukladno posebnom propisu o zaštiti osobnih podataka.

Člancima 207. do 211. regulira se pitanje upravnog i inspekcijskog nadzora nad provedbom ovoga Zakona.

Člankom 207. Propisana je ovlast upravnog i inspekcijskog nadzora nad provedbom ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na rad stranaca i rada raspoređenog radnika na način da nadzor provode tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti, a u dijelu koji se odnosi na obvezu prijave boravka stranaca provodi Ministarstvo.

Člankom 208. određen je način postupanja nadležnog inspektora da u slučaju kada se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je rad stranca u Republici Hrvatskoj nezakonit, može usmenim rješenjem u trajanju od 30 dana zabraniti poslodavcu – pravnoj osobi ili poslodavcu - fizičkoj osobi obavljanje djelatnosti odnosno pružanje usluga za inozemnog poslodavca u nadziranom poslovnom objektu ili prostoru ako se utvrdi da je za poslodavca radio stranac protivno odredbama ovoga Zakona. Iznimno, mjera zabrane obavljanja djelatnosti neće se izvršiti, a usmeno rješenje ukinuti ako poslodavac – pravna ili poslodavac - fizička osoba u roku od dva dana od dana izricanja nadležnom tijelu dostavi dokaz o izvršenoj uplati novčane kazne u iznosu od 30.000,00 kuna za svakog stranca u korist Državnog proračuna. Također, propisano je da policijski službenik Ministarstva u okviru svog djelokruga rada može podnijeti optužni prijedlog ili donijeti prekršaji nalog ukoliko utvrdi postojanje okolnosti iz ovoga članka.

Člankom 209. propisan je pravni lijek (žalba) na rješenje iz članka 208. ovoga Zakona, koja ne odgađa izvršenje rješenja.

Člankom 210. dopušta se da se zapečaćene prostorije privremeno opečate radi izuzimanja pokvarljivih namirnica i poduzimanja ostalih sigurnosnih mjera radi sprječavanja štete.

Članak 211. propisuje da su pravne i fizičke osobe dužne pružiti sve podatke i omogućiti pristup u zatvorene ili ograđene prostorije i poslovne prostore, a radi provođenja inspekcijskog nadzora.

Člankom 212. uređuje se obveza plaćanja javnog davanja za poslodavca koji zapošljava stranca ili se koristi njegovim radom, ako se radio strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj. Propisuje se obveza za javno davanje no davanje kao novčani iznos u kunama koji sadrži sve poreze i doprinose za obvezna socijalna osiguranja koje bi poslodavac platio da je stranac bio zakonito zaposlen.

Člankom 213. propisuje se da se razdobljem rada stranca uzima unatrag tri mjeseca od dana kada je stranac zatečen na radu osim ako je tako utvrđeno razdoblje u suprotnosti s dokazima koje isključivo dostavljaju poslodavac ili strani državljanin, sukladno s odredbom Direktive 2009/52/EZ.

Člankom 214. objašnjava se o sadržaj osnovice za obračun iznosa obveze za javno davanje, te se ista utvrđuje polazeći od iznosa izravno ili neizravno isplaćene naknade u kunama ili od iznosa tržišne vrijednosti primitka u naravi.

Iznimno, u slučaju kada nema podataka niti dokaza o izravno ili neizravno isplaćenom iznosu naknade niti o vrsti i tržišnoj vrijednosti davanja u naravi, osnovica se obračunava polazeći od vrijednosti što je ekvivalent za ono što bi strancu bilo dodjeljivano usporedivo a to mogu biti iznos uobičajene plaće za isti ili sličan posao i trajanje posla radnika kod istog poslodavca ili iznos naknade plaće koji proizlazi iz kolektivnog ugovora ili Zakona o minimalnoj plaći, sukladno s Direktivom.

Propisuje i da se pod davanjem u naravi smatra predaja, od strane poslodavca, strancu materijalnog dobra ili davanje prava korištenja dobara i/ili usluga, a vrijednost davanja u naravi utvrđuje se prema tržišnoj vrijednosti, na način kako je uređeno propisima o porezu na dohodak.

Člankom 215. propisuje se sadržaj osnovice za obračun iznosa javnog davanja te osnovica može biti utvrđena u neto ili u bruto iznosu.

Kada se ima podatak o stvarno isplaćenom iznosu u kunama ili o vrsti i tržišnoj vrijednosti primitka u naravi, tada se smatra da je to neto primitak stranca te se prema tako utvrđenoj osnovici primjenjuje stopa za primjenu na neto, veća je jer se primjenjuje na manji iznos (manju osnovicu). Kada nema podataka o stvarno isplaćenom iznosu niti podataka o vrsti niti tržišnoj vrijednosti primitka u naravi pa se osnovica utvrđuje ekvivalentno onome što bi stranac primio za isti posao kod istog poslodavca da je u radnom odnosu, prema kolektivnim ugovoru ili Zakonu o minimalnoj plaći, tada se smatra da je to bruto primitak stranca te se prema tako utvrđenoj osnovici primjenjuje stopa za primjenu na bruto, manja je jer se primjenjuje na veći iznos (veću osnovicu).

Člankom 216. propisuju se jedinstvene stope za obračun obveza za javno davanje i to stope za primjenu na osnovicu utvrđenu u neto iznosu i stope koja se primjenjuje na osnovicu utvrđenu u bruto iznosu. Stope su rezultat preračunatih propisanih stopa po kojima se obračunavaju obveze prema plaći radnika i to stopa za obračun obveza što umanjuju bruto plaću i obračunavaju se kao obveze „iz plaće“ (predujam poreza na dohodak i doprinosi za mirovinsko osiguranje) tako i obveze koje se obračunavaju „na plaću“, odnosno na teret poslodavca (doprinos za zdravstveno osiguranje, za zaštitu zdravlja na radu i za zapošljavanje). Prema Zakonu o doprinosima, za osiguranike po osnovi radnog odnosa propisane su stope za obračun doprinosa i to:

a) doprinos „iz osnovice“ (na teret plaće) – za mirovinsko osiguranje, koji se obračunava po stopi od 20% (odnosno 15% za I. i + 5% za II. STUP) i

b) doprinosi „na osnovicu“ (na teret poslodavca) koji se obračunavaju po ukupnoj stopi od 17,2% (za zdravstveno osiguranje 15%, za zaštitu zdravlja na radu 0,5% i za zapošljavanje 1,7%).

Prema Zakonu o porezu na dohodak, za obračun poreza na dohodak prema plaći (mjesečni obračun) propisane su progresivne porezne stope (ovisno o iznosu osnovice) odnosno:

- na dio osnovice do iznosa dvostrukog osobnog odbitka (3.600,00 kuna) porez se obračunava po stopi od 12%

- na dio osnovice iznad dvostrukog (iznad 3.600,00 kuna) i šesterostrukog osobnog odbitka (do 10.800,00 kuna) odnosno na sljedećih 7.200,00 kuna porez se obračunava po stopi 25% -

- na dio osnovice iznad šesterostrukog iznosa osnovnoga osobnog odbitka (iznad 10.800,00 kuna) porez se obračunava po stopi od 40%

Za obračun javnog davanja prema neto primitku propisuju se stope u različitim postocima, ovisno o iznosu primitka, te iznose:

- na dio osnovice do iznosa 3.168,00 kuna, po stopi od 66,48%

- na dio osnovice iznad 3.168,00 do 8.568, 00 kuna (sljedećih 5.400,00 kuna) po stopi od 95,33% i

- na dio osnovice iznad 8.568,00 kuna, po stopi od 144,17%.

Za obračun javnog davanja prema bruto primitku propisuju se stope u različitim postocima, ovisno o iznosu primitka, te iznose:

- na dio osnovice do iznosa 4.500,00 kuna, po stopi od 46,80%

- na dio osnovice iznad 4.500,00 do 13.500,00 kuna (sljedećih 9.000,00 kuna) po stopi od 57,20% i

- na dio osnovice iznad 13.500,00 kuna, po stopi od 69,20%.

Člankom 217. propisuje se dospijeće za uplatu obveze i to u roku od 15 dana od dana dostave rješenja. Ovim je člankom propisana i pripadnost prihoda po ovoj osnovi, i to kao opći prihod državnog proračuna te se uplaćuje u korist računa državnog proračuna. Na iznos obveze koji nije plaćen u roku obveza je obračuna i plaćanja zateznih kamate, na način i po stopi kako je posebnim propisima uređeno za porezne obveze.

Člankom 218. propisuje se nadležnost za utvrđivanje obveze i način a to je: da su tijela koja provode inspekcijski nadzor dužna obavijestiti Poreznu upravu kada utvrde zapošljavanje stranca koji nezakonito boravi U Republici Hrvatskoj. Porezna uprava utvrđuje poslodavca – obveznika javnog davanja te osnovicu za obračun javnog davanja, razdoblje rada stranca i iznos obveze za javno davanje rješenjem. Evidenciju o naplati utvrđene obveze vodi Porezna uprava, a u slučaju kada se obveza ne uplati u roku, pristupa se naplati prisilnim putem.

Člankom 219. propisuje se kako se postupak prisilne naplate obveza koje nisu uplaćene u redovitom postupku, i postupke otpisa nenaplative obveze, prodaje duga, zastare, odgode naplate i jamstva te postupke u vezi s ostalim pitanjima koja nisu uređena Zakonom provodi u Poreznoj upravi prema odredbama Općega poreznog zakona. Propisuje i kako se iznos naknade strancu te iznos utvrđene i uplaćene obveze za javno davanje ne smatraju se porezno priznatim izdatkom poslodavcu.

Člancima 220. do 229. propisane su kazne u slučaju nepoštivanja pojedinih odredbi Zakona. Prekršajni postupak ne može biti pokrenut kada proteknu 3 godine od počinjenja prekršaja.

Člankom 220. propisana je novčana kazna u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna koju mora platiti stranac u određenim slučajevima (nije izašao s putnom ispravom s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku, nije podnio zahtjev za produženje privremenog boravka itd.). Određena je i novčana kazna za poslodavca-fizičku osobu, kao i poslodavca-pravnu osobu u slučaju da nije obavijestio policijsku upravu odnosno policijsku postaju o uvjetima za prestanak dozvole za boravak i rad, ne sklopi ugovor sa strancem čije usluge koristi, nije obavijestio policijsku upravu odnosno policijsku postaju o upućivanju radnika na rad izvan mjesta boravišta.

Člankom 221. propisane su novčane kazne u iznosu od 100,00; 500,00 do 3.000,00 kuna za državljanina države članice EEP-a i članove njegove obitelji, zatim novčane kazne u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna za državljanina treće države nositelja "EU plave karte", te novčane kazne u iznosu od 500,00 do 3.000,00 kuna za poslodavca-fizičku osobu, i novčane kazne u iznosu od 5.000,00 do 7.000,00 kuna za poslodavca-pravu osobu. Navedena odredba stupa na snagu pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 222. određena je kazna zatvora i novčane kazne u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna za stranca, uz mogućnost izricanja zaštitne mjere protjerivanja stranca samostalno i bez izricanja kazne.

Člankom 223. određena je novčana kazna u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna za državljanina treće države nositelja "EU plave karte" koji radi suprotno odredbama Zakona. Navedena odredba stupa na snagu pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 224. određena je novčana kazna u iznosu od 7.000,00 do 10.000,00 kuna za stranca koji radi suprotno odredbama ovoga Zakona, uz mogućnost izricanja zaštitne mjere protjerivanja stranca samostalno i bez izricanja kazne.

Člankom 225. propisana je novčana kazna prijevozniku u iznosu od 23.000,00 kuna za svakog prevezenog stranca koji nema valjanu putnu ispravu ili drugu ispravu koja služi za prelazak državne granice, valjanu vizu ili odobrenje boravka odnosno koji ga odbije odvesti s graničnog prijevoza.

Nadalje, određene su i zaštitne mjera oduzimanja predmeta i zabrane obavljanja djelatnosti, kao i zaštitna mjera protjerivanja stranca iz zemlje samostalno i bez izricanja kazne.

Člankom 226. određene su novčane kazne, te mogućnost zabrane obavljanja djelatnosti za fizičku ili pravnu osobu koja zapošljava stranca suprotno odredbama Zakona.

Člankom 227. određene su novčane kazne u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna, te mogućnost zabrane obavljanja djelatnosti za fizičku ili pravnu osobu koja zapošljava državljanina treće države nositelja "EU plave karte" suprotno odredbama Zakona. Navedena odredba stupa na snagu pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 228. određene su novčane kazne u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna za stranog poslodavca pravnu osobu ako prije početka upućivanja nepodnose Izjavu o upućivanju raspoređenog radnika odnosno novčana kazna od 30.000,00 kuna do 60.000,00 za primatelja usluga koji koristi usluge raspoređenog radnika koji nije zakonito zaposlen kod stranog poslodavca ili radi suprotno odredbama Zakona.

Člankom 229. određene su novčane kazne u iznosu od 300,00 do 2.000,00 kuna za fizičku osobu, te 5.000,00 do 7.000,00 kuna za pravnu osobu koja ne prijavi ili ne odjavi smještaj, boravište ili prebivalište stranca.

Člankom 230. dana je ovlast Vladi Republike Hrvatske za donošenje propisa o Hrvatskom viznom informacijskom sustavu. Predlaže se da navedeni propis koji uređuje Hrvatski vizni informacijski sustav donese Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog središnjeg državnog tijela nadležnog za pitanja viza, odnosno ministarstva nadležnog za vanjske poslove. Postojeći Pravilnik o Hrvatskoj bazi podataka o vizama (koja postaje Hrvatski VIS) donio je ministar nadležan za vanjske poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove. Međutim, riječ je o provedbenom propisu koji jest u nadležnosti MVPEI-a, ali uređuje sadržaj, funkcionalnosti i ovlasti za korištenje jedinstvenog nacionalnog sustava te uvjete i postupke za razmjenu podataka između viznih tijela o zahtjevima za izdavanje vize i za produljenje vize, izdanim, odbijenim, poništenim i ukinutim vizama.

Budući da su korisnici Hrvatska baza viza odnosno budućeg Hrvatskog VIS-a vizna tijela iz nekoliko resora (MVPEI, MUP, SOA), i da postoje posebna pravila vezana uz ovlaštenja za pristup sustavu, sigurnost sustava i zaštitu osobnih podataka u svim tijelima, te provedbeni propis uređuje i postupanje tih tijela, predlaže se da ga donese Vlada Republike Hrvatske, a ne ministar nadležan za vanjske poslove.

Također, dana je ovlast Vladi Republike Hrvatske da donese Uredbu kojom će propisati način izračuna i visinu sredstva za uzdržavanje stranca u Republici Hrvatskoj.

Člankom 231. utvrđuje se ovlast ministra nadležnog za vanjske poslove da, uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove, donese provedbeni propis o postupku izdavanja viza, kao što je već važećim Zakonom utvrđeno za vizne obrasce. Budući da je ministarstvo nadležno za vanjske poslove središnje državno tijelo nadležno za pitanja viza, predlaže se donijeti jedinstveni provedbeni propis koji će uređivati postupak izdavanja viza i u diplomatskim misijama/konzularnim uredima Republike Hrvatske i na graničnim prijelazima.

Člankom 232. utvrđuje se ovlast ministra nadležnog za unutarnje poslove da donese propise o izgledu i sadržaju rješenja za napuštanje Republike Hrvatske, zatim obrasca isprave iz članka 137. stavka 2., uvjeta za ulazak, boravak i rad visokokvalificiranih državljanina trećih država, organizaciji i sudjelovanju u zajedničkim letovima država članica EEP-a, izgledu i sadržaju obrasca izjave o osobnim podacima stranca te izgledu i sadržaju obrasca za pomorce u tranzitu. Utvrđuje se ovlast ministra nadležnog za unutarnje poslove da uz suglasnost ministra nadležnog za obrazovanje, donese provedbeni propis o programu učenja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, način polaganja ispita i visinu troškova te da ministar nadležan za znanost uz

suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove donese propis o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja i propis o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka u svrhu srednjoškolskog obrazovanja.

Člankom 233. propisuje se rok za donošenje provedbenih propisa iz ovoga Zakona.

Člankom 234. utvrđuje se prijelazna odredba kojom se propisuje da odobreni privremeni boravci, izdane radne i poslovne dozvole te potvrde o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole ostaju važiti do isteka roka, a isprave o privremenom ostanku izdane na temelju važećeg Zakona prestaju važiti danom stupanja na snagu ovog Zakona, budući se njime institut privremenog ostanka zamjenjuje institutom odgode prisilnog udaljenja. Također, stranci koji su imali reguliran privremeni boravak temeljem članka 65. Zakona o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009) u svrhu srednjoškolskog obrazovanja isti se može produžavati do završetka redovitog srednjoškolskog obrazovanja i stranci koji su imali privremeni boravak sukladno članku 68. Zakona o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009), a u Republici Hrvatskoj su vlasnici nekretnina i nadalje mogu regulirati boravak s važenjem do godine dana.

Člankom 235. propisuje po odredbama kojeg Zakona će se dovršiti postupci započeti po odredbama važećeg Zakona.

Člankom 236. propisuje mogućnost da Vlada Republike Hrvatske uredbom propiše reciprocitet u odnosu na zapošljavanje državljana država članica Europske unije i članova njihovih obitelji.

Člankom 237. propisuje koje odredbe prestaju važiti pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, važenje provedbenih propisa do donošenja novih provedbenih propisa temeljem ovoga Zakona, te da stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o strancima (Narodne novine, br. 79/2007 i 36/2009).

Člankom 238. propisuje se stupanje na snagu Zakona te su navedeni članci koji stupaju na snagu danom pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji.

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI (NACRTA) PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM
STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE I PRAVNIM AKTIMA VIJEĆA EUROPE**

1. Tijelo državne uprave – stručni nositelj izrade (nacrt) prijedloga propisa

Ministarstvo unutarnjih poslova

2. Naziv (nacrt) prijedloga propisa

Nacrt prijedloga Zakona o strancima s Konačnim prijedlogom Zakona

3. Usklađenost (nacrt) prijedloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske

a) odredba Sporazuma koja se odnosi na normativni sadržaj (nacrt) prijedloga propisa

Glava V, Kretanje radnika, poslovni nastan, pružanje usluga, kapital, Poglavlje 1.
Glava VI, Usklađivanje prava, provedba prava i pravila tržišnoga natjecanja, članak 69.
Glava VII, Pravosuđe i unutarnji poslovi, članak 76. stavak 3. podstavak 1.

b) prijelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma

Najkasnije 6 godina od stupanja na snagu Sporazuma.

c) u kojoj se mjeri (nacrtom) prijedloga propisa ispunjavanju obveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

U potpunosti se ispunjavaju.

d) razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

-

e) veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2011. godinu.

Poglavlje 2. Sloboda kretanja radnika; Poglavlje 3. Pravo poslovnog nastana i pružanja usluga; Poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje; Poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava; Poglavlje 24. Pravda, sloboda i sigurnost.

4. Usklađenost (nacrt) prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe

a) odredbe primarnih izvora prava EU

Ugovor o Europskoj uniji, članak 2.

Ugovor o funkcioniranju Europske unije, članak 4. stavak 2. točka (j)

Glava IV – Slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala, članak 45.-62.

Glava V – Područje slobode, pravde i sigurnosti, članci 67.-73., 78.-80.

Usklađeno.

b) odredbe sekundarnih izvora prava EU

1. u području viza:

-Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskoga Parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. kojom se uspostavlja Zakonik Zajednice o vizama (Zakonik o vizama),

-Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskoga Parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o Viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka između država članica o kratkotrajnim vizama (Uredba o VIS-u),

-Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskoga Parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. kojom se uspostavlja Zakonik Zajednice o pravilima za kretanje osoba preko granica (Zakonik o Schengenskim granicama).

2. u području mjera za napuštanje države:

-Direktiva 2008/115/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupanjima u državama članicama u vezi s vraćanjem osoba trećih zemalja čiji je boravak nezakonit.

3. u području rada i reguliranja statusa:

-Direktiva 96/71/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o raspoređivanju radnika u okviru pružanja usluga,

-Direktiva 2004/38/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu državljana Unije i članova njihovih obitelji o slobodi kretanja i boravka na području države članice,

-Direktiva Vijeća 2009/50/EZ od 25. svibnja 2009. godine o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih država u svrhu zapošljavanja visokokvalificirane radne snage,

-Direktiva 2009/52/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. kojom se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih država koji nezakonito borave.

c) ostali izvori prava EU

-

d) pravni akti Vijeća Europe

-

e) razlozi za djelomičnu usklađenost odnosno neusklađenost

Pojedine odredbe sekundarnog zakonodavstva EU moraju se regulirati kroz odredbe drugih zakonskih i podzakonskih propisa, a ne Zakonom o strancima.

Pojedine odredbe sekundarnog zakonodavstva EU mogu se primjenjivati tek stupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU.

f) rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti (nacrt) prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe

-

5. Jesu li gore navedeni izvori prava EU, odnosno pravni akti Vijeća Europe, prevedeni na hrvatski jezik?

Da.

6. Je li (nacrt) prijedloga propisa preveden na neki službeni jezik EU?

Da.

7. Sudjelovanje konzultanata u izradi (nacrt) prijedloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Ne.

8. Prijedlog za izradu pročišćenog teksta propisa

-

Potpis koordinatora za Europsku uniju tijela državne uprave stručnog nositelja, datum i pečat

Državni tajnik

Ivica Buconjić

Potpis državnog tajnika Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, datum i pečat

Državni tajnik

mr.sc. Andrej Plenković

